

JANUAR 2002. - GODINA VI - BR. 17

TRENER

ČASOPIS UDRUŽENJA KOŠARKAŠKIH TRENERA JUGOSLAVIJE

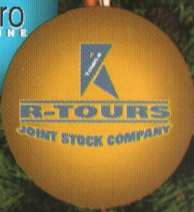
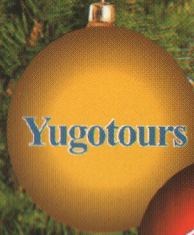
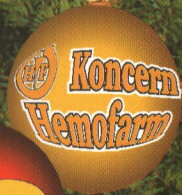

Dušan Ivković:

Promene trenera - loš manir

10

YUBAC

Srećna nova godina!

TRENER

ČASOPIS UDRUŽENJA KOŠARKAŠKIH TRENERA JUGOSLAVIJE

IN MEMORIAM: Nebojša Popović

Otišao u sportsku legendu

U svemu je bio uvek prvi. Prvi trener Crvene zvezde, prvi strelac koševa u istoriji svetских prvenstava, prvi naš profesionalac u inostranstvu, prvi koji je osetio trenerski dar kasnije legendarnog prof. Nikolića. Prvi je, nažalost, i velikan jugoslovenskog sporta koji je preminuo u novom veku. Simbolika i više od toga.

Nebojša Popović rodio se 8. februara 1923. godine u Vrdniku na Fruškoj gori. Kao svestran sportista bavio se vaterpolom, fudbalom i odbojkom. Na nagovor proslavljenog vaterpolo stručnjaka Bože Grkinića, sa svojih 187 cm visine, oprobao se i u košarci i ostao joj veran do smrti. Dok su se borbe krajem Drugog svetskog rata tek smirivale 1945, sa još nekolicinom sportskih entuzijasta osniva SD Crvena zvezda. Ostavši definitivno uz košarku počinje i sa izgradnjom kasnijeg giganta KK Crvena zvezda a samim tim i naše košarke. Mali Kalimegdan postaje mesto okupljanja ljudi koji će ostaviti dubok trag u jugoslovenskoj, evropskoj i svetskoj košarci: Raša Šaper, Bora Stanković, Aleksandar Nikolić.

U periodu od 1946. do 1955. godine Zvezda pod Nebojšinim igračkim i stručnim rukovodstvom osvaja 10 titula šampiona u muškoj i 7 u ženskoj konkurenciji. U Argentini 1950. godine postiže prvi koš u istoriji svetских prvenstava. Četiri decenije kasnije, na istom mestu, prisustvuje trijumfalnom pohodu naše reprezentacije ka tituli svetских prvaka. U taj pohod ugrađeni su i Nebojšin entuzijizam, energija i ogromno znanje. Pitanje je da li bi uopšte bilo „najbolje reprezentacije van američkog područja“ da nije bilo Nebojše, Profe, Bore, Raše.

Nebojšina veličina nije bila samo u igračkim i stručnim kvalitetima, već i u jednom posebnom vizionarstvu koje ga je pratilo kroz život. Kada je formirao Zvezdu niko nije mogao da pretpostavi kakva će to veličina biti. Niko osim Nebojše. Kada je 1951. iznenada promovisao Aleksandra Nikolića u saveznog trenera niko nije mogao ni da pretpostavi da je tako započeta karijera najboljeg evropskog trenera svih vremena. Niko osim Nebojše. I tako još mnogo toga.

Nebojša Popović je za života bio još i trener reprezentacije, predsednik Košarkaškog saveza Beograda, Srbije i Jugoslavije, generalni sekretar JOK-a, komesar Svetske federacije, šef olimpijskih delegacija. Ali, Nebojša

Popović je bio još i mnogo toga. Pravnik, novinar, diplomata, poliglota, jedan od osnivača beogradske televizije i kasnije njen urednik, dopisnik ugledne „Gazete delo sport“. Nebojša je bio i divan otac, suprug, deda. U potpunosti posvećen porodici. Sve je mogao, svuda je stizao, ne zapostavljajući nijednu oblast u životu. Mnogo toga za jedan život. Nekome to ne bi pošlo za rukom ni za tri života, Nebojši je uspelo za 78 godina. Ali kao i da mu je i to bilo malo. Poslednjih godina, već narušenog zdravlja, posvetio se humanitarnom radu - osnivajući Fondaciju KK Crvena zvezda koja ima za cilj da pomogne bivšim sportistima kojima je ta pomoć potrebna, da dostojanstveno provedu ostatak svog života. Još jedan dokaz neponovljivog vizionarstva i brige o sportu i sportistima. Brige su ga mučile i poslednjih godina. Šta će biti sa našim sportom, košarkom posebno, našom ligom, klubovima. Nepogrešivo je uočavao slabosti u radu i organizaciji i ukazivao na njih. Zato su se mnogi i ljutili, govorili da je sitničav. Nije bio. Bio je samo profesionalac od glave do pete naviknut na rad i rad. To što je toga poslednjih godina kod nas u svim oblastima života bilo malo - to je već druga priča.

Nebojša Popović otišao je onako kako je i živeo. Skromno ali dostojanstveno. Ispraćen od porodice, prijatelja, poštovalaca. Otišao je na onaj svet da sa Rašom i Profom pravi neku nebesku košarku.

B. Manojlović

Broj 17, januar 2002.

IZ SADRŽAJA

Dušan Ivković:

Smena trenera loš manir

Str. 4 - 6

Priznanja za rezultate:

Godina Svetislava Pešića

Str. 11 - 13

Trenerska vrteška:

Kako napraviti rezultat

Str. 14 - 18

Stevan Karadžić:

Desetka za zlato

Str. 21

FIBA instruktor:

Sedlaček poželjan predavač

Str. 24

Srećna nova
2002. godina

TRENER

Osnivač i izdavač:
Udruženje košarkaških trenera Jugoslavije Beograd,
Ul. Sazonova, br. 83

Za izdavača
Milan Opačić

Glavni i odgovorni urednik
Mirko Polovina

Urednik fotografije
Miroslav Todorović

Uređivački odbor
Jovo Malešević (predsednik), Milan Opačić,
Milutin Luta Pavlović, Mirko Polovina,
Zoran Radović, Mirko Stojaković,
Jovan Maksimović

Tehnička priprema:
DAN GRAF, Beograd, Alekse Nenadovića 19-21

Adresa redakcije:
Beograd, Ul. Sazonova, br. 83

E-mail:
uktj@EUnet.yu

Telefon:
34-00-851

Fax:
403-864

Štampa:
Standard 2, Beograd

Tiraž
1000 primeraka

List izlazi tromesečno

Dušan Ivković, predsednik UKTJ

Smene trenera - loš manir

„On je harizmatičan, ozbiljan, autoritativan, veliki košarkaški znalac...”

Ovo je samo jedno, izdvojeno mišljenje nekadašnjeg reprezentativca Jugoslavije Zorana Savića, o svom učitelju u plavom dresu, Dušanu Dudi Ivkoviću. U kratkoj rečenici, sažeto je dosta toga, praktično esencija Dudinog košarkaškog bića. Za dodatak je potrebno pogledati tabelu rezultata, a njegovi prijatelji, hroničari uspeha i kolege mogu da zaokruže sliku o stručnjaku koji je unapredio ovu igru i stigao do nomina-

cije za Najsmitovu „Kuću slavnih“ u Springfildu, čiji je stanovnik, od naših trenerskih autoriteta samo profesor Aleksandar Nikolić.

Uvek je trenutak da se sa Dudom razgovara o košarci, ali ekstra povod je njegov duži boravak u Beogradu i izuzetna angažovanost u esnafu, trenerskoj organizaciji Jugoslavije (UKTJ), na čijem je inače čelu godinama. Prvi put posle dve decenije aktivnog, angažovanog bavljenja košarkom, uneo je „tajm-aut“ sebe radi.

Dušan Duda Ivković

ROĐEN: 29. oktobra 1943. u Beogradu

IGRAO: u Radničkom

TRENERSKA KARIJERA: Radnički, Partizan, Aris, Radnički, Šibenka, Vojvodina, PAOK, Panionios, Olimpijakos, AEK

KLUPSKI USPESI: titula, Kup Jugoslavije i Kup Radivoja Koraća (Partizan 1979), titula Aris (81), titula PAOK/92, „fajnl for“ PAOK (93), titula, Kup Grčke i Evroliga/Olimpijakos (97), Kup Grčke i Kup Rajmunda Saporte AEK (2000), Kup Grčke AEK (2001).

PRIZNANJA: Najbolji evropski trener (97), pet ponuda iz NBA, sportski ambasador SRJ, dobitnik Ordena Nemanje, nagrade UKTJ za životno delo „Slobodan Piva Ivković“, KSJ ga je imenovao za „Kuću slavnih“ u Springfildu

SPEC: Predsednik UKTJ i član Stručnog saveta KSJ

Primer uspešne saradnje: Željko Obradović i Dušan Ivković

- Profesionalno bavljenje košarkom, posebno u inostranom klubu, posao je koji praktično eliminiše slobodno vreme, pogotovo u mom slučaju. Od početka osamdesetih bio sam sezonski angažovan u klubovima, a preko leta posvećen reprezentativnim selekcijama. U takvoj situaciji bilo je teško pronaći vremena za bilo šta drugo van košarke. Odlučio sam da sebi dodelim odmor da završim porodične i privatne poslove i zbog toga nisam angažovan ni u jednom klubu.

U obilju obaveza, ipak, pronašli ste vreme da se bavite košarkom na drugi način?

- Trenerska organizacija na čijem sam čelu suočava se sa brojnim problemima i osetio sam da je trenutak da se više angažujem. Najlakše je sada se povući, to sam mogao da uradim kada je stanje bilo znatno bolje. Želim da pomognem, jer sam u razgovorima vođenim sa velikim brojem kolega i najuticajnijim ljudima naše košarke osetio njihovu želju da budem prisutniji, a sada je to fizički moguće.

Od jula meseca 2001. učestvovali ste na svim sastancima Upravnog odbora UKTJ. Sta su po vama „gorući“ problemi struke?

- Tematika je izuzetno interesantna, rekao bih i bremenita. Priznajem, postojala je dilema kod mene kako da se postavim prema tim problemima, na koji način da se angažujem. Shvatio sam da je ono što najbolje umem da radim -

trenerski posao i logično je da je pre-vagnula želja da pomognem.

Pretpostavljam da je tome doprineo status trenera, koji su, to nije tajna, nezadovoljni što su na neki način u zapečku, sa malo zaštite?

- U nekoliko navrata, na izbornim skupštinama, predlagao sam kolegama

Najtrofejniji stručnjak

1988 - Olimpijske igre (Seul), srebrna medalja

1989. - Evropski šampionat (Zagreb), zlatna medalja

1990 - Svetski šampionat (Argentina), zlatna medalja

1991 - Evropski šampionat (Rim), zlatna medalja

1995 - Evropski šampionat (Atina), zlatna medalja

Spec. na tri evropska šampionata „plavi“ ni jednom nisu poraženi

1996 - Olimpijske igre (Atlanta), srebrna medalja

1997 - Evropski šampionat (Barselona), zlatna medalja

1998 - Svetski šampionat (Atina), zlatna medalja

1999 - Evropski šampionat (Francuska), bronzana medalja

praksa, košarkaški život, to ponekad demantuje. Put od dogovora do realizacije zna da bude začaran. Znam da je trenerima potrebna zaštita i želim da moj angažman bude u interesu strukovne organizacije i to tražim od saradnika. Lični interes ne bi smeo da postoji. Imao sam obećanje da će Upravni odbor svoj posao da obavi na najbolji način.

I kako ga ocenjujete?

- Izveštavan sam i konsultovan i verujem da se radilo dobro. Imamo aktivne članove, kao što su Jovo Malešević, potpredsednik UO, član Skupštine i Predsedništva KSS i Milan Opačić. Takođe, mladog sekretara Mirka Ockoljića, koji je priljezan. Ipak, da bi se radilo kako treba, uverio sam se, neophodan je bliži kontakt sa najuticajnijim ljudima u našoj organizaciji, u KSJ.

Konkretnije, šta su doneli razgovori?

- Sa predsednikom KSJ Željkom Cerovićem imam odlične odnose, kao i sa generalnim sekretarima Bogosavljevim i Bojićem, zatim ljudima iz JUBA. Mnoge stvari su od strane UKTJ odrađene, pripremljeni su predlozi, ali šta vredi kada kasni realizacija.

Na primer, ugovori za trenere?

- Napravili smo tipski ugovor, neka se zove profesionalni ugovor za trene-

Da zakažemo intervju: Dušan Ivković i naš saradnik Mirko Stojaković

re, koji bi zaključivali sa klubovima. Ugovor ne bi štitió samo trenere, već i drugu stranu, ali to nismo realizovali. Dobio sam obećanje da će uskoro predlog biti na direktorijumu prvligaša i da će u javnu raspravu. Trebalo bi da bude usvojen na prvoj sednici Predsedništva KSJ.

Da li će doći do deponovanja ugovora u KSJ?

- Možda i neće, ali je važno da postoji, jer će jednog dana i ova naša država imati regulisan poreski sistem. Aneksi ugovora će izgubiti značaj.

Po propisima i do sada je Savez morao da štiti struku i klubove?

- Zna se kako se to radilo, a UKTJ nije mogao da preuzima ulogu pravosudnog organa.

Šta je sa licencama za trenere?

- U tom delu je bilo dosta propusta i staćemo na put svim neregularnostima koje idu isključivo na štetu jugoslovenske košarke. Napravljen je pravilnik o licencama, precizirano je na koji način se stiču i ko ih izdaje i verujem da će na to biti stavljena tačka za sva vremena. Kriterijumi će morati da se poštuju.

Na poslednjem sastanku Upravnog odbora na dnevnom redu bio je i rad Više trenerske škole?

- Bez obzira što je škola osnovana pri KSS, to je jugoslovenska škola, na dobrom putu da bude priznata i kao internacionalna. Ima dosta interesovanja, a naš cilj je da ponudimo pravu edukaciju.

Ipak, mnogi treneri izbegavaju da se pojave kao predavači?

- Moramo da definišemo gde se mi kao Udruženje nalazimo u odnosu na školu. Smatramo da je neophodno da

da je možda bolje zbog mog boravka u inostranstvu da se povučem sa ove funkcije, jer ne mogu struci i organizaciji da pružim ono što se očekuje. Uz Stručni savet, UKTJ je možda najvažniji segment u KSJ. Preovladalo je mišljenje i dobio sam uveravanje, da će sve što se dogovorimo biti odrađeno. Ali,

Sa sednice UO UKTJ: Jovan Malešević i Dušan Ivković

imamo ono što je minimum - UKTJ da bude zastupljen u Upravnom odboru škole. Osnovni cilj je upravo da možemo da reagujemo, obezbedimo i utičemo na kvalitet škole. Rečeno nam je da to nije moguće, jer imamo samo pet odsto akcija, a da je za mesto u Upravnom odboru potrebno deset. Tu nema logike.

Treneri to znaju i na neki način bojkotuju predavanja?

- Ne mogu da kažem kako bojkotuju, ali ne odazivaju se kao predavači na školi. Na Upravnom odboru doneli smo zaključak da UKTJ mora da ima predstavnika u organu koji rukovodi školom. Očekujem da oko toga neće biti problema. Kada se realizuje, bićemo u prilici da se borimo da predavački kadar bude najkvalitetniji. Slično onome da je svaki naš član dužan da se odazove kao predavač na seminarima, da primi mlađe kolege na usavršavanje. Samo saradnjom možemo doći do cilja, a to je kvalitet stručnjaka.

Dosta ste razgovarali sa kolegama o funkcionisanju UKTJ s obzirom da po Statutu UKTJ čine udruženja trenera Srbije i Crne Gore.

- Manir koji se pojavio u našoj politici, gde svi traže neke konsenzuse, prava delegacija, u stilu „biće referendum, neće biti referendum“, nije primeren košarci. To je moj lični stav. Na poslednjoj Skupštini čula su se neka razmišljanja kolega iz Crne Gore, o paritetu, konstitu-

Sasvim lično

JAKA STRANA: objektivnost
LOŠA NAVIKA: preterana profesionalnost
ČEŽNJA: jaka i stabilna otadžbina
VERA: u rad
SREĆA: zdravlje
HOBI: golubarstvo
MENJAO BI DA MOŽE: plahovitost za smirenost
POPULARNOST: ugodno breme
RAZOČARENJE: nije ga bilo u karijeri
CILJ: živeti dostojanstveno i u miru

ktivnosti. Podsećanja radi, dok su boravili u Beogradu među najagilnijim u UKTJ bili su Mihajlo Pavićević, Poli Bojanić... Zbog ekspeditivnosti smanjili smo broj članova Upravnog odbora na sedam. Iz Crne Gore traže da oni imaju tri, a Srbija pet članova, istovremeno kažu kako nemaju sredstava da šalju članove na stanke. Tu baš nema logike. Zatim, ukoliko se dve delegacije ne slože, ostavljaju mogućnost predsedniku, znači meni, da presudim. U takvim okolnostima ne pada mi na pamet da radim. Na ovoj funkciji sam samo u interesu jugoslo-

Zvanično najbolji u Evropi 1993 godine: Trener D. Ivković, igrač D. Rivers

venske košarke i sve ostalo me ne zanima. Podele ovakvog tipa mogle bi da isprovociraju neke nezdrave situacije. Dogovorili smo se da radimo timski i da izbrisemo sve barijere koje neki žele da stave, makar i na papir.

Član ste Stručnog saveta KSJ. Koliko ste zadovoljni radom ove stručne komisije?

- Od formiranja novog stručnog saveta samo jednom sam pozvan na sednicu. Radujem se rezultatima koje su postigle sve selekcije, ali ne mislim da je na stručnom planu sve idealno. Naprotiv. Još nemamo trenera-koordinatora za mlađe kategorije, što nije dobro. To mora da bude trener od ugleda. Kada smo poslednji put o tome vodili ozbiljnu akciju kandidat je bio Duško Vujošević, ali dobio je dobru ponudu iz Italije.

Spekulisalo se, što je česta praksa u našoj košarci, da ćete preuzeti neki jugoslovenski klub, tačnije Crvenu zvezdu. Znamo kako je sve završeno. Recite koliko je realno da se profesionalno angažujete u nekom od domaćih klubova?

- Rekao sam zbog čega pravim pauzu, odgovorio i novinarskoj znatiželji kada je Crvena zvezda bila u pitanju. Kao predsednik UKTJ, trener i čovek iz košarke, uvek ću pomoći svakom ko proceni da mu je neophodan savet. Ne is-

ključujem ni mogućnost profesionalnog rada.

Pretpostavljam da naši klubovi ne mogu da izađu u susret vašim finansijskim vrednostima?

- To nije u prvom planu. Ima sredina u kojima bih radio i besplatno, pre nego da mi neko nudi „kule i gradove“. Tu mislim na klub, pre svega, ljude koji ga čine, koji imaju zdrav košarkaški rezon, viziju i cilj. Ambicije i ozbiljnost su prvi uslovi da bi počeo razgovor na ovu temu.

I ova sezona se ne razlikuje od prethodnih. Trend olake smenjivosti trenera ne gubi korak. Vaš komentar?

- Apelujem na klubove da imaju više strpljenja. Ne razumem zbog čega toliko česte promene trenera, samo oni plaćaju cehove, ne samo svoje. Zar su stručnjaci jedini krivci? Razumem alibi situaciju „promeniću trenera“, ali to nije put u organizaciju ozbiljnog kluba i igre. „Skidanje glave“ trenerima je loš manir koji smo poprimili iz fudbala.

Vaša poruka za dane koji dolaze?

- Treba iskoristiti pozitivan trend, porast gledanosti košarke. Raditi organizovano, na duže staze. Sve što je kratkog daha, besmisleno je.

Mirko Stojaković

Novosadski Trenerski dani 2001.

Bliže oku - bliže srcu

Poslednje okupljanje trenera saveznog i republičkog ranga te stručnjaka za rad sa mladima „overilo“ plodnu godinu: rekordna 532. učesnika, u pobedničkoj atmosferi evropskog reprezentativnog trijumfa, tokom tri septembarska dana (14-16) „skladištilo“ nova i utemeljivalo ranije stečena saznanja, zajednički pozdravilo takmičarski najuspešnije kolege i „usput“ steklo licence za novu sezonu

Ako je suditi po broju učesnika (novosadski SPC Vojvodina je prosto vrveo od košarkaških trenera svih kategorija i uzrasta), cilj je postignut: znanje i iskustvo osmorice eminentnih jugoslovenskih stručnjaka bilo je „na dohvat ruke“ svima koji ozbiljno streme trenerskom zanatu i vrhovima u njemu. Da li će stručne analize i sugestije Ace Petrovića, Marina Sedlačkega, Lasla Hajnala, Jovice Arsića, Duška Vujoševića, Milovana Stepanđića, Stevana Karadžića i Dragana Kokovića, vizuelno prezentirane uz pomoć mladih košarkaša NIS Vojvodine, naći „iskru u kamenu“ trenerske prakse prisutnih učesnika, pokazaće njihovi rezultati. Jedno je, ipak, izvesno:

organizator - Udruženje košarkaških trenera Jugoslavije i koorganizatori, košarkaški savezi Jugoslavije i Srbije, pružili su priliku svakom ko želi da napreduje da kroz direktne kontakte sa našim istaknutim stručnjacima, saznaju ono što ih interesuje i na „modnoj pisti“ savremenene evropske košarke uoče i ono što samouk, po pravilu, sam nije u stanju da apsolvira.

S druge strane, teme Trenerskih dana 2001. u Novom Sadu, znalački razvrstane u trodnevni program seminara, na svoj način svedoče o tome šta je u ovom trenutku najkurentnije na tržištu trenerskih informacija. Počev od aktuelne i pravovremene analize proteklog

Utisci učesnika seminara

Goran Denić, KK Gradac iz Čačka: Redovno posećujem seminare od 1990.godine. I ovaj je vrlo edukativan, kako za trenere mlađih kategorija tako i seniora. Naši vrhunski stručnjaci, kao demonstratori, bili su vrlo strpljivi i angažovani. Nemam bitnih primedbi: ko je hteo, mogao je tu puno da nauči. Bile su razmatrane praktično sve aktuelne košarkaške teme.

Milan Vučićević: Prvi put učestvujem na ovakvom seminaru i veoma sam zadovoljan prezentacijom i motivisanošću predavača. Za ukupan utisak važan je i izuzetan ambijent novosadske sportske hale.

Dragan Marinković, OKK Sutjeska Bačko Dobro Polje: Treći put sam na seminaru za trenere. Smatram da se malo govorilo o odbrani a da je nesrazmerno više pažnje posvećeno napadu. Ukupno - za trenere iz manjih košarkaških sredina sve ovo je od neprocenjive vrednosti.

Vera Knežević, Ženska košarkaška škola, Pljevlja: Ovo mi je drugi seminar. Dosta sam naučila i kao student Više košarkaške škole. Veoma je važno što su uvedene ekipe za demonstraciju. Uživala sam posmatrajući prezentaciju Stevana Karadžića a veoma upečatljivo je bilo i predavanje profesora Hajnala.

Dragica Kovačević, KK Proleter iz

Novog Sada: Tek godinu i po dana treniram mlađe pionirke i ne propuštam seminare. Na svakom saznam nešto novo. Potpuno sam svesna da samo od mene zavisi šta ću i kako od svega toga primeniti u praksi. Student sam VTS i ponosna sam što sam član UKTJ.

Nenad Disić, KK Student iz Niša: U proteklih deset godina nisam propustio nijedan seminar. Evidentan je napredak u organizaciji i efikasnosti ovakvih skupova, a i broj prisutnih trenera se neprestano povećava. Ipak, seminar ima i jednu manu: svi „rangovi“ su „na gomili“. Trenerima mlađih kategorija treba, po mom mišljenju, više saznanja o individualnoj tehnici i motorici, dok su predavanja uglavnom vezana za grupnu, kolektivnu taktiku.

Nenad Jerković, KK Torlak, Beograd: Posećujem seminare već 13 godina. Evo mojih primedbi: podeljene su iste kasete kao i na prethodnom skupu, što je apsurdno. Uz to, nije ispoštovana satnica koja nam je dostavljena. Kvalitetom predavača sam zadovoljan: standardno je dobar. Arsićevo izlaganje trebalo je da bude znatno detaljnije. Nije, takođe, dobro što Pešić nije došao, a najavljen je.

Predsednik UKTJ Dušan Ivković pozdravio je učesnike seminara u novosadskom Spensu

Evropskog prvenstva, sa posebnim statističkim osvrtom na igre naše reprezentacije (Jovica Arsić), preko „Načina igre kadetske reprezentacije na Evropskom prvenstvu 2001.“ (Stevan Karadžić), „Igre u trouglu i sopstvenog vide-nja košarkaškog treninga“ (Milovan Stepanđić), „Ponašanja trenera na utakmicama“ (Dragan Koković), „Metodskog postupka usavršavanja individualne taktike napada i odbrane (Laslo Hajnal), „Uticaja novih pravila na promenu strategije vođenja utakmice (Duško Vujošević), pa sve do „Agresivne odbrane sa kontinuiranim udvajanjem“ (Aco Petrović) i „Uporedne analize statističkih

Odličja za plasman

Nagrada Slobodan Piva Ivković, za životno delo dodeljena je Svetislavu Pešiću za dubok trenerski trag dug više od dve decenije, posebno obeležen titulom aktuelnog evropskog šampiona u košarci.

Laureati UKT Jugoslavije su još: Miodrag Baletić, za prvo mesto olimpijskih nada na Univerzijadi 2001. u Kini i Stevan Karadžić, za osvojen evropski vrh sa kadetima.

Nosioci ovogodišnjih trenerskih odličja su i Bogdan Tanjević (KK Budućnost Podgorica) za šampionski titulu u Vinston Juba ligi i osvojeni Kup Jugoslavije, Miodrag Popov, za titulu prvaka ženske Savezne lige sa KK Hemofarm iz Vršca i Radojica Nikčević (ŽKK Vojvodina NIS GAS), za osvajanje Kupa Jugoslavije za žene.

Priznanja UKTJ su dobili i treneri Radomir Kisić (KK Spartak Subotica) za osvojeno prvo mesto u Prvoj B ligi, a za najviši plasman na Juniorskom prvenstvu Jugoslavije Srđan Flajs (KK Beovuk Beograd) i Milan Dabović (devojke KK Herceg Novi). Za najviši dolet na Kadetskom prvenstvu naše zemlje nagrađeni su: Goran Rakočević (muškarci KK Budućnost Podgorica) i Boža Mitrović (devojke KK Čubura Beograd). Za uspešan rad sa najmlađima, za osvojeno Pionirsko prvenstvo Jugoslavije, priznanja su dobili Ivan Drobniak (muškarci KK Borac Čačak) i Nemanja Beljanski (devojke ŽKK Vojvodina NIS GAS).

UKT Srbije je za osvojeno prvenstvo Prve srpske lige nagradio Zorana Todorovića (KK Smederevo). Prvaci

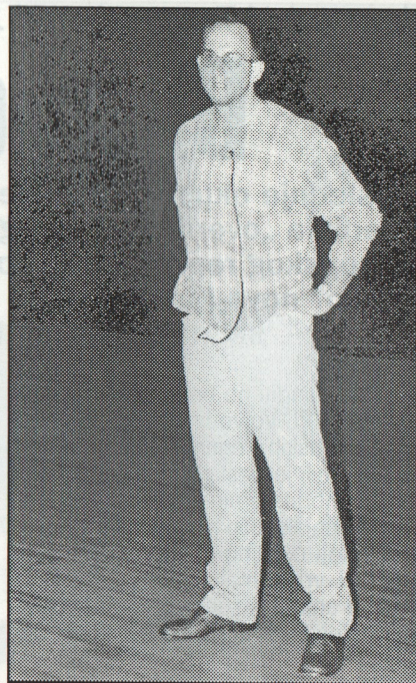
Druge srpske lige, koji su dobili priznanja su kod muškaraca: Srđan Flajs (centar - KK Beovuk Beograd), Dragan Tomanović (istok - KK Ergonom Niš), Aleksandar Aćimović (zapad - KK Forma Plej of Užice) i Nebojša Jančić (sever - KK Kondvik Vršac).

Kod žena: Zoran Mirković (sever - KK Duga Novi Sad), Miroslav Kanjevac (istok - KK Voždovac Beograd) i Nebojša Jovanović (zapad - KK Radnički Kragujevac).

UKTS je dodelio priznanja i najuspešnijim trenerima na Juniorskom prvenstvu Srbije

- Srđanu Flajsu (muškarci, KK Beovuk Beograd) i Darku Trkulji (devojke KK Hemofarm Vršac), na Kadetskom prvenstvu republike Igoru Poloneku (muškarci, KK Radnički Beograd) i Miroslavu Kanjevcu (devojke KK Voždovac Beograd), i na Pionirskom prvenstvu Srbije - Novici Čičiću (muškarci KK Partizan ICN Beograd) i Zoranu Tiru (devojke KK Voždovac Beograd).

Ovogodišnji dobitnici trenerskih priznanja UKT Crne Gore su: Milan Rondović (KK Rudar Sjever Plevlja), za najviši plasman u Prvoj crnogorskoj ligi, Goran Bojanić (KK Budućnost Podgorica), za osvojeno Juniorsko prvenstvo Crne Gore, Goran Rakočević (KK Budućnost Podgorica), za Kadetsko prvenstvo Crne Gore Vladimir Taušan (muškarci KK MSN Nikšić) i Vlado Španović (devojke KK Bijela) za osvojena pionirska prvenstva Republike.

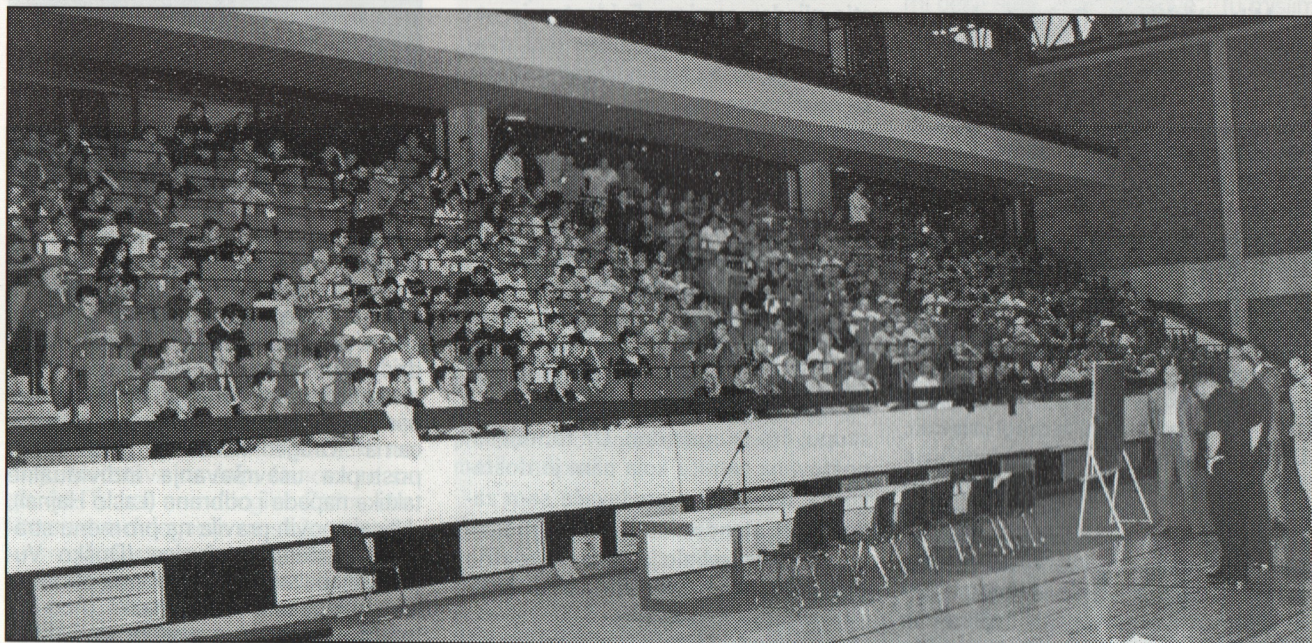

Trener Jovica Arsić preneo je utiske sa tek završenog Evropskog prvenstva

podataka utakmica savezne lige po starim i novim pravilima (Marin Sedlaček).

Ovom prilikom, dodeljena su i specijalna priznanja najuspešnijim trenerima svih rangova takmičenja, na osnovu rezultata postignutih u protekloj sezoni (vidi okvir: Odličja za plasman). Kiša, koja je završne večeri novosadskih Trenerskih dana lila kao iz kabla, omela je, doduše, predviđeni ceremonijal, ali učesnici o Novom Sadu i upravi NIS Vojvodina kao dobrim domaćinima i svrsishodnosti samog seminara - ostaju netaknuti.

Zdenko Pop

Marin Sedlaček „Trenerski dani 2001“, Novi Sad 15.09.2001.

UPOREDNA ANALIZA STATISTIČKIH PODATAKA PROMENE NAČINA IGRE TIMOVA PO STARIM I NOVIM PRAVILIMA

Dobar dan. Drago mi je što sam ponovo u Novom Sadu.

Posle godinu dana od uvođenja novih pravila i Evropskog prvenstva u Turskoj stiže se utisak da se evropska košarka približava NBA.

-pravila 24" i 4/4

-broj utakmica

-kalendar avgust mesec FIBA -

postavlja se pitanje koliko igrači mogu da budu sa ekipom? Šta sa periodom jun-avgust gde se najviše radilo, napredovalo...

Mi treniramo isto, a pravila nisu ista, profil igrača nije isti. Moramo i da promenimo metodiku treninga. Očekujemo i da se broj treninga svede na jedan dnevno, od 3-3,5 sata do četiri sata.

U NBA treniraju po četiri sata dnevno.

Naša selekcija nije bila očekivana ali najbolje urađena po novim pravilima (način selekcije, način igre koja nova pravila forsiraju). Sada posle godinu dana pravila su kristalno jasna. Osvrnućemo se na promene pravila koje su najviše uticale na sam tok igre. Podelio sam ih u dve grupe:

I grupa - pravila igre

1. dužina napada 24"

2. ograničenje prenošenja lopte 8"

3. igra podeljena na 4/4

4. bonus od 4 faula

5. time aut 1+1+1+2

II grupa - ekipa

1. Kompozicija tima

2. Način treniranja

3. Korišćenje igrača

4. Vođenje utakmica

5. Postavka igre

Ako pogledamo ove elemente posebno i zajedno videćemo da su oni između sebe i po grupama povezani. Prvo da se osvrnemo na dužinu napada, 24". Zašto napad od 24"? NBA od pedesetih godina igra 4x12'. Od osamdesetih godina u koledž košarci ograničenje napada je 45".

1990. godine u Atini, Beneton-Limož 54-53

1991/92 Olimpijakos-Panatinaikos 43-42, finale Kupa Grčke

Ekipe izvedu u proseku po 60 napada po utakmici

$48' \times 60 = 2880' : 120 \text{ napada} = 24''$

Do sada su ekipe imale po 40 napada, ukupno 80 ($80 = 40' \times 60'' = 2400 : 30$)

$30'' - 24'' = 6'' \times 80 = 480'' : 60'' = 8'$ duže igre ili 20 napada više

Ako se igra do isteka 24", a ako se šutira sa 4-5 metara poluodstojanja onda i više jer se šutira u 22-23". Onda je to 22,3 napada više. Teoretski se dobilo 480" ili osam minuta ili 20 napada više.

Ako uzmemo utakmice 1/4, 1/2 i finala na EP u Turskoj za praktične primere:

1/4 Jugoslavija - Letonija 114:78

Letonija igra brzo, dosta šutiraju, forsiraju šut za tri poena...zbog načina igranja jugoslovske reprezentacije došlo je do smanjenja broja napada Letonije.

YU - LET

šut za 2 - 45 39

šut za 3 - 29 17

74 56 (-18)

18 napada x 2 = 36

1/4 Španija - Rusija 62:55

ESP - RUS

šut za 2 - 42 33

šut za 3 - 16 20

58 53

....samo dva kasnije

1/2 Jugoslavija - Španija 78:65

JUG - ESP

šut za 2 - 38 33

šut za 3 - 18 14

56 47

1/2 Turska - Nemačka (sa produžetkom)

TUR - GER

šut za 2 - 41 54

šut za 3 - 28 19

69 73

Ovde vidimo da je još jedna stvar bitna - broj šutnutih trojki!

Finalna utakmica Jugoslavija - Turska

JUG - TUR

šut za 2 - 42

šut za 3 - 21 33%

63

1984. godine uvodi se linija za šut 3 poena. Cibona je šutirala 14-20 (po starim pravilima), igrajući sa četiri spoljna i jednim visokim igračem. Procenat realizacije šuta je u direktnoj zavisnosti od šuterskog treninga, metodike treninga

za šut, obim... broj ubačenih lopti će imati primenu kod ekipa koje su prihvatile novi način rada:

-ograničenost vremenom

-broj pokušaja

-različite situacije sa što više opterećenja

Na primer, prvu četvrtinu protiv turske reprezentacije smo gubili, a šutirali smo

-penali 1-6

-trojke 0-4

...faktor šuta može biti odlučujući (od tri faktora koji odlučuju utakmicu).

1. Slobodna bacanja (veoma bitan faktor)

Postavlja se pitanje šta treba promeniti kod vežbanja izvođenja slobodnih bacanja u pristupu igrača. Da li na treningu dovoditi do prekida u situacijama sličnim onima na utakmicama. Šutirati u stresnim situacijama.

2. Faktor izgubljenih lopti

Mora biti u funkciji osvojenih lopti.

YUG 11 izg. lopti 13 osv. lopti

ESP 20 izg. lopti 9 osv. lopti

+13 YUG

3. Faktor skoka

YUG 56 šuteva

ESP 47 šuteva

+9 YUG šuteva više što zavisi od faktora SKOKA

-Finale Suprolige Makabi - Panatinaikos

81 : 67

2- 39 33

3- 9 (5) 23 (6)

48 56

Slobodna bacanja - 34-28 18-15

82% 83% međutim

Ko izvodi slobodna bacanja u ovom finalu?

b/k Bodiroma 10 c Hafman 6

c Rebrača 2 p Mekdonald 8

Kakvu bi taktiku timovi trebalo da postave?

Pravilo od 8" (1/3 vremena od napada) - zahvaljujući ovom pravilu retko ko uzme loptu u posed. Više rada u zadnjem polju, sprečava se pas iznad linije penala, usmeravanja ka autu, ostaje 5-6". Kada se prelazi na presing? Jako malo se prilazi posle kontranapada, uglavnom posle koševa iz pozicije, iako je pozicija igrača posle završenog kontranapada dobra, zbog igrača koji su se eventualno vratili, najkraće je vreme za

prilaz u presing. Na EP u Turskoj Jugoslavija je igrala presing prilaskom igračima na celom terenu (npr. Mulaomerović), protiv Španije se igrao zonski presing 1-2-2, igrali su i 2-2-1.

Brzo izvođenje lopte posle primljenog koša ne dozvoljava igračima da slave pogodak. To treba raditi i na treningu. Mentalna transformacija iz napada u odbranu mora da bude trenutna.

-Podela na 4/4 je jako bitno pravilo. Osim što su donele drugu raspodelu vremena, izbile su u prvi plan: specijalne situacije, aut, podbacivanje lopte. Hrvati su protiv nas osvojili tri lopte na podbacivanju. Postavljanje igrača zavisi od toga ko skače, na kom delu terena... radi se o četiri lopte, osam ili dvanaest poena.

-Pravilo od 4 **faula** odgovara ekipama koje igraju korektno odbranu. Ovim pravilom sankcioniše se prljava igra. Uloga i kriterijumi pravljenja faulova... kada, na kome, pravljenje taktičkih faulova.

ranije 7+7=14
sada 4x4=16 bez izvođenja slobodnih bacanja

Jako bitan faktor pravljenja faulova u timskoj igri sa ciljem postavljanja pobednika. Ne praviti **faul** na šutu, jer su to slobodna bacanja, bonus koristiti da zaustaviš protivnika. Makabi je pravio četiri **faula** na Bodiropi na driblingu... praviti **faul** kada se ispadne iz odbrane, jer se dobijaju nove 24 sekunde.

Analize su pokazale da procenat izvođenja slobodnih bacanja nije u direktnoj vezi sa situacijom na terenu. Novicki je bio najkorisniji igrač EP u Turskoj. Šutirao je slob. bacanja:

protiv Turske 12-5, u produžetku 8-3
protiv Španije 15-14 (12-12)

-Time aut

Kada uzeti? Kad primiš 8-12 poena, u nekom egal rezultatu u igri. Ranije si mogao oba taja auta da potrošiš u prvih deset minuta, sada možeš samo jedan. Pauze od dva minuta između prve i druge četvrtine i treće i četvrte četvrtine, poluvreme od 15 minuta.

Italijani od 1985/86 treniraju jednom dnevno. Aca Nikolić je uveo dva treninga dnevno. Trening od 90 minuta nema svrhe jer utakmica traje 105 minuta. Kako trenirati? Na primer na pauzi se sada dozvoljava voda što ranije nije bio slučaj i to po 1/4. Praktično to znači da trening treba prilagoditi utakmici.

Intervalni način treniranja, shodno novim pravilima:

20' pa pauza 2'

20' pa pauza 15' (posle igre od 45')

20' pa pauza 2'

20'

Nekada poluvreme od 45' pa pauza od 10' pa drugo poluvreme od 45'. Ne možemo kao nekad da treniramo 30' uvodni deo, 30' glavni deo i 30' završni

deo. Američki timovi praktikuju čak i odlazak u svlačionicu pa i do drastičnih primera i sa tuširanjem igrača.

Reprezentacija Jugoslavije je najjače igrala u 3/4, u kojoj se pokazalo da treba da se igra najkvalitetnije i posle čega dolazi do pauze od 2', pred odlučujuću 4/4.

-Sastav ekipe

Kompozicija tima od 12 igrača:

5 + 7 = 12 igrača

(2 pleja+3) (3 krila+4 centra) od toga 2 teška centra

Sada ne treba više od jednog teškog centra, jako je teško postavljanje igre sa sporim igračem (teškim). Ključni igrači 2,3,4. Shodno novim pravilima NBA način igre Bodiropi, Radmanovića.

Pitanje korišćenja igrača? Nekad su šampionske ekipe igrale sa 6-7 igrača, a sada u ekipama i reprezentacija u 1/4 se koristi i do devet igrača a nekad i deset igrača. Kroz trening podići nivo forme deset igrača. Sada su bitni i 8, 9. i 10. igrač. Kod sistema izmena dolazi do tandema pa se ponekad i tri igrača menjaju što je u suprotnosti sa nekadšnjim malim fondom igrača od 6 ili 7 igrača.

Faktor izmena je jako bitan. U NBA posle dva **faula** sledi izmena, jer se obično pravi i treći zbog nedostatka koncentracije. Morate da imate spremnog igrača da ga zameni. Pravljenje tandema, ko koga menja, s kim igra, ko s kim ne može da igra.

Profil igrača (za mlađe selekcije, za seniore)

-brzina, skočnost, šut, dribling, rotacija, preuzimanja, usmeravanje, pritisak na loptu.

Faktori:

-brzina uvođenja lopte i visina prijema prvog pasa

-broj driblinga (nikada više od dva, zlatno pravilo da je jedan dribling sasvim dovoljan)

-broj dodavanja (ne više od četiri)

U selekciji igrača ne samo da su bitne fizičke karakteristike, tehničko-taktičke već i praktično u odnosu na igru. Vremensko ograničenje od 24 sekunde nije samo ograničenje napada već i odbrane što znači da igrate umesto 30" samo 24", onda pravilo od 8" i pravilo 5" držanja lopte. Ova godina je pokazala da se kod kvalitetnih timova akcije izvode iz 1:1 (Bodiropi, Stojaković, Gasol, Turkoglu) do 2:2 (popularnog pick'n'roll), bez više od dve blokade u odnosu na kretanje igrača bez lopte. Treniranje sa semaforom zbog faktora vremenskog ograničenja. Brzo trčanje u napad, plej ne može da čeka centra da polako stigne, kontranapad primarni i sekundarni. U metodici treninga mnogo se više koristi štoperica (16" je dobro, 18-19" problem!). Košarka se pretvara u tranziciju. Sprečavanje povratnog pasa je drugi faktor posle pritiska

na loptu i usmeravanja dodavanja. Na kraju proceniti koliko ekipa može da da poena u napadu, odrediti stil igre. Od 22 kola u 11 dato preko 100 poena. U poslednja 4 kola samo na jednoj utakmici je dato više od 100 poena zbog važnosti utakmica. Ako ekipa u jednom kolu da 105 poena a u sledećem 65 znači da nema stil igre. Denver Nagetsi su sa Donom Nelsonom davali 130, primali su 150 i izgube, a od ekipa koje su davale 80 prime 110 i moraju nešto da menjaju, odbranu.

Ljudi koji kreiraju pravila su u godinama, nisu praktičari (kako u FIBI tako i u NCAA). U NBA od ove godine je uvedeno pravilo 8" (sa dosadašnjih 10"), pravilo od 24" se razlikuje, reket nije iste širine i dužine. Košarka je jedina sportska igra gde su pravila na svetskom nivou različita. Od sledeće godine očekujemo potpuno izjednačavanje pravila.

Situacija u NBA sa trojkom!!! Vratili su 7.25m na 7.05m, pa usaglašavanje na 6.75m jer ipak 6.25m ne predstavlja više problem ni igračima mladih kategorija. Analizirajte utakmicu kroz dva faktora:

○ ko izvede uspešno 8 kontranapada
○ šut van reketa a unutar 6.25m linije (zanemaren)

Grant Hill test - 100 puta ubaciti loptu sa recki (polukrug u reketu) 127-100 (Radmanović 123-100). Sa 6.25m šut posle jednog driblinga i videti procenat realizacije sa različitih pozicija. Može li da ubaci 5 ili 10 puta uzastopno!? Danas svi šuteri šutiraju trojke ili pola metra unutar 6.25m. Igranje na loptu posle pogotka (Tomašević, Drobnjak, Jarić), je prekršaj pravila. Nekada su se ekipama koje igraju dosta kontranapada stavljalje uske mrežice

Mogućnost iznenađenja na utakmicama?

Jugoslavija ima najviše novih/mladih igrača kojima odgovaraju nova pravila (sistem rada i igranja), najviše su iznenađeni igrači koji su navikli na stari način rada (Litvanija, Italija). Letonija nije iznenađenje, imaju pokretljive igrače, dobre šutere...Postoje velika lutanja u metodici rada. Po analizama Radmanović je napredovao za 40%. Način i sistem rada, priprema za odlazak u NBA pa i za početak sezone se delimično razlikuju. Treninzi imaju elemente koji nisu tipični za evropsku košarku u vremenskom prostoru koji sam ja znao. Mi smo napravili analizu postojećeg stanja i program koji je podigao njegov nivo motoričkih, funkcionalnih i šuterskih sposobnosti. Mnoge stvari o kojima sam ja ovde govorio, pre svega broj driblinga, pozicija šuta, način kretanja su upravo stvari koje smo mi radili i koje će on koristiti. Radmanović je u letnjoj ligi igrao na poziciji 2, 3 i 4 i bio najbolji „ruki“ u letnjim ligama.

Priznanja za rezultate

Godina Svetislava Pešića

Saveznom selektoru naše reprezentacije Svetislavu Pešiću 2001. godina se posrećila. Kruna uspeha svakako je osvajanje najvrednije medalje dodeljene na Evropskom prvenstvu u Turskoj, gde su naši košarkaški majstori vođeni dirigentskom palicom selektora Pešića primili medalje sa najvišeg mesta na pobjedničkom postolju. Ono što je šlag na torti jeste činjenica da je naša ekipa bila izuzetno superiorna. Pa je onaj duhovit slogan naših navijača: Evropo, treniraj, prvenstvo je svake druge godine, dobio svoju potvrdu u praksi. A mnogi su bili skeptični kada je bio u pitanju Pešićev debi na klupi naše najkvalitetnije selekcije. Za zebnju je bilo i bezbroj razloga, ko-

Nagradu za životno delo Svetislavu Pešiću uručio je predsednik UKTJ Dušan Ivković

Dosadašnji dobitnici

Najprestižnije priznanje koje jedan jugoslovenski trener može da dobije jeste nagrada za životno delo „SLOBODAN - PIVA IVKOVIĆ“ koje dodeljuje Udruženje košarkaških trenera Jugoslavije, krajem svake godine. Ovogodišnji laureat Svetislav-Kari Pešić, osmi je dobitnik ovog najvišeg priznanja. Pre njega nagradu za životno delo dobili su sve sami velikani jugoslovenske košarke, i to: Prof. Aleksandar-Aca Nikolić, Bora Stanković, Nebojša Popović, Ranko Žeravica, Dušan-Duda Ivković, Milan-Ciga Vasojević i Željko Obradović.

ji nisu bili vezani za nesporne stručne kvalitete Svetislava Pešića, a poznatih čitaocima Trenera. Prvenstvo je pokazalo da je Pešić, ili popularni Kari, bio pravi izbor. Naravno, treba podsetiti da je njemu ovo drugo evropsko zlato ove vrste, jer je, u odsustvu plavih, to prisvojio i sa reprezentacijom SR Nemačke, što je bio više nego trenerski podvig.

Ovim poslednjim rezultatom Pešić se definitivno vinuo u najveće zvezde trenerske struke u našoj košarci. Udruženje košarkaških trenera Jugoslavije,

sasvim prirodno, prvo je reagovalo u najlepšem smislu. Pešić je proglašen trenerom godine YU košarke. Kao i svi članovi A selekcije iz ruku predsednika SR Jugoslavije dr Vojislava Koštunice, primio je visoko državno odlikovanje: Orden Nemanje prvog reda.

Međutim, po sopstvenom priznanju, za našeg selektora najdraže priznanje je nagrada za životno delo - Slobodan-Piva Ivković, koje mu je 19. novembra, u ime Udruženja košarkaških trenera Jugoslavije uručio predsednik Dušan-Duda Ivko-

Pre nego što je primio nagradu za životno delo Svetislav Pešić je u organizaciji UO UKTJ održao stručno predavanje kolegama u hotelu interkontinental

Neopravdan izostanak

Zbog obaveza prema svom klubu Pešić je, tako reći iz Turske otputovao u Nemačku i nije prisustvovao trenerskom seminaru u Novom Sadu. Upravni odbor Udruženja košarkaških trenera Jugoslavije, sasvim prirodno, nije odustao od planirane ideje da se Pešić obrati svojim kolegama koji vode klubove saveznog ranga takmičenja. Odabran je termin 19. novembar, kada se naša najbolja selekcija ponovo okupila zbog prijateljskih utakmica sa reprezentacijom Švedske. Tog dana zakazan je susret u Interkontinentalu, koji je imao dva dela, podjednako vredna: svečani, na kome su selektoru Pešiću dodeljena priznanja UKTJ i radni u kome je Pešić izneo dragocena zapažanja sa Evropskog prvenstva. Na temu: Analiza Evropskog prvenstva u Turskoj i pravci razvoja evropske košarke. Treći ne manje važan podatak je da je skupom predsedavao Duda Ivković, predsednik UKTJ. Sva tri podatka su, odnosno tako je trebalo da bude, morala biti više nego jak motiv da se tog popodneva bude u Interkontinentalu. Nažalost, ponovila se već poznata priča.

Važnost događaja i prisustvo selektora Pešića više su ispoštovali novinari i treneri koji vode klubove u nižim rangovima takmičenja nego oni koji vode klubove saveznog ranga. Ovo odsustvo teško se može opravdati bilo kakvom klupskom ili kakvom drugom obavezom. Upravni odbor UKTJ, već na narednoj sednici ovako nekorektan odnos prema selektoru i sopstvenom udruženju najoštrije je osudilo. Međutim, zbog svega što se na tom skupu događalo i čulo, najviše su oštećeni oni koji su bili pozvani, a nisu došli.

M. Pl.

Oni su ispoštovali kolegu i selektora Svetislava Pešića i istovremeno otišli bogatiji za njegovo stručno iskustvo i zapažanje sa Evropskog prvenstva u Turskoj

Svetislav Pešić

Rođen je 1948. godine u Novom Sadu. Igračku karijeru je započeo u Pirotu, a nastavio u Partizanu i Bosni, gde je započeo i trenersku karijeru 1983. godine. Od 1987. do 1993. godine vodio A reprezentaciju Nemačke i prvoligaša Albu. Njegovi najveći uspesi su: Prvenstvo Jugoslavije sa Bosnom 1983. godine i Kup Jugoslavije 1984. godine. Prvo mesto sa kadetskom reprezentacijom Jugoslavije na Evropskom prvenstvu 1985. god. Iste godine pobednik prvenstva Balkana sa seniorskom reprezentacijom Jugoslavije. Pobednik, sa juniorskom reprezentacijom, Svetskog prvenstva 1987. godine. Evropski prvak, sa reprezentacijom SR Nemačke 1993. godine. Sa Albom osvojio Kup Radivoja Koraća 1995. godine. Sa Albom je takode bio šampion Nemačke i pobednik Kupa 1997. i 1998. godine. Za sezonu 1992/'93. proglašen za najboljeg trenera Nemačke. Zlatnu medalju Košarkaškog saveza Nemačke dobio je 1994. godine. Ovogodišnja zlatna medalja je vrhunac uspeha koji se od Karija, sasvim prirodno, još očekuje.

vić. Ova najvrednija nagrada koju jedan trener u našoj zemlji može zaslužiti sastoji se od diplome i plakete sa likom legendarnog Pive. Taj podatak je Pešića, koji još nije rekao svoju poslednju... I od koga se može očekivati još mnogo uspeha i medalja, svrstao u jugoslovensku košarkašku legendu. Manirom vrhunskog stručnjaka, korektnog saradnika i uzornog jugoslovenskog trenera, Pešić nije propustio priliku da se zahvali svom udruženju i da istakne kako su njegovi ovogodišnji uspesi rezultat ne samo timskog rada, već i svih onih koji su pre njega vodili našu reprezentativnu selekciju. Na kraju korigujemo rečenicu kojom smo počeli ovaj tekst. Kada je Svetislav Pešić u pitanju, onda je faktor sreće u uspesima koje je nizao svih prethodnih i ove godine, ipak, imao zanemarljivu ulogu. Formula njegovog uspeha jeste rad i neprekidno usavršavanje. Time se Kari svrstao u uzore svima onima koji su se latili lepog i teškog trenerskog posla.

M. Polovina

Jugoslavija kandidat za domaćina Evropskog prvenstva u košarci 2005.

Premijer Srbije Zoran Đinđić objavio je juče zvaničnu kandidaturu SRJ za domaćina Evropskog prvenstva u košarci 2005. godine.

- I po sportskim i po organizacionim rezultatima zaslužujemo organizaciju tog prvenstva. Za naš sport i našu zemlju bila bi to značajna promocija i označila bi povratak naše zemlje u Evropu i svet. Učinićemo sve da dobijemo organizaciju Evropskog prvenstva 2005. godine - rekao je Đinđić novinarima posle sastanka sa predstavnicima Košarkaškog saveza Jugoslavije.

Limes čeka majstore i košarkaše

Ideja rođena i saopštena iz kuće košarke: Predsednik KSJ Zelimir Cerović

Prema rečima Đinđića, u organizacionom odboru bili bi i predsednik Vlade Crne Gore, kao i jedan potpredsednik Vlade Srbije i predstavnik KSJ. (Đinđić je rekao da je na predlog KSJ prihvatio da bude predsednik Organizacionog odbora prvenstva i istakao da će vlade Srbije i SRJ u zvaničnoj kandidaturi garantovati da će svi uslovi biti obezbeđeni). Uz Beograd, utakmice bi se igrale u još nekoliko gradova SRJ, koji ispunjavaju uslove koje postavlja Međunarodna košarkaška federacija. Do sada je u javnosti bilo informacija da bi se utakmice igrale i u Vršcu, Nišu, Novom Sadu i

Podgorici. Đinđić je rekao da bi, u slučaju da FIBA pozitivno odgovori na kandidaturu SRJ, u februaru naredne godine počele ozbiljne organizacione pripreme. Na pitanje u kakvom je stanju nova sportska hala „Limes“ na Novom Beogradu, Đinđić je rekao da je potrebno još oko 8,5 miliona maraka da bi se hala stavila u funkciju, a još neka sredstva da bi ona bila potpuno dovršena.

- Voleli bismo da naredne godine hala bude u funkciji. Neophodna sredstva nećemo obezbediti iz budžeta. U ovoj zemlji postoje ljudi koji imaju novac i koji žele da ga daju - rekao je Đinđić.

Uprave su malo nervozne

Kako napraviti rezultat?

Petrović-Baletić, Krečković-Nikolić, Nikolić-Petrović, Lukajić-Ruso-Lukajić, Sretenović-Kadija, Nikitović-Lukić....

Naša rubrika, Trenerska vrteška, postaje sve obimnija. Ne možemo tvrditi da je svaka smena trenera neopravdana i da klubovi na to nemaju pravo. Međutim, reč je o funkcionisanju klubova i

Da nije smešno bilo bi tužno: Darko Ruso

kvalitetu ukupne lige. Jasno je da mi ne možemo kupovati skupe igrače za domaću ligu. Mi moramo igrače stvarati, a to se ne radi preko noći. Da bi od talentovanog dečaka ili devojčice postao dobar košarkaš put vodi preko mukotrnog i dugotrajnog rada koji kreira trener. Tu se krug zatvara. Kako raditi na duge staze? Svi klubovi su imali prilike pre početka sezone da popunjavajući igrački kadar, formiraju i stručni tim. Iz priloga koji sledi vidi se rezultat klupske politike kada je stručni kadar u pitanju.

Predsednici klubova, direktori i slični, svi su nam bogu hvala živi i zdravi i na svojim mestima, kao da im je šefove stručnih timova neko drugi postavljao. Evo šta kažu neki od smenjenih i novopostavljenih trenera.

Petrović

Posle tri i po godine Aco Petrović se posle tri utakmice u ovoj sezoni rastao sa FMP Železnikom. Stručnjak koji je ostavio neizbrisiv trag u Železniku, u duhu pravog profesionalca prihvatio je razlaz sa klubom, koji je na čelu sa njim prethodnih sezona stalno bio u vrhu naše lige. Porazi od Sloge u prvom kolu u Železniku, potom gubitak bodova u du-

elu sa gradskim rivalom, bili su kobni po Petrovića, što sam priznaje:

- Nema nikakve tajne u mom odlasku iz Železnika. Jednostavno, izgubili smo od objektivno slabijih protivnika i to je razlog što sam napustio klub. Svi ostali razlozi koji su se spominjali zlonamerni su i proizvod čistih insinucija. Korektno smo se rastali, isto kao što smo imali odličnu saradnju prethodnih sezona. O mom bivšem klubu imam najlepše mišljenje i drago mi je što su, na čelu sa novim stručnjakom, napravili dobre rezultate - kaže Petrović.

Tim koji ima FMP stasao je upravo pod dirigentskom palicom Petrovića. Uostalom, doskorašnji stručnjak Železnika jedan je od retkih trenera koji se dugo zadržao na klupi jednog od naših najboljih klubova, što govori da se radi o kvalitetnom stručnjaku. Petrović vrlo dobro zna da je posao kojim se bavi stalno pod „lupom“ i da su promene česte:

- Ko želi da se bavi ovim poslom mora da bude svestan da može biti na

klupi jednog tima kratko, ali i na duži vremenski period. Ako toga nije svestan onda ne treba da se bavi trenerskim pozivom. Nažalost, mi treneri često znamo da platimo tuđi ceh. Ima dosta nepravdi, međutim, to je tako i verujem da će se naš rad u skorije vreme mnogo strpljivije posmatrati - ističe Petrović.

Petrović je radom u Železniku potvrdio da je kvalitetan stručnjak, a najveća nagrada kako ističe je angažman u reprezentaciji gde je pomoćnik selektora Svetislava Pešića. Posle odlaska iz Železnika stiglo je dosta poziva na njegovu adresu, pogotovo iz inostranstva. Međutim, Petrović je odlučio da ostane u Jugoslaviji i prihvati se nimalo lakog posla u Radničkom sa Crvenog krsta:

- Prihvatio sam poziv Radničkog sa željom da pomognem. U Radničkom sam počeo karijeru i osetio sam potrebu da pomognem mom bivšem klubu koji se nalazi u jako nezavidnoj situaciji. Ekipa je mlada, nedostaje nekoliko igrača pogotovo na poziciji centra, takozvana petica. Teško je bilo šta prognozirati, ali pokušaćemo da zajedničkim snagama ostvarimo najvažniji cilj - opstanak u ligi, što će realno biti veoma teško - poručuje stručnjak koji bez sumnje pripada krugu naših najboljih trenera.

Baletić

Miodrag Baletić je krajem oktobra došao na mesto prvog stručnjaka FMP Železnik. U trenutku kada su popularni „pantteri“, bili u nimalo zavidnoj situaciji (tri prvenstvena poraza) rukovodstvo kluba se odlučilo da se zahvali na saradnji Aci Petroviću i šansu ukaže Baletiću, koji je niz godina aktivno prisutan u našem trofejnom sportu. Poznata kao čovek koji voli izazove, Baletić se odlučno prihvatio nimalo lakog zadatka. Iako je pred početak sezone FMP važio za tim velikog potencijala i mogućnosti, očekivanja na startu ove sezone nisu bila ispunjena. Možda je za mnoge angažovanje Baletića bilo iznenađenje, jer dosta trenera je „ciljalo“ na

Novo dokazivanje: Aco Petrović

Baletić

Miodrag Baletić karijeru je počeo u rodnom Nikšiću, u tadašnjoj Sutjesci, današnjem Ibonu. Put ga je potom odveo u Lovćen, pa u Primorje iz Herceg Novog. Radio je dve godine i u Francuskoj, u Triu, da bi se potom vratio u Budućnost i zajedno sa Goranom Rakočevićem, uveo najtrofejniji crnogorski košarkaški klub u Prvu ligu. Bila je to generacija, iz koje većina igrača i dan danas hara Evropom, kao što su Bulatović, Vukčević, Pajović, Radonjić... Potom je radio u Bosni, pa u Borcu iz Banjaluke po izbivanju rata. Okušao se i kao prvi stručnjak MZT Skoplja, pa je opet vodio Borac iz Banjaluke. U reprezentaciji Jugoslavije predvodio je juniorsku selekciju, ove godine u Olimpijske nade, sa kojima je u Dalasu osvojio nezvanično prvenstvo sveta, potom i Univerzijadu u Kini, savladavši ubedljivo domaćina, pred 20 hiljada ljudi. Poznat je kao stvaralac igrača kao što je bila pomenuta generacija iz Budućnosti, potom Aleksandar Radojević...

Treneri bez velikog izbora: Miodrag Baletić

„predgrađe“, brzo se pokazalo da je dolazak iskusnog stručnjaka bio pun pogodak. Svestan rizika koji nosi trenerski posao odnosno izazov, kakav je FMP Zeleznik, Baletić se nije mnogo dvoumio oko ponude poznatog kluba:

- Treneri nisu u situaciji da biraju, pogotovo u ovim teškim vremenima. Naišao sam na korektan prijem, kod ljudi u klubu, brzo smo se dogovorili, i preostalo mi je jedino da prionem na rad. Trenerska sudbina je takva. Najveća sreća za jednog stručnjaka su dobijene utakmice, ali ne može ili ne mora uvek biti tako. Jednostavno splet okolnosti diktira i krajnji ishod, odnosno sudbinu trenera i od toga se ne može pobeći - kaže Baletić.

Baletić je pun reči hvale na račun Ace Petrovića, koji je tri i po sezone sa velikim uspehom radio u Zelezniku. Naglašava da je za sobom ostavio dubok trag, jer bez sumnje radi se o veoma kvalitetnom sastavu, koji ima veliki potencijal.

Baletić je u dosadašnjoj karijeri imao priliku da trenira mnoge klubove, što u našoj zemlji što u inostranstvu. Kad govori o kolegama odnosno o poslu kojim se bavi i sudbini stručnjaka naglašava:

- Nažalost kod nas je srušena institucija trenera. Klubovi često nemaju strpljenja, a kao što sam rekao vreme je neophodno kako za jedan tim, bez obzira na godine, tako i za trenera, da pokaže šta i koliko može. Olako se shvata

trenerski posao, klubovi se brzo odlučuju za promene, ali tako se ne sme razmišljati. Treneri pogotovo ako se sećate vremena jednog Nikolića, Žerevice... bili su kreatori, gde god da su radili, bilo da se radi o velikoj ili maloj sredini. Znači njihova uloga nije bila samo vezana za stručni deo, već su uticali i na razvoj mladih košarkaša, sredine u kojoj su radili. Sve se to nekako sada zaboravlja, olako shvata, naglašava Baletić.

Krečković

U nizu smena i promena trenera, našlo se i ime Zorana Krečkovića, doskorašnjeg stručnjaka Crvene zvezde. Posle neuspeha od objektivno kvalitetnije ekipe, aktuelnog šampiona Budućnosti, odnosno gubitka bodova u Subotici, uprava trofejnog kluba sa Malog Kalemegdana, krivca je našla u treneru. Da li je to opravdano ili ne, pokažeće vreme, a sam Krečko-

vić, jednostavno ne želi da komentariše odluku svog dojučerašnjeg kluba. Poznat kao trener koji nema „dlake na jeziku“ Krečković je često skretao pažnju da je trenerska struka ugrožena. Zato i njegova sudbina u Crvenoj zvezdi, nije nikakvo iznenađenje. Uostalom on ističe da ne želi da komentariše razloge odlaska sa Malog Kalemegdana.

- Zaista nemam i ne želim ništa da kažem. Nisam ljut niti uvređen jednostavno to je moj stav, jer uzaludno je trošiti reči. Neka drugi komentarišu i daju ocene, jer svakako reč trenera nema nikakvu težinu - sa dosta ogorčenja govori Krečković.

O statusu trenera u našoj košarci Krečković ističe:

- Trener je isto jedan talent. Znači treba mu vremena da bi dokazao šta i koliko može. Kod nas je obrnuto. Nema strpljenja, procene, pitaju se razno razni ljudi i to je to. Tako je unazad 10 godina i ne vidim da će se skoro nešto promeniti. Zato i nemam nameru da se time opterećujem. Vi novinari bi trebalo da pitate iskusnije stručnjake, da napravite anketu u vezi sa statusom trenera pa da vidimo ko šta misli odnosno predlaže. Sigurno je da ovako više ne može, ali nije na meni da o tome razmišljam - poručuje poznati stručnjak.

D. Pašić

Trenerska je muka...: Zoran Krečković

Nikolić

Razgovor sa Miroslavom Nikolićem najuverljivije opravdava pojavu naše rubrike Trenerska vrteška. Razgovarali smo za ovaj broj sa njim o stanju u Radničkom, pred zaključenje ovog broja popularni Muta se obreo u Zvezdi, što nije bilo neočekivano. Zato evo malog predsedana i evo inserata iz oba razgovora.

Deo prvi:

T. Koji su razlozi što ste došli u Radnički?

- Ja sam malo emotivan što se tiče košarke. Zvali su me drugovi, kao što je bilo i u Zvezdi.

Prema Nikolićevim rečima, Crvena zvezda ga „jednostavno nije htela“, nije sam odustao.

- Čekao sam Zvezdu, ali nisam hteo da dozvolim sebi da čekam ugovor. Oni ništa nisu uradili, u to vreme nisu bili organizovani i to je bio kraj naše saradnje. Radio sam sa igračima, ostali smo u Prvoj ligi, ali su mnogi otišli. Bili su bez ambicija... pravo rasulo. U principu, tim igračima su drugi klubovi dosta obećavali, ponuđeni su im veliki ugovori i uprava nije uspela da ih zadrži. Tada sam se zapitao šta ću tu. Ne interesuje me da se sa Crvenom zvezdom borim za četvrto, peto mesto, nego za titulu.

T. Za šta ćete se boriti sa Radničkim?

- Za opstanak u ligi. Tu je mnogo mladih igrača. Svi su na početku. Treba forsirati klince koji imaju 16 godina i visinu od 2,19 m. Za dve, tri godine oni će biti vrlo interesantni igrači. Ali, uprava treba da plati te igrače da ne odlaze, da se ne rasipa ekipa, da napravimo kvalitetnu selekciju i vidimo šta nam treba. Čak za Radnički nije loše da ispadne iz lige, da mladi igrači igraju B ligu, pa da se vrate u Prvu... da imaju iskustvo.

T. Zašto ste podneli ostavku, a potom i povukli?

- Nisam dao ostavku. To je pogrešna informacija. Ne mogu mediji da pričaju tako. Ja nijednim novinama nisam rekao ništa slično. Šta to znači? Da li je zaista trebalo da dam ostavku čim su novine objavile da sam to uradio? Ne. Meni puno znači što su tražili da ih treniram, pa sam malo i emotivan. Uostalom, imamo dobru atmosferu i to mi daje podstreka da ih treniram, da ta deca nešto nauče. Najteže je raditi sa 12 ljudi, 12 različitih mozgova. Svako ima svoju viziju košarke.

T. Priča se da ste sami finansirali igrače. Da li je to tačno?

- O tome neću da pričam. Ali, već sam rekao da sam oduvek ulagao u ekipe koje treniram... Ne želim da ispadne da pravim reklame za samog sebe.

Deo drugi:

Ubrzo posle ovog razgovora Miroslav

Ambicije kluba uslov saradnje: Miroslav Nikolić

Nikolić je prešao u Crvenu zvezdu. Tim povodom, ponovo smo razgovarali sa njim.

T. Zašto ste se vratili u Crvenu zvezdu?

- Meni je žao što je propao projekat u Radničkom. Ali, nije se sve ispoštovalo. Kao što volim timski rad što se tiče igre, tako volim da se timski dobijaju plate.

T. Sa Radničkim nije mogao da se postigne dogovor?

- Nije. Jednostavno nismo mogli da se dogovorimo i ugovor je raskinut.

T. Da li ste postavili neke uslove upravi Crvene zvezde?

- Jesam. Moj ugovor je vezan za sledeću godinu. Videću kakvi će rezultati biti ove godine.

T. Na koliko ste potpisali ugovor sa Crvenom zvezdom?

- Do kraja ove sezone.

T. Da li ste u Crvenu zvezdu došli ponovo na zahtev prijatelja?

- Ne. Ovaj put je sve bilo krajnje profesionalno.

T. Trenutno u Zvezdi nema zvučnih imena, niti su kolektivno toliko jaki da bi uzeli titulu.

lu. Zašto ne trenirate ekipu kojoj nije potrebna afirmacija?

- Biću strpljiv. Uostalom, Topić ili Kuzmanović su postali poznati tek posle BFC-a. I od ovih momaka ću napraviti igrače vredne pomena. Sledeće godine, sa igračima koje želim - znam koje hoću da imam u svom timu, ali neću da kažem koji su, osvojiću prvo mesto.

T. Šta možete da uradite sa ovakvim sastavom?

- Biće povuci-potegni. Bićemo među prvih šest. Mislim da je to realno. Trudiću se da maksimalno odradim svoj posao, ali dosta zavisi i od igrača. Ako oni mene ne slušaju - a morali bi, nego teraju po svome, neka ne očekuju da će dobro proći. Uostalom, ovde je sada mnogo bolja situacija nego kada sam došao na kraju prošle sezone.

T. Ako bude problema sa igračima ili upravom, ponovo ćete otići iz kluba, bez obzira na ugovor i vaše ambicije?

- Teraću igrače da rade. Volim srčane igrače, koji će da igraju košarku. Folirante ne trpim. Ako svi zajedno napravimo selekciju, videćemo kako će biti sledeće godine. Zavisi i od toga šta Zvezda hoće, zaključio je popularni Muta.

J. Kojčinović

Sretenović

Poslije samo mjesec i po dana provedenih na klupi Budućnosti, Zoran Sretenović je završio svoj debitantski trenerski posao. Za razliku od mnogih sličnih slučajeva u tako stresnom zanimanju kakvo je bavljenje trenerskim pozivom, Sretenović nije demisionirao zbog rezultata - odluku o napuštanju „užarene“ klupe donio je, kako kaže, zbog toga što nije mogao uticati na rad i formu igrača koji nastupaju u tri takmičenja odjedanput.

- Kada čovjek ne može raditi onako kako zamišlja, bolje onda ne raditi nikako. Jedini problem bio mi je nedostatak vremena za ozbiljan rad, kakav je potreban da bi se igralo na tri fronta. Sve drugo je bilo u redu, počev od odnosa sa upravom i igračima, pa do najmanjih sitnica. Bez obzira na kratak period, mislim da sam stekao jedno veliko iskustvo - kaže Sretenović za trener.

Po njegovim riječima, formula uspješnog treninga za obaveze na tri fronta, kakve ima Budućnost, za sada ne postoji.

- Pokušao sam, pogotovo s obzirom da sam tek počeo da se bavim trenerskim poslom, da dobijem informacije od starijih trenera čije mišljenje izuzetno cijenim, kao što su Boža Maljković i Željko Obradović, ali niko mi nije mogao pomoći i posavjetovati me kako pripremiti ekipu za tri takmičenja istovremeno. Tri lige ipak su previše, igrali smo tri utakmice nedjeljno, pa u takvoj situaciji jednostavno nema vremena za ispravljanje grešaka. Često smo za vrijeme jednog treninga morali pripremiti taktiku za dva susreta, a dobro je poznato da je jedan trening i te kako malo za bilo kakvu ozbiljniju pripremu samo jedne utakmice.

Veliki broj igrača, dilema kome ukazati šansu i kako formirati kostur ekipe, kaže bivši trener jugoslovenskog šampiona, samo su propratna pojava pretihodnog problema.

- Kada igrate tri utakmice nedjeljno potrebno je imati 17 igrača na raspolaganju. S druge strane teško je napraviti trening sa tolikim brojem igrača, postići da svi treniraju maksimalnim intenzitetom. Treba svakome da pružite šansu, zbog čega ekipa ne može biti uigrana, trener se ne može osloniti na kostur koji bi činilo 7-

- Ne, u pitanju je prava šansa, nije mala stvar biti trener Budućnosti. Mislim, međutim, da sam preambiciozno krenuo u taj posao, baš zbog te tri lige u kojima smo igrali. U pitanju je prevelik zalogaj. Što se tiče grešaka, možda je trebalo da dam veću šansu Aleksandru Pavloviću, pored Balše Radunovića, jer je on to zaslužio svojim radom još od priprema na Zlatiboru i Kolašinu, ali sticaj okolnosti je bio takav. Kada su u pitanju dobre strane, ostavio bih da to vrijeme pokaže.

A da li bi u dobre ili loše strane svrstao to što igrači kažu da je bio izuzetno korektan u odnosu sa njima, Sretenović ističe:

- Kaže se: „Ne valja biti dobar sa igračima“. Ja sam se trudio da budem korektan i mislim da treneri treba da budu takvi, mada igrači kod nas još nemaju profesionalni odnos prema klubu, obavezama, treningu. No, nijesam za to da treneri vrijeđaju igrače. Naš je posao da postavimo normative, a igrači moraju znati da li hoće da poštuju te normative. U svakom slučaju najbitnije je da se igrač ne osjeti prevarenim, da mu se jedno obeća a da se to poslije ne ispuni.

O novom poslu popularni Sreta za sada ne razmišlja.

- Za sada ne. Odmaram se, a o poslu ću možda razmišljati poslije Nove godine ili pred narednu sezonu. Mislim da ću naredni period iskoristiti da odem kod pomenutih trenera da se usavršavam i da probam uhvatiti njihov ritam.

A. Vučković

Prvo pa problem: Zoran Sretenović

8 igrača. Uz to, naponi su veliki, pa je neminovno odmarati one koji igraju češće, odnosno imaju veću minutažu, a to se kao bumerang vraća kroz neuigranost. Stalno, takođe, postoji dilema da li forsirati mlade igrače ili juriti rezultat.

Prilikom odlaska sa kormila Budućnosti, Sretenović je kazao da će naredni period iskoristiti da analizira gdje je griješio, odnosno koje su mu bile dobre strane. Na pitanje da li se možda pokajao što je prekinuo igračku karijeru i posvetio se trenerskom poslu, nekadašnji plejmejker zlatne generacije Jugoplastike potpuno je jasan.

Kadija

Poslije šest godina provedenih na klupi Lovćena, Miodrag Kadija je preuzeo kormilo aktuelnog šampiona Budućnosti. Za tu funkciju Kadiju su preporučili jedino - rezultati. Umjesto grčevite borbe za opstanak, u proteklih šest sezona klub sa Cetinja stigao je do evropskih visina, igrao izuzetno značajnu ulogu u domaćem šampionatu, da bi plasmanom u polufinale plej-ofa i Kupa Jugoslavije prošle godine ostvario najveći uspjeh u istoriji. Pred Kadijinom četom proteklih godina nije bilo „nedodirljivih“, pred njom su padali Partizan, Zvezda, Budućnost... Najteže poraze u sezoni te ekipe po pravilu su doživljavale upravo u duelima sa Lovćenom, često na svom parketu, a zanimljivo da su beogradski „vječiti“ rivali prošle sezone izgubili od Kadijine čete i kod kući i na

ŽKK Vojvodina NIS GAS

Lukić zamienio Nikitovića

U muškoj konkurenciji naših najboljih klubova smena trenera je poprimila razmere epidemije. Međutim na to nisu imuni ni u najkvalitetnijoj ženskoj ligi. Već na početku sezone košarkašice Vojvodina NIS gas dobile su novog trenera. Radojicu Nikitovića zamienio je Slobodan Lukić, doduše zvučnije ime i trener od ugleda u ženskoj košarci.

strani. Uz to, pod dirigentskom palicom mladog stručnjaka stasao je veliki broj igrača koji su sada oslonci u svojim klubovima, poput Nebojše Bogavca, Slobodana Tošića, Zorana Milovića, Ivana Ivanovića, Sava Đikanovića, Nikole Vučurovića, Ivana Koljevića... Za svih tih šest godina Kadiju je vodila samo jedna deviza - jedino veliki rad donosi rezultat.

- Za šest godina uradili smo zaista mnogo. Lovćen je umjesto stalne borbe za opstanak iz godine u godinu igrao sve bolje, dva puta izborio plasman u Kup „Radivoje Korac“, postao klub koji svi moraju respektovati. Od ekipe koju je „bio glas“ da dobro igra samo na svom parketu, stvorili smo tim koji je podjednako uspješan kod kuće i na strani, koji ne respektuje veličine. U početku smo bili iznenađenje, potom senzacija, pa čudo, da bi na kraju postalo normalno da budemo u vrhu jugoslovenske košarke - na početku razgovora za Trener kaže Kadija, koji je trenerskom karijerom počeo da se bavi na nagovor dugogodišnjeg prijatelja Sretna Mrvaljevića, nekadašnjeg direktora Cetinjana.

Njegov uspjeh i trenerski razvoj išao je korak po korak.

- Počeo sam da treniram kadete i juniore, dvije godine bio pomoćnik Momiru Milatoviću, potom dobio priliku da sam vodim seniorski sastav. Nakon šest sezona provedenih u radu sa prvim timom Lovćena došlo je do zasićenja, pa sam odlučio da promijenim sredinu. Nakon toga uslijedio je poziv Budućnosti, velika čast za svakog trenera, prilika koja se ne propušta i ne odbija. Zbog toga mi nije žao što sam odbio dosta ponuda koje su tokom ljeta stizale iz zemlje i inostranstva, te sa prostora bivše Jugoslavije. Budućnost je višestruki šampion Jugoslavije, odlično or-

ganizovan klub, tako da je takav posao za mene u startu bio prava stvar.

Rad u klubu kao što je Budućnost, koji istovremeno igra tri lige, sa sobom nosi i velike obaveze za njegovog prvog stručnjaka, koji kaže da slobodnog vremena praktično i nema.

- Kada se igra u ritmu srijeda-subota, ostaje veća mogućnost da se snimi protivnik i pripremi taktika. U situaciji kada se igraju tri utakmice nedjeljno, mnogo je manje vremena za studiozan rad, često imamo po jedan trening za pripremanje naredne utakmice. Zbog

Najveće iskušenje do sada: Mijo Kadija

toga se puno vremena mora provoditi u gledanju kasete, pokušavajući da se do najsitnijih detalja snime slabosti i vr-

line protivnika, a da se to onda na najbolji način prenese igračima.

Kadija je pravi izdanak jugoslovenske trenerske škole - sa stilom koji neodoljivo podsjeća na slavne prethodnike, poput Božidara Maljkovića i Željka Obradovića, šef stručnog štaba Podgoričana nastoji da svaki detalj u igri dovede do savršenstva. Ipak, prednost ima izuzetno jaka i agresivna odbrana, te disciplinovan napad, normalno pod uslovom da se ne poentira iz kontre ili polukontre.

- Čvrsta odbrana, kontra i polukontra, ključ su uspjeha i u današnjoj košarki. Lijepo je kada vaša ekipa postigne 100 koševa, ali to je teško ponoviti u svakoj utakmici. Iako gledaoci uživaju kada se postižu trojke, razlika na parketu pravi se dobrom odbranom i brzim kontrama koje proističu iz takve odbrane. Međutim, dobra odbrana zavisi od kvaliteta igrača sa kojima trener raspolaže. Mislim da isto koliko trener pravi igrače, i igrači prave dobrog trenera. Ukoliko trenerove zamisli igrači ne umiju da sprovedu na parketu, sav posao je uzaludan.

Proteklih godina, na sreću, pokazalo se da u Jugoslaviji ima i dobrih trenera i igrača koji njihove zamisli mogu da sprovedu u djelo.

- U Jugoslaviji ima vrlo dobrih trenera, tako da će se na ovim prostorima i dalje igrati kvalitetna košarka. Pravo na takvo mišljenje daju nam i izuzetno talentovane generacije mladih igrača, poput generacija '84. i '85. godišta. Dakle u pitanju je idealan spoj - i kvalitetni treneri i dobar igrački potencijal.

Kada je odbio pozive naših renomiranih klubova, ali i nekih inostranih timova koji nastupaju u Evroligi, Kadija, inače diplomirani ekonomista, isključivo se vodio željom da napreduje u trenerskom esnafu.

- Uvijek treba težiti da se ide naprijed. Zbog toga mora mnogo da se uči, iz mjeseca u mjesec trener mora da se usavršava. Tako sam shvatio ovaj posao i mislim da ne griješim u tome.

Kadija smatra da greška nije bila ni to što je svoj put ka trenerskoj orbiti gradio postepeno.

- Kada bih savjetovao mlađe kolege, bilo bi upravo to da idu stepenik po stepenik. U pitanju je teži i sporiji put, ali mislim da može puno da doprinese trenerskom razvoju. Uostalom, kada se na taj način nešto postigne, i taj uspjeh je slađi.

A. Vučković

Trener mora imati svoj stav

Za Kadijine same trenerske početke vezana je zanimljiva anegdota. Prije 10 godina, kadeti Lovćena, pod njegovom dirigentskom palicom učestvovali su na Prvenstvu Crne Gore u Bijelom Polju. Iako su ih prije početka takmičenja svi bili prežalili, pa se samo postavljalo pitanje sa koliko će razlike gubiti utakmice, Cetinjani su prva dva meča ubjedljivo riješili u svoju korist i za trijumf na turniru bilo im je dovoljno da trećeg dana budu poraženi sa 14 koševa razlike. Uoči posljednjeg meča, međutim, Kadija je svoje pulene vratio kući!

- Sa svih strana ubjeđivali su me da to ne činim jer smo praktično već bili prvaci, ali nijesam htio da odustanem. U pitanju je bila nedisciplina. Igrači me jednom nijesu poslušali i ja sam im oprostio, ali drugi put ne. Sa mlađim selekcijama jako je bitan taj odnos kvaliteta i discipline, trener mora pronaći pravu mjeru, ali i imati svoj stav o svemu, svoju filozofiju, pa makar ona bila i pogrešna. Disciplina mora postojati, mada je nekada to vrlo teško postići.

Prof. mr Milutin-Luta Pavlović

Fenomen pažnje i genetska predodređenost

Promašaji u kritičnim trenucima utakmice, razočaranja koja oni prouzrokuju, lične i kolektivne traume nakon poraza koji nastaju kao posledica nepreciznosti u prelomnom trenutku obavezuju na razmišljanja o samom mehanizmu postizanja pogodaka i navode na analizu mnoštva činilaca od kojih se on sastoji.

U gruboj podeli moguće ih je razvrstati u dve grupe:

U prvu treba smestiti nepovoljnu organizaciju treninga sa svim metodološkim pitanjima vezanim za nedovoljnu pripremljenost u fizičkom, tehničkom i taktičkom smislu i svim posledicama koje iz toga proizilaze. Tu svakako spada, između ostalog, i odsustvo situacionih uslova na treningu koji su neophodni, posebno kod uvežbavanja preciznosti, koji čak treba značajno da preopkrivaju stepen suprotstavljanja i ometanja.

Druga oblast, kojoj poklanjamo više prostora, jer smatramo da je preferentna kod usavršavanja preciznosti, posebno u kritičnim trenucima kada je i najuočljivija, jeste oblast pažnje, odnosno fenomen njene transformacije. Ovo je opšte pitanje ali zbog ličnih afiniteta bliže ćemo ga tretirati samo u domenu košarke.

Evidentno je da je košarka izuzetno dinamična igra koja se odvija u visokom fizičkom i psihičkom tonusu, u kojoj su

Tema za studente VKŠ i trenere:
Mr Luta Pavlović

igrači pod stalnom presijom suprotstavljenih protivnika na relativno malom prostoru, u kojoj nema opuštanja i koncentracija je gotovo uvek na najvišem nivou. Naravno, ovde se govori o najkvalitetnijim igračima, visokom rangu i značajnim takmičenjima. Moguće oscilacije rezultata, sunovrat stečene razlike čak i više od deset poena ukazuju na značajan pad ukupne koncentracije jedne ekipe i na povišeni stepen koncen-

tracije kod druge ekipe izazvane različitim agensima.

Međutim, ovde se radi o koncentraciji ili dekoncentraciji ukupne pažnje svih učesnika kao grupe u čijoj osnovi ostaje motivacija, što ne predstavlja predmet interesovanja u ovom izlaganju.

U osnovi „pažnja je upućivanje naše psihičke energije nečemu“ (Spirman) ili, za naše izlaganje značajnije, „to je psihički proces koji se sastoji u izdvajanju jednog ili više objekata iz mnoštva pojava ili procesa i usredsređivanja naše svesti na njih“ (Leskovšek). Izloženoj definiciji pažnje sa aspekta ovog izlaganja samo bi smo još dodali da je moguća transformacija pažnje sa više objekta ili pojava na jednu i obrnuto, sa jednog objekta ili pojave na više, s tim da ukupna suma pažnje teoretski ostaje ista. Posmatrano u praktičnim okolnostima često se pod pojmom koncentracije pažnje smatra sposobnost tzv. „dobrog pregleda igre“, tj. angažovanje jednog čula, čula vida jer takav igrač „sve vidi“. Smatramo da pažnja nije vezana samo za posmatranje, već je vezana i za motorne reakcije (tzv. mišićne osećaje), dakle pokrete koji su u korelaciji sa stanjem individualne pažnje u odgovarajućem trenutku. To znači da bi igrač kvalitetno odgovorio zahtevima igre on mora jednovremeno da kontroliše raspored i

Specijalizacija

Viša košarkaška škola po prvi put uvodi specijalizaciju raznih profila. Studentima, kojih se upisalo 50 ove godine i kojima je omogućeno da studiraju redovno, ili dopisno, biće omogućeno da se usavršavaju. Naime, u januaru će biti raspisan konkurs za tri vrste specijalističkih studija:

- za rad sa mlađim kategorijama
- za individualni rad
- za fizičku pripremu

Specijalizacija traje jedan (četvrti) semestar i organizovana je u vidu blok nastave. Pravo upisa imaju svi treneri sa zvanjem višeg košarkaškog trener i sa drugim košarkaškim zvanjima stečenim na visokim i višim školama

Pored mogućnosti za specijalizaciju, Viša košarkaška škola će od ove godine organizovati i tečaj osposobljavanja za sticanje sportskih zvanja-košarkaški menadžer i organizator sportskih poslova.

J. K.

kretanje svojih igrača i protivnika, da dešifruje i predviđa nameru direktnog protivnika ali i da finim nervno-mišićnim mehanizmom koordiniše svoje pokrete u odnosu na prostor i vreme i dovede ih u optimalan položaj za realizaciju pogotka. Ovako širok dijapazon psiho-motorne percepcije neminovno dovodi do raspodele pažnje na veći broj objekata, pojava i procesa. Munjeviti prelaz iz stanja disperzije pažnje na mnoštvo tekućih činilaca igre u stanje potpune usredsređenosti na jedan proces figurativno bi mogli nazvati „maksimalni napon pažnje“ koji je neophodan da bi smo se, uz optimalne biomehaničke uslove, ostvario pogodak.

Ovom psihološkom preduslovu ostvarivanja preciznosti posvećuje se svoju pažnju iz dva razloga:

1. To je postojanje genetske predodređenosti veoma malog broja osoba da u magnovenju transformišu svoju pažnju iz jednog stanja u drugo, i

2. Mogućnost da se ta brzina rešavanja situacije za šutiranje značajno poboljša temeljnim teorijskim poznavanjem ovog mehanizma i dužim praktičnim iskustvom.

Uzimajući u obzir rečeno lakše je shvatiti činjenicu da se na utakmicama češće propašuje nego na treninzima, i to ne samo u košarci preko koje smo samo pokušali da objasnimo ovaj psihološki fenomen. Ovo se objašnjava time što za vreme utakmice igrači istroše izvestan kontingent pažnje u borbi sa protivnikom, te ne mogu da postignu onaj „maksimalni napon pažnje“ o kome smo govorili i nisu više u stanju da se kvalitetno koncentrišu na sam šut. Samo manjem broju igrača, čak izuzetno malom

Košarkaš genetskih predodređenosti: Miloš Vujanović

broju, to polazi za rukom, jer poseduju prirodnu nadarenost da spontano distribuiraju koncentraciju prema značajnosti događanja, čime se na izvestan „čuvaju“, da bi „maksimalni napon“ munjevito ispoljili u trenutku šutiranja. (Uzredna napomena tzv. „rasni strelci“ ili „zlatne ruke“ najčešće su osrednji ili čak slabi igrači u odbrani).

Da ne bi izgledalo da preciznost zavisi isključivo od genetske predodre-

nosti manjeg broja osoba, „maksimalni napon pažnje“ moguće je uspešno izgrađivati i kod igrača koji ga prirodno ne poseduje. Kao ilustraciju ove tvrdnje navodimo izvode iz jednog eksperimenta koji je sproveden sa juniorima u trajanju od 9 meseci. Kod eksperimentalne grupe neprekidno se insistiralo na koncentraciji pažnje posle temeljite teorijske pripreme u kojoj je objašnjen mehanizam transformacije i neprekidno isticana važnost usredsređenosti kod svake serije vežbi šutiranja.

Nakon eksperimenata utvrđeno je da su svi ispitanici poboljšali svoju preciznost. Eksperimentalna grupa poboljšala je svoju preciznost za 41,6 odsto, dok je kod kontrolne grupe to povećanje iznosilo samo 28,3 odsto u normalnom trenažnom postupku.

Iz ovog je moguće izvući zaključke:

1. Spособnost da se u uslovima igre usredsredi pažnja jedan je od glavnih uslova za postizanje visoke preciznosti u šutiranju.

2. Tu usredsređenost ili „maksimalni napon pažnje“, sem spontanog postupka kod posebno nadarenih igrača, moguće je postići i upornim, dugotrajnim i specifičnim treningom.

3. Igrači koji to shvate i sami primenjuju ovakav mehanizam transformacije pažnje će brže i u većem procentu postati elitni strelci približni onima koji to jesu zahvaljujući, većim delom, svo- me nasleđu - genetiци.

Subotica

Kisić trener godine

Već četvrtu godinu sportska redakcija YU eko Radija iz Subotice istrajava u izboru trenera godine ove opštine na severu Bačke. Na svečanosti upriličenoj tim povodom, 12. decembra u redakciji ovog radija, stručni žiri je za trenera 2001. godine u Subotici proglasio Radomira Kisića, trenera muške ekipe KK Spartak. Ovo priznanje Kisić je zaslužio svojim stručnim i predanim radom na povratku kluba iz B lige u društvo najboljih i rezultata koje je postigao u prvom delu prvenstva Winston Yuba lige.

Zahvaljujući se na priznanju, Kisić je istakao da je do njega došao uz podršku saradnika i igrača i obećao da će sve učiniti da ga zasluži i sledeće godine, jer bi to pre svega značilo nove uspehe KK Spartaka.

Kako je svojim radom i ovim zasluženim priznanjem Kisić doprineo sveukupnom ugledu Udruženja košarkaških trenera Jugoslavije, Trener se pridružuje čestitkama.

M. P. P.

Stevan Karadžić, prvi diplomac VKŠ

Desetka za zlato

Stevan Karadžić prvi je trener koji je diplomirao na Višoj košarkaškoj školi. Diplomski rad je branio 5. novembra 2001. godine i dobio ocenu 10. Tema je bila „Plan priprema kadetske reprezentacije za Evropsko prvenstvo“ - prvi deo je obavljen letos osvajanjem zlatne medalje.

- Smatram da je plan i program rada značajan za ostvarenje očekivanih rezultata. To je bio razlog što sam izabrao ovu temu - ukazati na značaj preciznog planiranja trenajnog procesa - rečju su Stevana Karadžića. Sve što je bilo planirano, to je i urađeno. Ali, pored odličnog rezultata koji je postignut, bilo je i detalja koji nisu bili ili nisu mogli da budu predviđeni. Na primer, način igre i sastav nekih reprezentacija razlikovao se od onoga što smo videli na kasetama sa kvalifikacionih turnira, tako da smo na samom prvenstvu

Profesor o radu

- Rad prevazilazi okvire i ide mnogo dalje. Ovo je jedinstveni slučaj da diplomski rad odmah proglasimo izvanrednim. Još je tema rada bilo planiranje za kadetsku reprezentaciju Jugoslavije, ali realizacija tog plana je bila odlična i rezultirala je zlatnom medaljom na Evropskom prvenstvu - reči su prof. Milutina-Lute Pavlovića.

morali više pažnje da obratimo na neke detalje koje nismo predvideli.

Rad je branjen u okviru redovne nastave na času metodike, pred drugim studentima, gde je istovremeno bio predavač. Bez obzira na to, Karadžić nije imao tremu.

- Držao sam dosta predavanja, tako da nije bilo treme - samo pozitivna i to u početku. Čim sam ušao u prezentaciju samog rada sve je bilo lako.

U komisiji su bili profesori Koprivica, Pavlović i mentor Hajnal.

- Zahvalnost za uspešnost rada dugujem mentoru Hajnalu, kao i profesorima Pavloviću i Koprivici. Oni su pomogli da izgleda ovako. Ja sam se stvarno trudio da bude maksimalno urađeno sa moje strane.

Stevan Karadžić neće raditi specijalizaciju, jer, kako kaže, ima mnogo obaveza sa juniorskom reprezentacijom.

- Od 12-19. novembra bili smo u Novom Bečeju i odredili 15 igrača za reprezentaciju. Postavili smo principe igre u odbrani i napadu, da bismo na sledećem okupljanju (23-30. decembar) imali tri uvodna dana priprema i turnir na Rodosu, gde ćemo pozvati i druge igrače i videti mogućnosti tima u konkurenciji sa juniorima Grčke, Španije i Italije. Nakon toga, sledeće okupljanje juniorske reprezentacije je 20. marta, jer se od 29. marta održava nezvanično prvenstvo sveta u

Majnhajmu, gde će učestvovati 16 ekipa, a mi ćemo braniti prvo mesto. Već posle prvenstva uradićemo spisak od 16 igrača na koje ćemo računati za Evropsko prvenstvo.

Od 24-28. aprila 2002. godine igraju se kvalifikacije za EP u Češkoj. Jugoslovenska reprezentacija je u grupi sa Slovenijom, Letonijom, Španijom, Engleskom i domaćinom. U toj grupi treba biti među prve tri ekipe, što se može i očekivati. Završne pripreme za EP počele bi 10. juna, a samo prvenstvo će biti od 12-21. jula u Stuttgartu.

- Pored utiska koji igrači ostavljaju na okupljanjima, veliki značaj u selekciji tima će imati igra koju ovi momcu budu pružili u svojim klubovima. J. K.

Radom i znanjem do zlata i desetke: Stevan Karadžić sa pulenima iz kadetske reprezentacije Jugoslavije

Predlog za javnu raspravu

Na osnovu člana 4 i 10 Statuta UKTJ Skupština Udruženja donosi

Pravilnik o izdavanju licenci trenerima

Član 1.
Udruženje košarkaških trenera Jugoslavije izdaje licence trenerima.

Član 2.
Licenca se izdaje samo članovima UKTJ.

Član 3.
Licencu može dobiti i trener stranac koji je osvajao i/ili svetske titule u seniorskoj konkurenciji na klupskom nivou i/ili reprezentativnom nivou i/ili titule u okviru konferencije prve lige koledža SAD.

Član 4.
Licenca daje pravo na rad i vođenje ekipa u rangu predviđenom za nivo licence.

Član 5.
Licenca se izdaje na lični zahtev trenera.

Član 6.
Licenca važi za takmičarsku sezonu za koju je overena.

Član 7.
Licenca se povlači ukoliko trener ne poštuje kodeks UKTJ ili je prezentirao lažnu dokumentaciju radi dobijanja licence.

Član 8.
Licence mogu biti crvene i plave.

Član 9.
Nosioći crvene licence su glavni i pomoćni treneri A muške i A ženske savezne, B muške lige i liga na republičkom nivou.

Član 10.
Nosioći plave licence su glavni i pomoćni treneri republičkih liga, i treneri pionira, kadeta i juniora.

Član 11.
Za dobijanje crvene licence potrebno je:
● Da je član Udruženja
● Zvanje - minimum viši košarkaški trener (VI/1 stepen VKS) ili da je osvajao

titule u seniorskoj konkurenciji na klupskom ili reprezentativnom nivou kao glavni trener

● Da ima deponovan ugovor o angažovanju

● Da ima najmanje četiri godine radnog iskustva kao trener ili da ima 30 nastupa za seniorsku reprezentaciju Jugoslavije ili osam godina igračkog staža u saveznom rangu

● Da je prisustvovao konvenciji Udruženja

● Da po pozivu bude predavač na seminarima koje organizuje UKTJ

● Da saraduje za časopis Trener
● Da prima trenere na stažiranje po programu UKTJ

Član 12.
Za dobijanje plave licence potrebno je:

● Da je član Udruženja

● Zvanje trener (operativni trener VKS)

● Da ima najmanje dve godine rad-

nog iskustva kao trener ili da ima četiri godine igračkog staža

● Da je prisustvovao konvenciji Udruženja

Član 13.
Prilikom svakog overavanja potrebno je uplatiti UKTJ taksu čiji iznos određuje Upravni odbor UKTJ.

Član 14.
Za sve što nije predviđeno ovim pravilnikom nadležan je Upravni odbor UKTJ.

Član 15.
Ovaj pravilnik stupa na snagu danom usvajanja. Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaju da važe pravilnici o izdavanju stalnih, privremenih i zaslužnih licenci iz 1997. godine.

U Beogradu, ___/___/2002.

**Predsednik UKTJ
Dušan Ivković s.r.**

Pravilnik o članarini

Na osnovu Statuta Udruženja košarkaških trenera Jugoslavije, Skupština Udruženja na sednici od ___/___/2002. godine donosi

Pravilnik o članarini

Opšte odredbe

Član 1.

Član Udruženja dužan je da plaća godišnju članarinu o postavljenom roku.

Član 2.

Član se isključuje iz Udruženja, ako ne plati članarinu duže od jedne godine.

Član 3.

Članarina se mora uplatiti u postavljenom roku, do 31. januara svake godine.

Članarina se uplaćuje u punom iznosu svake godine.

Član 4.

Udruženje neće overavati licence za vođenje ekipa ukoliko se članarina ne uplati u predviđenom roku.

Članska karta

Član 5.

Upravni odbor UKTJ izdaje člansku kartu i ista se overava po izvršenju uplate članarine. Cenu članske karte određuje Upravni odbor UKTJ.

Član 6.

Članska karta je plave boje sa znakom UKTJ, slikom trenera i podacima.

Visina članarine

Član 7.

Prema Statutu Udruženja, visinu članarine određuje Upravni odbor UKTJ.

Član 8.

Članarina se može uplatiti direktno u UKTJ ili na žiro-račun UKTJ, sa znakom članarina za ___ godinu.

Član 9.

Članarina se preko sekretara UKTJ evidentira u trenerskom kartonu svakog člana UKTJ.

Član 11.

Svaki član UKTJ besplatno dobija časopis Trener, a video-kasete i stručnu literaturu sa 50 odsto popusta.

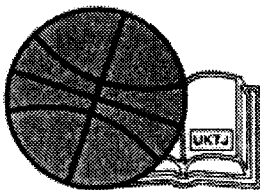
Član 12.

Za sve što nije predviđeno ovim pravilnikom ovlašćen je Upravni odbor UKTJ.

Član 13.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom usvajanja i počinje da važi od ___/___/___ godine.

**Predsednik UKTJ
Dušan Ivković s. r.**

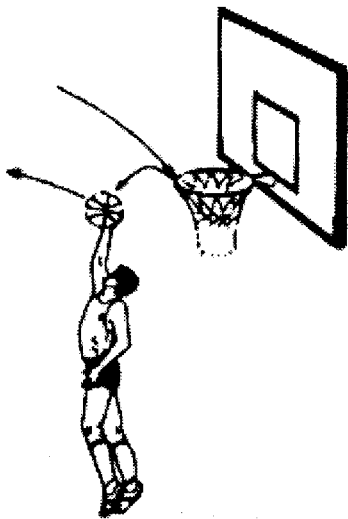
Snovi i nade B ligaša

Ambicije - obaveza trenera

Košarkaški B karavan, osim kvalitetnih ekipa, afirmisanih prvoligaških i talentovanih igrača, nudi i dobru posetu na tribinama, kao i pregršt izuzetnih stručnjaka. Bilo da je reč o iskusnim ili darovitim trenerima, prvi deo sezone je pokazao nespornu jačinu, kao i novitet u imenima klubova novobečejskog Poleta, Lavova 063 (bivšeg Mirijeva), ali i povratak OKK Beograda, čačanskog Borca, Mašinca, Beopetrola.

Za mnoge je plasman Poleta u vrh tabele pravo iznenađenje. Bečejci su svakako osveženje, predvođeni izvanrednim Miloradom Perovićem, koji sa klupe uspešno diriguje svojim orkestrom. Uz njega, na parketu je pravi trener efikasni Čujić, Zrenjaninac i bivši igrač Beobanke, koji je svojim igrama skrenuo pažnju na sebe. Perović mu je očigledno dao potrebnu slobodu, što ovaj maksimalno koristi. Posle dugogodišnjeg bitisanja u Vojvođanskim ligama, Polet bi lako mogao da se domogne i plasmana u elitu. Kad je o Lavovima 063 reč, Beograđani ih pamte po igrama u Srpskoj ligi, igranja u četvrtfinalu Kupa prve dve godine (eliminirao ih Lovćen), a sada ih kraj aut linije uspešno predvodi Predrag Badnjarević. Dugogodišnji trener u Grčkoj, Crvene zvezde i unazad nekoliko sezona Ibona, preporodio je ekipu, koja je pre početka sezone, ipak, važila za jednog od favorita.

- Organizacija kluba i adekvatan igrački kadar daju mi za pravo da glasno razmišljam o plasmanu u Prvu A ligu. To nije imperativ, ali ako se ukaže šansa u konkurenciji Borca i OKK Beograda, siguran sam da je nećemo propustiti - rekao je Badnjarević.

Što se OKK Beograda tiče, „klonferi“ su već dugo na klackalici Prve B i A igre. U ovom šampionatu se ukazala možda i istorijska prilika da plasman u elitu za slavni klub izbori Predrag Jaćimović, koji je hrabro i ambiciozno preuzeo ekipu, od koje se realno očekuje da se vrati u konkurenciju Partizana, Crvene zvezde, Budućnosti... Krug favorita verovatno zatvara Borac, koji poput OKK Beograda, takođe traži povratnu kartu u društvo najboljih. Perspektivni kormilar Dejan Mijatović svestan je da je obaveza Čačana da se vrati u viši rang, što nikako neće biti lako, pogotovu što je letos sa Morave otišlo nekoliko afirmisanih igrača. Mijatović ipak ima iskustvo u samostalnom dvogodišnjem vođenju tima, pa navijači Borca očekuju da se miljenik ove regije vrati u elitu.

Mašincac je godinama pri vrhu tabele, ove jeseni ih predvodi Kraljevcinac Srbojub Đorđević, koji će vrlo teško pored „velike četvorke“ ponovo vizirati put u Prvu ligu. Kraj Ibra se oduvek igrala kvalitetna košarka, a Đorđević uz iskustvo marljivo radi na stvaranju novih bisera nadaleko poznate košarkaške škole. Beopetrol je pretrpeo brojne igračke i trenerske izmene. Na kormilu nekadašnjeg osvajača nacionalnog kupa je Milorad Janković, koji je na toj funkciji usred sezone zamenio Vladimira Jokanovića, bivšeg asa IMT i OKK Beograda. Teško da će „petroldžije“ u ovom šampionatu ostvariti bolji plasman od „zlatne sredine“, iako u Hali sportova stvaraju tim za budućnost, koji bi u perspektivi mogao da se nosi sa najboljim timovima Jugoslavije. Budućnost iz Valjeva je fuzijom sa pečkim B ligašem ostala član ove lige, posle gradskih „većitih“ rivala Metalca i Bigeniksa. Za sredinu tabele i solidne rezultate u prvenstvu zaslužan je Dragan Stevanović, bivši igrač sa Kolubare, inače trener Metalca i Lazarevčana prethodnih godina. Sa sedištem kluba u Valjevu, Budućnost gaji planove da kao nekad u svom gradu opet ugosti velikane domaćeg basketu. Pored polovnog učinka Mogren je posegao za promenom na klupi. Umesto Ljubomira Počeka, u Budvu je došao Zoran Trivan, nekadašnji strateg BFC, koji je vodio Beočince u finalu plejofa protiv Partizana 1996. godine. Nema sumnje da će dolazak poznatog kormilara u metropolu crnogorskog turizma prenuti „primorce“, koji se u B ligi nalaze tek dve godine.

Zastava se ne predaje, iako je rezultatima na početku prvenstva stekla realne šanse da ostane u društvu najboljih.

Predvođena trenerom Cvjetanovićem Kragujevčani nisu bez šansa da na stavku domognu gornjoj domaći tabele, što uz kvalitetan igrački kadar i veliku publiku u „Jezeru“ nije nerealan. Novajlija Smederevo sa Stevom Vukadinovićem, nekadašnjim kormilarom OKK Beograda, u grupi je timova koji će se boriti za opstanak. Vukadinović je početkom devedesetih u Beograd stigao iz Karlovca, naoružan znanjem u hrvatskoj ligi, što mu je omogućilo da ove sezone Kostića i drugove očekuju bitke u saveznom rangu i, Smederevci se nadaju, opstanak u sadašnjem takmičenju.

Tina Tajm je „kopija“ Smederevaca, a Barani najviše nade polažu u eks prvotimce Mornara i Primorke, kao i u trenera Slavka Lekića. Lekić je košarkaškoj javnosti poznat kao trener „mornara“, kada su 1997. godine ostvarili istorijski, i za barski sport jedini plasman u Kup Radivoja Koraća, u koji je zbog finansijskih problema otišla Crvena zvezda.

- Tina Tajm već prve sezone očekuje da ne plešemo jedno leto, već da postanemo stabilan član društva najboljih. Znamo recept, pošto su Mornar i Primorka napravili „teren“, i verujem da imamo kvalitet da i naredne godine igramo u ovom takmičenju - kaže Lekić.

Nikšićani su posle bitisanja u A ligi, bili na pragu povratka u elitu, da bi se sada borili za opstanak. To je svakako premalo za ambicije Miljka Brkuljana, vlasnika Ibona, kluba koji služi za spekt svih jugoslovenskih klubova. Rade Petrović je godinama prisutan u crnogorskoj košarci, trenirao je Roling i Gorštak, da bi sada šansu dobio kraj Bistrice, gde se očekuje da obezbedi opstanak. Novajlija Rudar oslanja se najviše na efikasnost Predraga Doderovića, ali i šefa stručnog štaba Milanu Rondovića. Pljevaljci očekuju da ih Rondović prve sezone ostavi u savom znom rangu, što je ovaj stručnjak pokazao da može, jer je prošle godine na Primorkom iz B lige ostvario plasman u elitu. Sličan zadatak očekuju i u ovoj godini, s tim što „rudari“ moraju da se kopaju ostanak.

Ergonom, novo ime u novom rangu, kao i Budvani promenili su strategiju usred sezone. Da bi pobegli na začelja uprava je angažovala Ljubomira Počeka, koji se iz Budva premelio u Niš, a kraj aut linije je zamenio Dragana Tomanićevića. Nije bez značaja nepobedivost u uvok solidno popunjeno „Čauču“, pa je Počak dobio zadatak takavo kako bi ispunio planove niškog Ergonoma.

I. Volimirović

Biti instruktor

Sedlaček - poželjan predavač

Kada razgovarate sa Marinom Sedlačekom instruktorom FIBA, imate zahvalnog sagovornika kome pitanja i potpitanja nisu ni potrebna

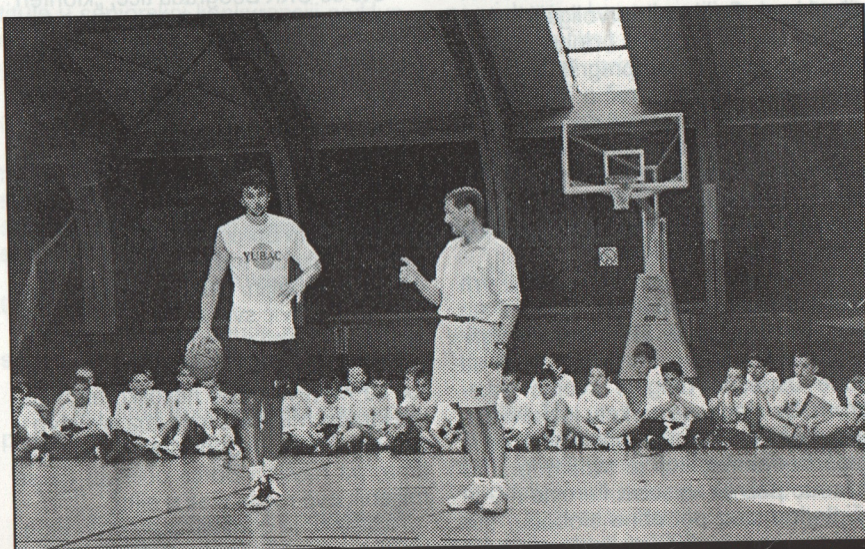
Tema je upravo - instruktor FIBA:

- Ideja za instruktore potekla je iz Međunarodnog olimpijskog komiteta 1986. godine. Oni su napravili ogranak koji se zvao solidarnost. Sredstva tog ogranka su bila namenjena za nerazvijene zemlje. Za usmeravanje sredstava i programe zaduženi su svetski savezi, pa je, normalno, za košarku ta uloga pripala FIBA. Ideja je bila da se predavanja drže po kontinentima. Ali, u Aziji i Africi, recimo, nije bilo školovanih trenera koji bi mogli da preuzmu tu ulogu. Interesantan je podatak da ni u Americi ne postoji škola za trenere. Tamo je princip da, ako si igrao košarku, moraš prvo da budeš treći pomoćnik trenera dve godine i onda da te angažuje neki klub, bez obzira što je taj trener završio recimo Pravni fakultet.

U nekim zemljama je jedini sertifikat za trenere upravo taj koji dobijaju učesnici seminara koje organizuje MOK. Lokalni košarkaški savezi naprave program koji ih interesuje, izaberu učesnike i teme. Instruktori dođu, održe predavanja i učesnici dobijaju diplome koji potpiše predsednik MOK i instruktor. S tim da instruktor može i da proširi temu ako smatra da je to u interesu nivoa seminara koji traju od sedam do 21 dan. Na kraju se polažu pismeni, a nekad i usmeni testovi da bi se video nivo znanja koji su učesnici dobili tim seminarom. Minimum učesnika je 40, maksimum 150.

Pri tome postoje dva nivoa seminara - osnovni i viši. Viši nivo se zakazuje četiri godine posle osnovnog.

Instruktor se postaje tako što se polažu testovi, gleda se minuli trenerski staž sa rezultatima, preporuka nacionalnog saveza i imenovanje generalnog sekretara Košarkaške federacije. Što se tiče košarke pri MOK-ovom ogranku „Solidarnost“ bilo je oko 200 predavača. O svakom predavaču pravi se dosije. Predavač je dužan da posle svakog seminara preda izveštaj FIBA organizaciji, a oni MOK-u. U izveštaju se uvek piše broj polaznika, teme, kako je sve bilo organizovano, rezultati testova, saveti za buduća predavanja. Opet, komitet koji je organizovao seminar daje ocenu predavača, odnosno težinu predavanja, način prezentovanja, način komuniciranja, ponašanja. Često savezi kada su zadovoljni predavačem insistiraju da on

Na jednoj od svojih misija: Marin Sedlaček sa Vladimirom Radmanovićem na letnjem košarkaškom kampu YUBAC u sali hotela Grand

dode i na naredni seminar koji organizuju.

Bilo je interesantno kada sam određen da idem i držim seminar u Etiopiji 1994. godine i kada sam video da će moja predavanja slušati treneri sa po 20 godina iskustva. Oni su tada imali po godinama mnogo više trenerskog staža od mene. Kada sam došao tamo shvatio sam da su oni imali 15 godina rata i da su ti treneri efektivno radili samo pet godina. Često je problem i to što nacionalni savezi traže svetske teme, a kada predavač dođe na lice mesta shvati da su oni negde na početnom nivou. Pri tome, recimo, košarkaška liga Etiopije ima 32 kluba, a samo se finalna utakmica igra u dvorani. Opet, u Arapskim Emiratom sale su na nivou NBA, ali im igrački potencijal nije ni približan tome. Suprotno od Emirata je Kenija koja ima neverovatan potencijal, a nema uslova.

Pored pripreme za košarkaška predavanja svaki instruktor dobija kodeks ponašanja gde nas obaveštavaju da moramo da se prilagođavamo običajima u toj zemlji. Recimo, u muslimanskom svetu se ne radi četvrtkom i petkom, na svaki sat ide molitva od po 15 minuta. Tamo predavanja od tri nedelje imaju efektivnog rada sedam dana.

Važna je i politička situacija u zemlji. Jer, desilo mi se da dobijem poziv da odem i održim predavanja u Lesotu, enklavi u Južnoafričkoj Republici. Sletim u Johannesburg, znam da tamo živi Nikola Jokanović, naš košarkaš, pozvao sam ga i raspitao se o Lesotu. On mi je obja-

snio da se tamo u tom momentu ratuje i da ne treba da dođem. Taj seminar je otkazan.

Interesantna je priča i kada me je angažovao ministar za sport Nigerije za selektora njihove zemlje za SP u Atini. Stvar je propala, jer je ministar nastradao tako što mu je neko oborio avion.

Ovih dana se vrši i reorganizacija FIBA što se tiče instruktora. To je prvi put posle 11 godina koliko sam njihov član. Kako sada na svakom kontinentu postoji dovoljan broj stručnog kadra odlučeno je da svako drži predavanja na svom kontinentu. To je odluka FIBA i to će biti novčana pomoć MOK-u jer će nas osam instruktora biti pri FIBA i držati predavanja samo u Evropi, a ne znam koliko po ostalim kontinentima. Cilj je da se sačuva kvalitet, da se razvodni. Mi ćemo raditi specijalističke programe. Ogranak „Olimpijska solidarnost“ će slati ostale predavače po dosadašnjem principu.

Iskustvo koje sam stekao radeći kao instruktor mi je mnogo pomoglo za funkciju kodirektora NAIKA evropskih kampova. Tu radim na otkrivanju talentata, ali i edukaciji trenera. Recimo, držao sam predavanje u Adis Abebi kada mi je neko rekao da je na 800 km dalje u Gambelu prosečna visina muškaraca 195 cm. Otišao sam tamo i stvarno video samo visoke ljude, fizički veoma spretni i otkrio neviden potencijal za košarku, zaključio je naš instruktor FIBA Marin Sedlaček.

G. Čanović

Aleksandar Džikić, pomoćni trener KK Partizan ICN

Budućnost u timskom radu

Tridesetogodišnji Aleksandar Džikić, jedan od najcenjenijih pomoćnih trenera, imao je tu sreću da je u svojoj dosadašnjoj karijeri saradivao sa trenerima koji su pratili košarkašku liniju čiji je izvor bio Dušan Vujošević. Kažemo sreću, jer Džikić je danas pomoćni trener u KK Partizan ICN, a asistent je, upravo, Vujoševiću.

- Ovo mi je treća sezona u Partizanu otkako se nalazim na mestu pomoćnog trenera. Uoči sezone, kad je nagovešten Vujošević dolazak, potrudio sam se da nabavim sve informacije vezane za njegov način rada - čitao sam literaturu, gledao kasete, razgovarao sa ljudima koji su sa njim radili... Hteo sam da pre početka naše saradnje shvatim njegovo viđenje košarke, kako bih se što lakše adaptirao i pružio svoj maksimum.

Trenerskim poslom Džikić se počeo baviti pre deset godina, kad je asistirao Draganu Dragosavcu u radu sa kadetskom selekcijom Partizana.

- Iako trener starijeg kova, Dragosavac je bio značajan za moj razvoj, nesebično mi prenoseći svoje dvadesetogodišnje iskustvo. Ostavio mi je i dosta prostora u radu sa tadašnjom kadetskom selekcijom Partizana u kojoj su bili Čanak, Glintić, Nesterović, Radovanović... Nakon njegovog odlaska, u radu sa mlađim selekcijama Partizana, saradivao sam sa Stevanom Rodićem i Nenadom Trajkovićem, kaže popularni Džile.

Na poziv Miše Lakića '94. odlazi da radi sa prvim timom Beovuka. Pet godina, koliko je proveo u ovom klubu, bile su mu izuzetno značajne. Beovuk je pored zapaženih rezultata i pregršti osvojenih medalja sa mlađim kategorijama afirmisao i nekoliko kvalitetnih igrača - Dejana Milojevića, Glintića, Savovića, Aškračića, Bratića...

- Lakić mi je davao široka ovlašćenja za rad, što sam maksimalno iskoristio. Rad je bio koncipiran na forsiranju mladih igrača, na njihovom tehničko-taktičkom unapređivanju. Najtalentovaniji mladići iz više generacija okupljali su se na treninzima i radili zajedno. Takav sistem rada davao je rezultate. Nije prošla sezona, a da neka od mlađih selekcija ne osvoji prvo mesto, seća se Džikić.

Uporedo sa radom u Beovuku, Aleksandar je četiri godine zaredom pomagao Petru Rodiću u radu sa kadetskom selekcijom Jugoslavije. Tu generaciju činili su dečaci rođeni '83. godine i ona je na EP osvojila zlato.

U jesen '99, na poziv Nenada Trajkovića vraća se u Partizan - ovoga puta u prvi tim, na mesto pomoćnog trenera.

- Po dolasku nisam imao problema da

se naviknem na rad sa seniorima. Odnosi su bili i ostali obostrano korektni. Dobro sam saradivao sa Đokićem, Čankom, Račevićem, prve sezone, sa Bulatovićem, Beričem... druge sezone, sada sa Petrovićem, Šćepanovićem, Stanojevićem. Ista priča je i sa trenerima - Trajkovićem, Rusom, i sada sa Vujoševićem. Svako od njih se razlikuje u pristupu igračima, treninzima, i ja im se maksimalno prilagođavam. Uloga pomoćnog trenera je malo specifična. Ne doživljam je kao onog ko vraća lopte i viče „Ajde idemo, dobro je, dobro je...“ Ja ne radim tako, jer mislim da to ne donosi rezultate, uspehe... Velika je rezerva ovde u Jugoslaviji prema tim-

Aleksandar Džikić na poslu

skom radu, dobroj podeli uloga, koja svuda u svetu dobro funkcioniše. Mislim da je timski rad budućnost košarke. Znači, jasno definisani ciljevi, jasno definisane uloge i odgovornosti, uz strogo poštovanje hijerarhije, ističe Džikić.

Nekoliko puta Džikić je boravio u SAD - zemlji košarke, gde je stekao značajno iskustvo. Jedanput sa ekipom Beovuka, drugi odlazak je iskoristio da bi od tamošnjih stručnjaka naučio nove elemente košarkaške igre, dok je treći put u SAD gostovao sa mladim timom Partizana. Na poziv Svetislava Pešića, Aleksandar je boravio i u Adidasovom kampu u Parizu.

- Prilikom gostovanja u Nju Džerziju, sa mladom ekipom Partizana, imao sam priliku da se upoznam sa američkim načinom rada u kampu, koji se mnogo razlikuje od evropskog. Impresionirala me je odlična organizacija tog kampa, koji je oku-

pljao više od 600 ljudi, gde se u svakom trenutku znalo šta je čije zaduženje. To je i svojevrsna pijaca mladih igrača, jer njihov rad je pratilo mnogo trenera i skauta koji su se okupili u kampu. Američki treneri su izuzetno otvoreni, naravno gledaju i svoj interes. Kod njih me je fasciniralo to što se na svako pitanje vraćaju na fundamente košarke. Koristio sam svaku priliku kad sam bio u nekom trenerskom okruženju da postavim što više pitanja. Ima jedna rečenica - „Mali prepisuju, veliki krađu“, i nje se ja držim. Ja hoću da kradem, ali od najvećih, kaže Džikić.

Smatra da mladi treneri iz Jugoslavije imaju od koga da uče, jer naši stručnjaci drže primat u Evropi.

- Treneri ne bi smeli preko svakog problema prelaziti samo površno. A neki tako rade. Ne znam u čemu je problem, možda nemaju dovoljno hrabrosti, volje, znanja da uđu u dublju problematiku, ili se prema nekim stvarima ne odnose dovoljno kritički. Košarka se menja, napreduje, i taj progres se mora pratiti u stopu. Treba gledati što više mečeva, pratiti što više različitih trenera, upoznati se sa načinom njihovog rada. Od svakog može da se nauči, pa čak i kako ne treba, zaključuje Džikić i dodaje:

- Seniorska i juniorska košarka su dva različita sveta. Trener mlađih selekcija treba da zna kako će njegov igrač izgledati kad stasa za seniorski uzrast. Zbog toga mora da prati seniorsku košarku i da se upozna sa zahtevima seniorskog treninga. Poslednjih godina mlađi igrači su ulazili u prve timove, uglavnom, preko napadačkih zadataka. To je greška. Mladi se, da tako kažem, odmotavaju kroz odbranu. Nemaš pravo na šut, ako ne odradiš korektno zadatke u odbrani. Takvi igrači su nedovoljno izgrađeni, jer su im urođene loše navike. Za to ne treba kriviti njih, već njihove trenere. Često odem na neke utakmice koje igraju dečaci od 13-14 godina i vidim dosta tehničko-taktičkih propusta. Kod nas struku, trenutno, održava rezultat, i to je najčešći uzrok ovakvih propusta. Nisam pristalica ideologije - „ajde gubićemo, ali forsiraćemo ovo“. Ako si talentovan, ne možeš stalno da gubiš, insistira Džikić.

Na trenerski posao, kojim se bavi punih deset godina, gleda kao na nešto mnogo složenije od samog vođenja treninga i utakmica.

- Greše oni koji misle da je posao trenera samo košarka. Vujošević je u jednom intervjuu Tempu to lepo objasnio. Nabrojao je puno stvari, i na kraju je rekao - atletičar, istakao je za Trener Aleksandar Džikić.

D. Marko

Željko Vukićević, trener najmlađe ženske reprezentativne selekcije i član stručnog štaba Budućnosti

Sa najmlađima do vrha Evrope

„Bilo je u prethodnim godinama sjajnih nastupa i velikih jugoslovenskih takmičarskih uspjeha u „Bam“ takmičenjima (dječaci su dva puta „Bam“ evropski šampioni, 1997. i 2000.), ali nikada nijedna od brojnih jugoslovenskih delegacija nije na tako reprezentativan način predstavljala ne samo svoju košarku već i svoju zemlju. Ovog puta su igralice na terenu i van njega, treneri na klupi i oko nje, šef delegacije u svakoj prilici, odavali utisak jako dobro pripremljene grupe. Svi učesnici i prisutni su to primijetili ne skrivajući svoje poštovanje i divljenje“ - kaže se u pismu predsjednika evropskog „Bam“ kupa Aleksandara Avakumovića, koje je upućeno generalnom sekretaru Košarkaškog saveza Jugoslavije Predragu Bogosavljevu.

Na čelu selekcije koja je pobrala takve lovorike, kao trener prve jugoslovenske ženske reprezentacije koja je osvojila evropsko zlato (selekcija do 14 godina, '87. godišće), nalazio se i sada se nalazi dugogodišnji član stručnog štaba podgoričke Budućnosti Željko Vukićević. Njegove izabranice bile su ubjedljivo najbolje na evropskom prvenstvu najmlađih selekcija koje je od 30. avgusta do 2. septembra održano u Slavenskom Brodu. „Plave“ su sa 30 poena razlike savladale Italiju, sa 12 Češku, a potom nadigrale i Mađarsku, da bi u finalu deklasirale favorizovanu selekciju Hrvatske rezultatom 107:63.

- Nemam riječi da opišem osjećaj nakon finala, isplatio nam se sav trud koji smo uložili pripremajući se za to takmičenje. Hrvatice su bile favorit, kako zbog činjenice da je riječ o domaćinu, tako i zbog podatka da su u ekipi imali jednu igračicu od dva metra i čak tri preko 195 cm. Međutim, kako su djevojčice odigrale, bilo je jasno da domaćem sastavu ne može pomoći ni prepuna dvorana. Igrali smo kao u transu, jedino gledanje kasete sa tog meča može u potpunosti dočarati utisak. I u tom finalnom susretu, kao i na čitavom turniru, blistale su Jelena Dubljević i Nina Đoković, koje su izabrane u idealnu petorku prvenstva - još sa ushićenjem priča Vukićević.

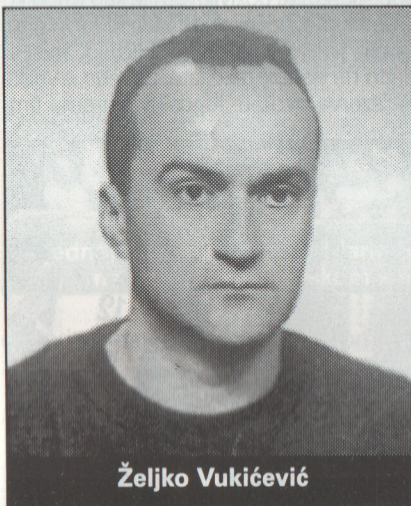
Mjesto trenera najmlađe jugoslovenske selekcije bio je ujedno njegov prvi samostalni posao u reprezentaciji.

- Najmlađa jugoslovenska ženska reprezentacija ujedno je jedina koju sam samostalno dobio da vodim. Prethodno sam bio pomoćnik Zoranu Višiću u juniorskoj ekipi. Na mjesto prvog trenera selekcije do 14 godina predložio me je sa-

vezni selektor Zoran Kovačić - Čivija i na tome sam mu veoma zahvalan. Moram, takođe, istaći da zahvalnost dugujem i Zoranu Baljiću i Bobanu Arandeloviću, u kojima sam imao izvanredne saradnike.

Vukićević ('59. godišće), trenerskim poslom počeo je da se bavi prije 20 godina, kao profesor fizičkog vaspitanja.

- Prije 20 godina zaposlio sam se u školi, uzeo da treniram jednu selekciju, a

Željko Vukićević

onda na nagovor pokojnog profesora Nikole Sekulovića, 1983. godine počeo da radim u ŽKK Budućnost. Bio sam dugo u tom klubu, uglavnom radio sa mladim kategorijama. Potom sam bio pomoćni trener u ŽKK Lovćen, a jednu sezonu vodio sam podgoričku Mladost. Bio sam pomoćnik Momu Đurišiću, Draganu Ivanoviću, Zoranu Višiću i Slavenku Rakočeviću, a nekoliko posljednjih godina asistirao sam Momiru Milatoviću. Sa njim sam imao najbolju saradnju, riječ je o velikom stručnjaku i radniku koji je dosta uticao na mene.

Iako je čitav život posvetio ženskoj košarki, Vukićević kaže da mu se uloženi trud vraćao jedino kroz rezultate, takmičenja, druženja...

- Uvijek sam radio volonterski, bez dinara nadoknade, čak sam sam investirao putovanja kad su Budućnosti svi okretali leđa. Situacija se poboljšala u posljednjih pet godina, od kada sam profesionalac i od kada je na čelo kluba došao sadašnji direktor Vladan Vujović, koji je uložio puno da klub dovede u vrh jugoslovenske ženske košarke. Drago mi je da je uspio u tome, a kako stvari stoje siguran sam da će Budućnost narednih sezona igrati zapaženu ulogu i u Evropi.

Vukićević je na početku tekuće sezone od svog kluba dobio ponudu da izabere selekciju koju će voditi, od najmlađe do seniorskog pogona. Odlučio se, ipak, za najmlađe.

- Izabrao sam najmlađu selekciju, koja se pod imenom Budućnost II takmiči i prvog B ligi. Cilj mi je da poslije dvije-tri godine izvedem na put još jednu generaciju koja će naslijediti sadašnju, prvi kojoj je pošlo za rukom da izaberi izlazak u Evropu. Gotovo sve sadašnje igralice Budućnosti, poput Jelene Škerović, Tane Janković, Ive Perovanović, Bojane Vučinić... prošle su kroz moju trenersku školu. Isti je slučaj sa reprezentativkom Hajdanom Radunović, koja je za sada postigla najviše od svih. Ne treba, međutim, zaboraviti Vesnu Pejović, Radmilu Raičković, Maju Vujović, Vericu Korać, Danicu Ivanović, Anu Marković..., koje su bile izuzetni talenti.

Iako su svi, kako kaže „trčali“ u mušku košarku, trener jedine „zlatne“ generacije jugoslovenske ženske košarke, oduvijek je bio u tom, za naše prilike manje atraktivnom sportu.

- U našoj sredini ženska košarka je dosta neatraktivna, slabo je interesovane ženske djece za bavljenje tim sportom. Ja sam, međutim, svih 20 godina bavljenja trenerskim pozivom radio isključivo u ženskoj košarki. I da ponovo počinjem, opet bih krenuo istim putem, za koji me veže jedino ljubav prema tome sportu. Osim finih trenutaka koje sam proživio na takmičenjima, a čija je kulminacija bio trijumf na „Bam“ kupu, najveća satisfakcija mi je kad igrači uspiju ili kad se sretnemo na ulici i prisjetimo se lijepih trenutaka. Sa igračicama sam uvijek imao izuzetno uzajamno poštovanje, nikad nije bilo nesporeduma. Sada već ima djevojaka koje su postale majke koje svoju djecu dovode u moju školu košarke, što je za mene i najveća čast i najveće priznanje.

Osim što radi u ŽKK Budućnost, Vukićević ima i sopstvenu školu košarke iz koje „regrutuje“ kadar za klub.

- U posljednjih sedam godina imam svoju školu košarke u kojoj je prve korake napravilo dosta igračica koje su nastupale ili nastupaju u jugoslovenskoj eliti. Treninge održavam u Osnovnoj školi „Maksim Gorki“, u kojoj radim kao profesor fizičkog vaspitanja. U pitanju je kolektiv koji ima puno razumijevanja za mene i moj rad pa želim i ovom prilikom da se kolegama iz škole zahvalim na svemu.

A. V.

Milorad Milojković, košarkaški sudija

Porodična tehnička greška

Već 21 godinu je pod obručima. Njegov zakon je zakon pištaljke. Delio je Milorad Milojković dve godine pravdu u elitnoj ligi stare Jugoslavije, zatim i poslednjih deset u najkvalitetnijem takmičenju ove nove, „sužene“ države. Vremena prošlih se priseća sa setom, bar kada je reč o odnosima sa ovdašnjim trenerima.

- Nekada su sudije i treneri mnogo bolje i srdačnije saradivali. Šefovi struke su nas obično zvali pred početak lige da njima i igračima objasnimo promene u pravilima, što im je svakako bilo veoma korisno. Sada je situacija sasvim drugačija, izgleda da neki misle da sve znaju, ili možda mi stvaramo odbojnost... - priča Milojković.

Izuzetno elokventan i raspoložen za razgovor o karijeri arbitra i iskustvima sa trenerima, Milojković je prepun priča o zanimljivim i specifičnim događajima.

- Mnogo je interesantnih situacija za pamćenje koje su mi priredili naši treneri, ima tu i dosta anegdota. Na primer, ne mogu da zaboravim utakmicu četvrtfinala plej-ofa od pre pet-šest godina. Igrali su Radnički i Iva, uz TV prenos. Sudio sam u paru sa Tošovićem, na klupi šabačke Ive sedeo je Milovan Stepančić, čuveni Stepi, sigurno jedan od naših najzanimljivijih i najboljih trenera. Stepančić je, kao i obično, prilično energično vodio svoju ekipu, ali je u jednom trenutku preterao sa „šetnjom“. Ušao je tri-četiri koraka u teren i našao se odmah pored mene! Pogledao sam ga, i kada je shvatio da je „debelo“ prekršio pravila rekao mi je: „Znam, sada ćeš da mi daš tehničku...“ Odgovorio sam da neću i Stepi se vratio na klupu. Međutim, dobio je tehničku u sledećem napadu, i to za „minuli rad“. I sam je bio svestan pravila, pa mi je pružio ruku...

Sećanje broj dva, tačnije anegdota, vezana je za legendu jugoslovenske košarke, Zorana Moku Slavnića, dok je bio strateg Crvene zvezde.

- Bilo je to u Novom Sadu, Moka je sa Zvezdom gostovao u vojvođanskoj prestonici. U jednom momentu utakmice Moka je nezadovoljan nekom mojom odlukom ili dešavanjima na terenu, zaista ne

mogu da se setim zbog čega, skinuo sako i ubacio ga na teren. Podigao sam, istresao i pridržao sako Moki, koji ga je mrtav hladan obukao, kao da se ništa nije desilo... Meč je nastavljen a nas dvojica smo dobili veliki aplauz publike.

Kad smo već kod Novog Sada...

- Moram da pomenem Janka Lukovskog! On je za mene možda i najzanimljivija ličnost među jugoslovenskim trenerima. Na jednom meču između Vojvodine i Partizana, dok je on vodio novosadski klub a njegov sin igrao, dosudio sam Draganu tehničku grešku zbog bacanja lopte posle jednog faula. Nakon dva-tri napada, „svirao“ sam prekršaj u korist Vojvodine. Rezultat je bio izjednačen, utakmica se lomila, a Bolić je stao na liniju penala. Promašio je prvo bacanje i lopta je odskakutala do Janka Lukovskog. On je, onako nervozan, uhvatio loptu, ušao dva koraka u teren i rekao: „Boliću, ovako se šutira“. Bacio je loptu i pogodio trojku! Publika je bila oduševljena, Janko i ja smo jedan drugom „overili“, to jest pozdravili se onako kako to čine košarkaši posle dobrog poteza. Bilo mi je žao što sam, prema pravilima, morao da sankcionišem taj Jankov šmekerski potez. Prišao sam stolu i rekao da mu upišu tehničku grešku. Posle utakmice, Janko mi je prišao, pružio ruku i rekao: „A b'e Milojkoviću, hoćeš i ženu da ti dovedem da joj daš tehničku, pa da bude kompletno, porodična tehnička?!“ Naravno, svi smo se dobro nasmejali...

Milojković ističe da su odnosi između trenera i arbitara dosta korektni.

- Međutim, sigurno je da bi trebalo da imamo više razumevanja jedni za druge.

Ako vas zanima sa kojim sam trenerima imao najbolji odnos, to su sigurno Duda i pokojni Piva Ivković. Oni su uvek bili izuzetni i maksimalno korektni prema meni, nikada nije bilo nikakvih problema.

Sudija Milojković imao je u dosadašnjoj karijeri najviše konfliktnih situacija sa Draganom Višnjevcem, koji mu je, međutim, odličan prijatelj.

- Trebalo je da sudim utakmicu Ibon - Beopetrol u Nikšiću, meč koji je odlučivao o plasmanu u JUBA ligu, a moj prijatelj Dragan Višnjevac bio je trener Ibona. Doputovao sam u Nikšić, smestio se i otišao u hotelski restoran na ručak. Tamo sam počeo da jedem, kada su na lokalnoj radio stanici direktno uključili u program Višnjevca. Dragan se obratio slušaocima sledećim rečima: „Iz Beograda je došao sudija da nam ne dozvoli da pobedimo Beopetrol i plasiramo se u JUBA ligu! Molim verne navijače Ibona da u što većem broju dođu večeras na utakmicu i da ga zajedno sprečimo u tome, makar i po cenu prekida meča!“ Nisam mogao da verujem svojim ušima. Bio sam, najblaže rečeno, šokiran. Dvorana je bila krcata sat vremena pre početka utakmice. Kada sam sa kolegom izašao na teren usledili su povici sa tribina u stilu „Lopove, došao si da nas pokradeš!“ Dok su se ekipe zagrevale prišao sam Draganu i rekao: „Ovo je tvoje maslo, ako bude nekih incidentata ti ćeš i da me izvedeš živog i zdravog odavde“. Susret je počeo i Višnjevcu sam već u trećem minutu dao tehničku grešku jer se hvatao za glavu posle jedne moje odluke, i objasnio sam mu da se ne plašim atmosfere. Pošto je Ibon pobedio sasvim zasluženo i ubedljivo, na kraju nije bilo nikakvih problema. A, kao što sam već napomenuo, Dragan i ja smo i danas odlični drugari, iako je pozivao par hiljada ljudi na linč sudije, to jest mene - objašnjava naš internacionalni sudija Milojković.

Na kraju, pitali smo Milorada Milojkovića da li je lakše dosuditi tehničku ili ključujuću grešku igraču ili treneru?

- Teško pitanje. Ipak, mislim da je lakše kazniti košarkaša, jer je sudija u odnosu na igrače u nadređenom položaju. Sa trenerima je situacija nešto drugačija, kada im dosudiš tehničku grešku često razmišljaš da li si pre naglio. Treneri ponekad, kada njihovom timu ne ide, prosto žele da zarade tehničku, jer se posle nje kriterijum suđenja često promeni - zaključuje sudija Milorad Milojković, koji već 12 sezona uspešno deli pravdu na parketima našeg najkvalitetnijeg takmičenja.

D. KONTIĆ

Milenko Tomić, trener košarkaša Rens Rebelsa iz Lucerna

Sa zemljacima preko plana

Sa zemljacima je sve mnogo lakše. Toga je bio svestan Milenko Tomić, kada je prihvatio poziv vicedirektora kantonalne banke u Lucernu Klause Tajlera da postane trener tadašnjeg drugoligaša iz

ovog grada Rens Rebelsa. Zbog čega je bitno pominjanje imena gospodina Tajlera, osim po visokoj funkciji u banci, objašnjava upravo Milenko Tomić:

- Klaus Tajler je košarkaška legenda Rens Rebelsa i zbog toga me je veoma obrađovala njegova ponuda da napustim klupu devojaka iz Surseja i preuzmem muški tim kluba iz Lucerna. Pored toga, znao sam da su mi u sastavu igrači sa balkanskih prostora Zoran Popović, Danijel Erić, Roberto Bosajilović... da se sa njima plan gospodina Tajlera od tri godine za povratak iz Druge u Prvu ligu Švajcarske može i brže ostvariti. Na sreću, nisam se prevario u proceni.

Tomić je u konkurenciji deset ekipa uspeo da sa Rens Rebelsima osvoji prvo mesto i vrati ih u Prvu nacionalnu ligu. To je i te kako odjeknulo u košarkaškom svetu, posebno u romanskom delu Švajcarske. Jer, od deset drugoligaša osam je iz romanskog

govornog područja, po jedan iz italijanskog i nemačkog.

A, ko je u stvari Milenko Tomić?

- Bio sam prvotimac tuzlanske Slobode Dita od 1982. do 1984. godine, da bih se onda odlučio za trenerski poziv. Jeste da je težak, i pun izazova, traži stalno dokazivanje. To sam posebno osetio baš u prethodnom klubu iz Surseja. Tamo sam za sedam godina dva puta bio u finalu Kupa Švajcarske, jednom i pobedio, stigao do vicešampionske titule, u „zemlji satova, sireva i čokolade“, istovremeno radio i sa drugom ekipom Borna iz kantona Švic. Međutim, Rens Rebelsi su, ipak, nešto drugo, do sada, najteži i najmiliji zadatak.

Zanimljivo je da je Zoran Popović jedini profesionalac u internacionalnom sastavu Rens Rebelsa. Nekadašnji košarkaš Nikšića, banjalučkog Borca, Primorja iz Herceg Novog hvali rad trenera Tomića.

- Uneli smo nešto novo u švajcarsku košarku, koja na ovim prostorima još nije ni blizu popularnosti fudbalu, da i ne govorimo o zimskim sportovima. Ali, igra koju forsira Tomić je zanimljiva Švajcancima, iritira ih i to što našim mečevima prisustvuje veliki broj naših ljudi, tako da nastavak dobrih rezultata očekujemo i u narednim takmičenjima - optimistički zaključuje Popović.

D. Nikodijević

Use i u zemljake: Trener Milenko Tomić

Nenad Stefanović, trener mladih selekcija finskog Honkija

Po Dudinom „receptu“

Kažu naši stari da nema većeg i dražeg roda od - kuma. Da je tako i u praksi potrudio se da potvrdi Srđan Vojinović-Pikula. Otišao čovek u Helsinku, oženio se Finkinjom i setio se kuma, košarkaškog trenera-početnika, Nenada Stefanovića. Ponudio mu je da za početak amaterski radi sa klicima iz finske prestonice, ali je to kratko trajalo i...

- I dalje radim sa mladima, samo u jednom od najboljih klubova ove zemlje - Honkiju - priča Stefanović, koji je na beogradskoj Čukarici vežbao talentovane dečake iz ovog kraja našeg glavnog grada i studirao sociologiju na Filozofskom fakultetu i objašnjava kako je radi ti sa finskom decom:

- Organizacija klubova i takmičenja, čak i sa mlađim kategorijama je stvarno vrhunska. Još kada bi mali Finci bili tako talentovani kao naša de-

Nenad Stefanović (prvi zdesna u zadnjem redu) sa svojim klicima

ca, gde bi im bio kraj. Međutim, veoma su uporni i to će im se sigurno vratiti. Uostalom, finske ekipe u evropskim kupovima u duelima sa našim klubovima u poslednje dve-tri sezone imaju skor od 3:3 u poredama! Jedino im zameram što mnogo veruju Amerikancima, iako se jugoslovenski metod rada i u Finskoj pokazao kao mnogo isplativiji.

Nenad Stefanović ima čvrst petogodišnji ugovor sa Honkijem i ima nameru da ga do kraja odradi.

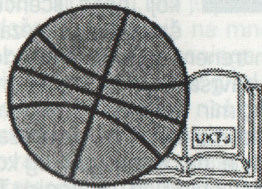
- Hoću da vidim koliko vredim kao trener. Želim da ovu generaciju izvedem do seniorskog tima i ukoliko od njih napravim bar petorku za finsku reprezentaciju znaću da sam uspeo, da je posao košarkaškog trenera definitivno ono čime želim u životu da se bavim.

Zanimljivo je i reći ko je „kriv“ za ovakav Stefanovićev stav.

- Isključivo Dušan Ivković - nasmejao se Nenad i objasnio: - Prošle sezone je Honki u evrokupovima bio gost AEK, tadašnjeg kluba Duda Ivkovića. Poželeo sam da ga upoznam, da me posavetuje... I, samo sat i po početka meča Duda mi je posvetio punih 45 minuta! Rekao mi je da se nikad ne krijem iza nekog drugog trenera, da nikom ne budem pomoćnik, već da uzmem selekciju klinaca i izvedem je na put. Naglasio je da u početku ne sme sve da mi bude u novcu, pošto će mi zarada „sa kamaštom“ sigurno doći kroz nekoliko godina. Normalno, poslušao sam Dudu i preuzeo desetogodišnjake, od kojih očekujem upravo ono o čemu sam pričao. Duda me je posavetovao i da „budem svoj gazda“ i kada smo se nedavno ponovo sreli u Beogradu u kući košarke rekao mi je da sve ide po planu, samo da budem uporan, da je i on tako sticao iskustvo. Pa, ako je mogao jedan Duda Ivković, onda ću vala i ja izdržati i biću zadovoljan da postignem bar četvrtinu onoga što je u karijeri ostvario „Dušan Silni“ - zaključio je Stefanović.

A, ako bude sreće, možda će se već početkom naredne godine videti kako to u praksi radi Nenad Stefanović. Jer, tek tri decenije stari (mladi) beogradski trener namerava da najtalentovaniju finsku decu tokom zimskih meseci 2002. dovede u neki od naših košarkaških kampova. Zna se, valjda, koji je najbolji?

D. Nikodijević

Sa malih terena

Mala - velika škola košarke

Od svih škola u Prijepolju najbolje uspeva - škola košarke. U gradu Vlada Divca pod košarkaškim obručima je živo „od jutra do sutra“. Samo posle godinu dana rada košarkaška škola KK „Mileševac“ broji gotovo 200 članova. Klub je osnovan prošle godine, povodom obeležavanja 25 godina klupske košarke u Prijepolju. U tadašnjem košarkaškom klubu „Elan“ prve košarkaške korake napravio je Vlade Divac, a veliki elan njegovih nekadašnjih klupskih drugova, angažovan u radu KK „Mileševac“, najavljuje stvaranje novih poznatih imena prestižne košarkaške JU scene.

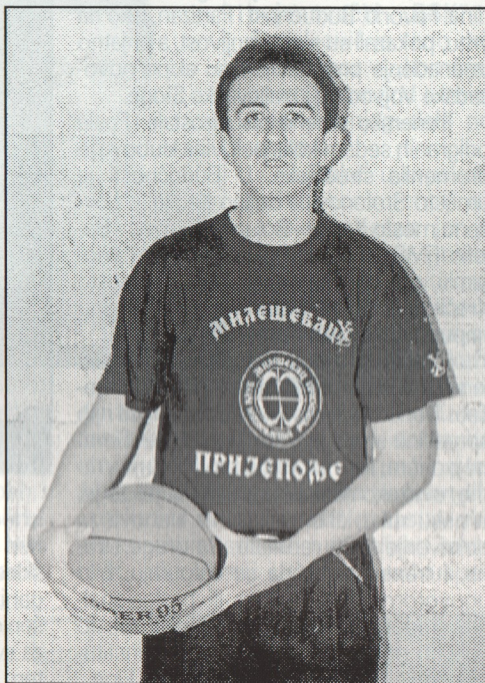
Osnivač i vlasnik KK „Mileševac“, bivši košarkaš „Elana“, Radenko Steljić - Stelja okupio je u Upravnom odboru kluba desetak iskusnih prijepoljskih sportskih, pre svega, košarkaških radnika. Sa gotovo 200 devojčica i dečaka, u selekcijama od '88 do '92. godišta rade tri trenera. Koordinator svih selekcija je provereni košarkaški stručnjak Milija Tomašević - Tomaš.

Rad košarkaške škole odvija se svakodnevno na otvorenim terenima i u prijepoljskim dvoranama. Inspiraciju i podstrek za rad mališanima, svakako, daju i nove košarkaške table koje je svom Prijepolju poklonio Vlade Divac. Legenda jugoslovenske košarke je uložila 20.000 DEM za četrdesetak novih

tabli koje su postavljene na svim košarkaškim otvorenim terenima u opštini Prijepolje, u školskim salama i Gradskoj dvorani.

Prijepolje, grad Belog anđela i Vlada Divca, jeste i - grad košarke. Grad košarke koji ima budućnost.

M. R. C.

Alfa i omega: Radenko Stević - Stelja

Mladi košarkaši KK Mileševac

Slobodan Jelić, Komesar Winston Yuba lige

Manje incidenata, više ferpleja

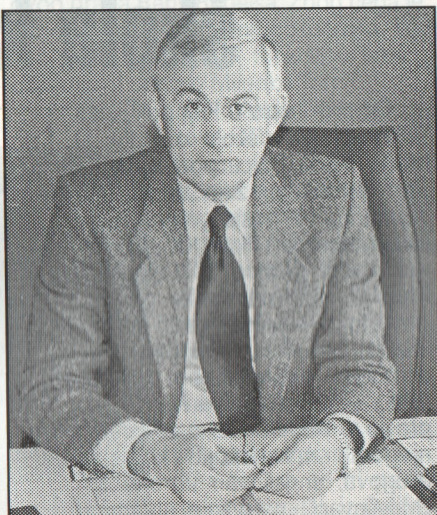
Nakon odigranih sedam kola Winston Yuba Lige potvrdile su se prognoze davana pre početka sezone da će ovogodišnje prvenstvo biti neizvesnije nego ranijih godina. Favoriti, Budućnost i Partizan, iako na vrhu, pokazali su svoju ranjivost, a prijatno iznenađenje predstavljale su ekipe novosadske Vojvodine i kraljevačke Sloge.

Trenerske smene nisu izostale. Posle odigranih sedam kola, polovina klubova je promenila stručnjake. U Budućnosti je umesto Sretenovića došao Kadija, u Lovčenu mesto Kadije - Bojanić, Petrović - Baletić (FMP), Lukajić - Ruso - (Lukajić Hemofarm), dok je u Crvenoj zvezdi na mesto Krečkovića došao Muta Nikolić prethodno napustivši kormilo Radničkog.

- Nekad je trener bio institucija. Radio je svoj posao, u koji mu se niko nije mešao. Treneri tada nisu komentarisali za njih sporedne stvari kao što je suđenje. Sme ne trenera, koje su česte u poslednje vreme, svakako nisu dobra pojava, jer to je, u neku ruku, alibi za uprave klubova za pokrivanje loših rezultata. Sa druge strane, i treneri treba da se osiguraju, bilo ugovorom, ponašanjem ili profesionalnim radom. Tako će obezbediti mesto koje im pripada, i ponovo će biti - institucija, ističe Slobodan Jelić, komesar Lige.

Po rečima Jelića ponašanje trenera nije najadekvatnije renomeu koji Jugoslavija uživa u Evropi.

- Očigledno je da se naši treneri na međunarodnoj sceni ponašaju za stepenik kvalitetnije, nego na utakmicama naše Lige. Primitili smo i da je ponašanje trenera

Komesar Slobodan Jelić

ishodište za ponašanje publike. Stoga, treneri treba da se oblače, ponašaju i rade u skladu sa svojim renomeom. Trenerska organizacija bi trebalo da se pozabavi donošenjem svojevrstnog kodeksa, koji bi važio za sve trenere. Košarka je, po svom karakteru, igra zasnovana na fer pleju. Ako se izneveri osnovni princip, to više nije igra.

Jelić ističe da do sada nije bilo ozbiljnih trenerskih ekscesa, osim onog na meču II kola Lige između Partizana i Budućnosti u Pioniru, kada je drastično kažnjen Dušan Vujošević, trener Partizana (60.000 dinara).

- Na Vujoševićovo nesportsko ponašanje, odmah nakon meča, stigla je prijava, ali bez izjava svedoka. Kao komesar smatram da je istina ono što mi saopšte službena lica i da svako nesportsko ponašanje mora biti sankcionisano. Čak i sama pomisao da se tako nešto učini. Tako je bilo i u slučaju Vujoševića. Ostali prekršaji, čiji su vinovnici treneri, nisu bili toliko ozbiljni - uknjižene su tri tehničke greške i sedam nesportskih ponašanja. Sve to spada u domen lakših prekršaja. Dobro bi bilo kada bi se i njihov broj smanjio, jer trenerski ispadi nikada nisu donosili dobro klubovima.

U poslednje vreme treneri su često provocirani sudijskim odlukama, a delioci pravde su im, najčešće, „krivci“ za poraze.

- Sta bi bilo kad bi situacija bila obrnuta - kad bi sudije kritikovale trenere. Sva ko treba da radi svoj posao. Treneri i direktori klubova bi najmanje trebalo da kritikuju sudije, jer su u takvim situacijama - subjektivni, jer žele pobjedu svog tima. Do sada nam nije stigla nijedna oficijelna pritužba na suđenje. Mi imamo svoju proceduru za proveru kvaliteta suđenja, a organ koji je zadužen za to je Sudijska komisija. Pošto su klubovi dosta izjednačenog kvaliteta, svaka odluka sudije, bila pogrešna ili ne, može da odluči pobjednika. Takvi problemi trebalo bi da se rešavaju unutar košarkaške organizacije, a ne davanjem izjava u medijima. Ipak su i treneri i sudije akteri iste predstave, zaključio je Jelić.

Davor Marko

UKTJ

Devetorica za usavršavanje

Stručno usavršavanje bilo je i jeste jedna od osnovnih aktivnosti Udruženja košarkaških trenera Jugoslavije, i to kroz razne oblike. Na svojoj sednici od 5. novembra ove godine, Upravni odbor UKTJ, kojim je predsedavao Dušan Ivković, doneo je odluku o upućivanju devet trenera na stručno usavršavanje. Tako će mladi i perspektivni treneri Mijo Kadija i Aco Petrović otputovati u SAD, po nova iskustva i znanja. Znatno mlađem Darku Rajakoviću odobrena je pomoć za kupovinu avionske karte do SAD, gde je sam obezbedio, na jednom od univerziteta, boravak i mogućnost učenja.

U inostranstvo će i Srđan Flajs, sva-

Potencijalni putnici za SAD: Petrović, Rajaković i Kadija

kako jedan od naših najuspešnijih trenera u radu sa mlađim kategorijama. On će boraviti u Panatenaikosu Željka Obradovića, gde će svakako imati šta i od koga da uči.

Mladi treneri Goran Milenković i Spa-

sojević, sedam dana su proveli u Partizanu učeci od Duška Vujoševića i njegovih saradnika. Vladimir Milić će, takođe sedam dana, nova saznanja sticati u Podgorici, u KK Budućnost. UKTJ će još finansirati boravak na nekom od kvalitetnih kampova koji nose licencu Košarkaškog saveza, trojice mladih trenera koji su se opredelili za ovaj vid usavršavanja. To su Zoran Sotirović, Vladimir Đorović i Bogdan Bulj. Svima ostalima šansa će se ukazati već 2002. godine, na osnovu javnog konkursa koji će biti objavljen u časopisu Trener.

Zahvaljujući entuzijazmu Dejana Anđelkovića, košarka stiče sve više poklonika

„Plejmejker“ premašio očekivanja

Ime Dejana Anđelkovića, mladog i talentovanog košarkaškog trenera iz Lebane, već nekoliko godina dobro je poznato ne samo poklonicima ovog atraktivnog sporta, već i vrsnim stručnjacima koji pomno prate košarkaška zbivanja na jugu Srbije. Tajnama ubacivanja košarkaške lopte kroz obruč sa mrežicom ovladao je među vršnjacima u rodnom Lebanu i ovdašnjem srpskoligašu „Radanu“, ističući se u poznavanju tehnike igre i organizatorskim sposobnostima, čime je privukao pažnju zaduženih za košarkaške talente u tadašnjem novajliji u prvoligaškoj konkurenciji, leskovačkom „Zdravlju“.

- Plasman „Zdravlja“ u Prvu košarkašku ligu, pod vođstvom iskusnog „kouča“ Zorana Jovića bio je najznačajniji trenutak u istoriji leskovačke košarke, kaže 30-godišnji Dejan Anđelković.

- Veoma rado sam prihvatio poziv ljudi iz „Zdravlja“ da nastavim ne samo igračku, već i trenersku karijeru u Leskovcu i, nisam pogrešio. Pored iskustva, stekao sam i mnoga nova saznanja zahvaljujući čemu sam se opredelio za ulogu trenera, spremnog da se uhvati u koštac sa novim izazovima, kaže Dejan.

Odlučan u nastojanjima da u rodnom Lebanu povрати košarci raniji ugled iz sada već davnih 70-tih godina kada je neprevaziđena generacija košarkaša predvođena braćom Goranom i Srđanom Prstojevićem, Stamenkovićem, Stefanovićem, Papkom i još nekolicinom vrsnih pojedinaca dovela ovdašnji „Radan“ govoto na sam prag Druge lige - Dejan Anđelković je započeo pionirski posao na formiranju košarkaškog kluba „Plejmejker“, sastavljenog od 70-tak mladih pionira, i „cipiripija“ rođenih od 1987. do 1992. godine. Njegovi „petličići“ prošle godine, u prvenstvu Međuregionalne košarkaške lige Leskovac-Vranje-Niš-Prokuplje, izborili su plasman u plej-ofu i već u prvoj godini postojanja osvojili prvo mesto!

- Iako osvajanje prvog mesta, priznanjem, nije bilo planirano - svi u Lebanu bili smo oduševljeni ovim uspehom. Posebno dečji roditelji: oni su „Plejmejkeru“ pružili ne samo materijalnu podršku, već i moralnu, što je privuklo veliki broj dečaka, spremnih na mnoga odricanja zarad redovnih treninga i mesta u najboljem sastavu. Čitav grad bio je uz nas i prava je šteta što naš grad nema sportsku halu, jer je fiskulturna sala OS „Radovan Kovačević-Maksim“ odista bila pretesna da primi sve iskrene po-

klonike ovog sporta, ističe Dejan Anđelković.

Poslednjih sedam godina Anđelković nije proputio nijedan stručni seminar niti savetovanje u organizaciji KSS i KSJ. Već godinama redovan je učesnik u RTC „Tulba“ u Požarevcu, isključivo namenjenom reprezentativnim kategorijama najmlađih košarkaša koji su budućnost ovog atraktivnog i sve popularnijeg sporta u zemlji višestrukih evropskih i svetskih prvaka. I ove sezone njegovi puleni, popularni „plejmejkeri“, zauzimaju mesto u samom vrhu najboljih i izvesno je da su na dobrom putu da ponove prošlogodišnji uspeh i plasiraju se u „plej-of“. Teško je pobrojati one najbolje, ali vrsnim igrama već se ističu buduće „zvezdice“ - Spasić,

Dejan Anđelković

„Zdravlju“, Vlada Stojiljković, napustio je „Jablanicu“ i preuzeo bujanovački „BSK“ i Anđelković je rado prihvatio poziv „komšija“ da im pomogne u završnici jesenjeg dela prvenstva.

- „Debi“ u srpskoligaškoj konkurenciji nije bio uspešan jer je „Jablanica“ na gostovanju u Nišu, u utakmici sa domaćim „Ekonomistom“, poražena sa 32 koša razlike, kaže Anđelković. - Još mno-

go toga „ne štima“ u ekipi i među košarkašima. Nedovoljno se i dosta nestručno radi, na treninzima igrači najčešće „otaljavaju“ posao, što je potvrdila i utakmica sa Nišlijama. No, sastav ekipe je sasvim solidan i uz daleko save-sniji, odgovorniji i stručniji rad uspeh

Jedna od selekcija KK Plejmejker - Lebane

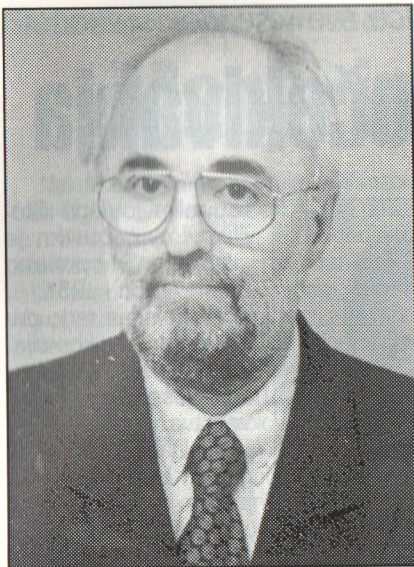
Đorđević, Stevanović, Jović, Nikolić, Bogdanović i još desetak najtalentovanijih koji će, dodaje Anđelković, već ove godine predstavljati okosnicu tima u Letnjoj košarkaškoj ligi u kojoj Lebane već godinama nema učesnika...

Kao vrstan poznavalac košarkaškog sporta na ovim prostorima, Dejan Anđelković odnedavna nije odoleo novom i nesvakidašnjem izazovu - da pomogne košarkašima „Jablanice“ iz Medveđe u prvenstvu II Srpske košarkaške lige grupa „Istok“. Naime, doskorašnji „kouč“ Medveđana i bivši trener mladih u

sigurno neće izostati. Već na narednoj utakmici protiv „Hajduk Veljka“ iz Negotina pred našim navijačima očekujem znatan napredak u realizaciji naših dogovora i, naravno, novu petu prvenstvenu pobjedu. Jer, da ne verujem u košarkaše i ljude koji vode KK „Jablanica“, ne bih se ni prihatio obaveze da pomognem „komšijama“ sada kada im je najteže, kategoričan je mladi i već afirmisani košarkaški trener Dejan Anđelković, najzaslužniji za novi procvat košarke u gradu na Jablanici.

S. Marović

Bojan Milovanović - BK TV

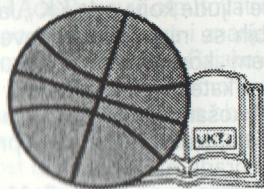

Patrijarh II Dušan

Pokušavajući da oživim slike o Dušanu Ivkoviću setio sam se njegovog tesnog džempera. Na pruge. I to poprečne. Krajem sedamdesetih prošlog veka svi smo prošli kroz istu fazu knap stvari, pa i dobri dečko na klupi Partizana. Ne znam zašto mi je taj detalj toliko važan danas. Iskreno, sumnjam da je od značaja i bojim se da mu samo ja pridajem neko značenje. Tako je to sa većinom uspomena; vreme ih pretvara u kratke epizode, po pravilu racionalne i drži u strogom redu sličnom harmoniji enciklopedija na polici. Emocije su nestale, zamenile su ih nove, jače. Sveže. Vezane za blišku prošlost i sadašnjost.

Svaki trener teži da osvoji sveti grad. A to su sve tri titule. Zahvaljujući neuporedivom Kićanoviću, koji je razigrao tim, levorukom Bobanu Petroviću, Mariću sa istančanim osećajem za igru u reketu, strašnom Arseniju i njihovoj snažnoj pratnji, Ivković je u premijernoj samostalnoj godini u Partizanu osvojio prvenstvo, Kup i Kup Radivoja Koraća (duel Kićanović-Brunamonti). Mi iz novinarskog esnafa hvalili smo igrača, trenera na klupi, ali i njegovog prethodnika i učitelja Ranka Žeravicu smatrajući da je veliki mag odlaskom u Španiju nasledniku ostavio šampionsku ekipu. Nisam siguran da smo zasluge pošteno izvagali (ako je to uopšte bilo moguće!).

REPREZENTACIJA, PRE SVEGA. Nedavno u Istanbulu - daleko iza ponoci, na mestu koje se bez logičnog objašnjenja zove „Cajna uajt“ - nadvikujući

se sa teškim rejvom rekao sam civilu Ivkoviću da je za mene Patrijarh Drugi naše košarke. Ako je po Boži Maljkoviću pok. profesor Aca Nikolić zaslužen Prvi, o čemu nema spora, dozvolio sam sebi da uz pomešane zvuke naših truba i bubnjeva i razgлася i sa minimumom argumenata, tako reći na uvo, kažem Dudi šta mislim o njemu i njegovim zaslugama.

Sada ću pokušati da svoj stav javno odbranim.

Sredinom osamdesetih godina jugoslovenska reprezentacija (tzv. SFRJ) počela je da se gasi. Otišli su stari asovi, a pojavio se samo jedan igrač velikih mogućnosti - Dražen Petrović. Posle avantura na evropskom prvenstvu 1983, odnosno Olimpijskim igrama godinu dana kasnije, na čelo reprezentacije, uprkos žestokom protivljenju „old bojsa“ naše košarke, izgurao je pok. Krešo Čosić. Stvari su išle od loših ka gorim - '85. još jedno sedmo mesto u Evropi, '86. „plavi“ nisu ušli u svetsko finale, iako su pedesetak sekundi pre kraja vodili sa devet poena razlike, '87. čak dva poraza od Grka u Atini, jedva treće mesto...

Ivković (Čosićev neprimetni pomoćnik u Španiji '86) izašao je iz senke na Univerzijadi u Zagrebu '87. Momentalno se predstavio kao trener čvrste ruke, sposoban da umiri izlazeće zvezde, Divca na primer, ali i da na „pristojnoj“ distanci zadrži novinare! Pre nego što bi nam odbrusio, čelo bi mu se namrštilo i obrve preteći skupile iznad ledenoplavih očiju. Mislim da smo čak počeli da ga se malo pribojavamo.

Lice-masko biće neka vrsta njegovog zaštitnog znaka do današnjih dana. „Čudo se dogodilo, Ivković se nasmejao“, naslov iz italijanskih novina posle trijumfa Olimpijaka u Evroligi pokazuje koliko je njegov stav bio drugačiji. Nikad nije voleo nasrtljive novinare, još manje pitanja izvan košarke i to je pokazivao; na konferencijama za štampu bio je uzdržan, odmeren, neprobojan, ako se u sali čuo smeh - sigurno nije bio njegov. On je ostajao koncentrisan, pažljiv slušalac i u najboljem slučaju lice bi mu se razvuklo u jedva uočljiv smešak. Ali brzo se vraćao strogom izrazu, posebno kad su u blizini stajali stranci. I odgovori su mu bili drugačiji - šira verzija za nas, najkraća moguća za njih.

Čosić je uveo Divca, Rađu, Kukoča,

Paspalja i Đorđevića u reprezentaciju. Pošto je gledao malo dalje i dublje od ostalih, Ivković je uzeo i dvojicu starijih Zdovca i Željka Obradovića za Olimpijske igre 1988. Dražen se i dalje osećao kao gazda, ali se njegov prostor počeo smanjivati. Danilović se priključuje na Evropskom prvenstvu u Zagrebu. Mnogi su mislili da je premlad (19 godina) za plavi dres, ali se još jednom pokazalo da je Duda dobro procenio njegov talenat.

Ako je tim bio premlad da u Seulu dvaput pobedi Sovjetski Savez i najlukavijeg stratega iz nekada moćne evroazijske zajednice Gomeljskog, na kontinentalnom šampionatu 1989, dakle godinu dana stariji, oduvao je rivala i vratio titulu posle 12 godina. „Plavi“ su obasuti komplimentima. Prednjačili su španski mediji: „Jugosloveni imaju ekipu čiji dometi nisu daleko od nivoa američkih profesionalaca; Evropa može biti sretna što je dobila ovakvog prvaka; Dražen Petrović je košarkaški genije; Paspalj i Kukoč su svojim „kišobranima“ zatvorili nebo iznad Galisove glave; Igra „plavih“ je kombinacija lavine koševa, inovacija u igri, spektakularnosti i snage...“

UVEK IZA IGRACA. Ivković je sa reprezentativcima izgradio odnos međusobnog uvažavanja, u stvari zatvoren sistem nepristupačan za tuđe oči i uši. Oni mu možda nisu poveravali svoje tajne, ali su mu verovali. I slušali ga. Njegov autoritet pred novinarima nikada nije doveden u pitanje, ni aluzijom, niti jednim gestom, grimasom.

U Buenos Ajresu 1990. s mnogo takta i mudrosti nosio se sa Radinim hoću-neću. Tek kad se ovaj pojavio sa štakama, nogom u gipsu i snimcima (!), stvar je legla.

Dražen se povukao u sebe. Nisam znao zašto, ali se nisam usudio da pitam Ivkovića. Uostalom, takva pitanja nije dozvoljavao za vreme takmičenja i verovatno bih ga žestoko razgnevio da sam kojim slučajem prekršio jedno od njegovih svetih pravila ponašanja. Mislim da Duda nije čovek koji lomi preko kolena. On je mogao sebi da dozvoli recimo da ignoriše neke ljude i situacije. Ali ako mu je stalo onda je pokazivao džinovsko strpljenje: recimo Petrovića je čekao do poslednjeg časa završnih priprema za Evropsko prvenstvo 1991. Nije odustajao, tražio je da razgovara sa njim, slao mu poruke... Ispostaviće se da je „košarkaški Mo-

cart" u starom Luna-parku odigrao poslednje utakmice i kao kapiten osvojio poslednji pehar za Jugoslaviju.

Posle osvajanja svetske titule na terenu se pojavio i gledalac s hrvatskom zastavom. Smatrajući da u slavlju ima mesta samo za simbole pod kojima je reprezentacija došla i igrala u Argentini, Divac je istrgao šahovnicu i bacio je u stranu. I tada je Ivković, u prisustvu jugoslovenskih ambasadora (iz

jem...!" Pre nego što je reprezentaciju odveo u drugi hotel na ručak, daleko od četa naših i stranih novinara i foto-reportera, poručio je da su političari „zabranili Zdovcu da radi ono što najbolje zna; pazite, ne da igra nego da radi“.

POSLEDNJI ZLATNI ODSJAJ. Rimsko finale bilo je poslednja zlatna noć REPREZENTACIJE ODLAZEĆE ZEMLJE (Sretenović, Perasović, Đorđe-

TIHI POVRATAK. Jedne noći u novembru 1993. ispred hotela „Palas“, odnosno Studentskog trga, prema Atini, gde je nestrpljivo čekao Ivković, autobusom je krenula grupa igrača (Sretenović, Stevanović, Koturović, Tomašević, Mišković, Bošković, Rebrača), iz Evrope avionima Ž. Obradović, Danilović, S. Obradović, Đorđević, Koprivica, Savić. Sastali su se u hotelu „Čandris“ da bi polutajno odigrali javnu i zatvorenu utakmicu sa Grčkom. Atina je u tom trenutku bila jedino mesto u svetu gde su mogli da dobiju protivnika i pod imenom „Yu ol star tim“, iako je na grčkim papirima stajalo „Serbia“, počeo je njihov tihi povratak u budućnost. Zasluge za taj, rekao bih, istorijski korak posle svih razočaranja i poniženja, pripadaju Dušanu Ivkoviću i njegovim grčkim prijateljima.

Bodiroga je stigao bolestan, Paspalju trener Olimpijakosa Joanidis nije dozvolio da igra protiv Janakisa, Alvertisa, Sigalasa, mladog Rencijasa i ostalih Grka. „Moglo se dogoditi i da meni klub (PA-

Atina 1993 - Povratak posle međunarodnih sankcija

Hrvatske), smirivao situaciju. Kako samo on to zna: mekanim pokretima ruku, razboritošću, tražeći da se na veliki uspeh i veliko slavlje ne baca senka politike.

Sećam se i kako je na aerodromu Beograd strpljivo slušao objašnjenje Željka Obradovića. Prethodne večeri jedan od omiljenih reprezentativaca prihvatio je ponudu da postane trener Partizana... Izdvojili su se iz grupe koja se pripremala za Evropsko prvenstvo 1991, Željko je pričao, Duda je držao prst na obrazu, bio je vrlo koncentrisan i čini mi se da nije pravio upadice.

Da je kojim slučajem mogao da ubije pogledom, od „sedme sile“ na rimskim brežuljcima ne bi ostalo mnogo! Ljubljana je naredila Juretu Zdovcu da se povuče iz reprezentacije, ovaj naravno nije imao kud i među „plavima“ se pojavila pukotina. Prema stručnom štabu krenula je bujica pitanja sa svih strana... čirilični mediji bili su manje ratoborni od latiničnih, ali među nama su postojali novinarski žuto-kljunci, koji su u trenutku raspada bivše Jugoslavije uobrazili da su pred istorijskom misijom isterivanja zlih duhova iz „Holider ina“. Pamtim kako je netaktičnom kolegi odbrusio: „Ko ste vi uopšte, ja vas uopšte ne pozna-

vić, Kukoč, Paspalj, Danilović, Jovanović, Divac, Komazec, Rađa, Savić i Zdovc do polufinala). Te 1991. imao sam 16 godina „reprezentativnog“ staža (Borba, Koš) i bilo mi je, priznajem, žao što najbolji Srbi, Hrvati, Crnogorci i Slovenci neće u istom dresu na Olimpijske igre u Barselonu protiv jedinog pravog američkog drim tima (po meni, kasniji su samo kopije). Mislio sam, kao i mnogi drugi uostalom, da zajedno imamo šanse...

Šta je bilo posle - to svi znamo. „Plavi“ (Dušan Ivković sa Željkom Obradovićem, Dobraš, Danilović, Đorđević, Milićević, Paspalj, Stevanović, Radović, Prelević, Divac, Rebrača, Bodiroga, Sretenović, Boban Janković) zaleđeni su na turniru u Monpelijeu 31. maja 1992. posle utakmice sa Grčkom; otpalo je gostovanje u Engleskoj, odakle su upozorili da Jugosloveni ni po koju cenu ne dolaze jer nema šanse da prođu pasošku kontrolu; izbačeni su iz kvalifikacione grupe (Bilbao); reprezentacija je praktično raspuštena, odnosno prestala da postoji.

Gen. sek. FIBA Bora Stanković u intervjuu „Košu“: „Glavu gore, doći će bolja vremena. Okovani sankcijama SB UN, poraženima bez igre, ostalo nam je samo da se nadamo.“

OK) zabrani učešće na utakmici koja nema zvaničan međunarodni karakter, mi smo profesionalci i moramo se povinovati odlukama klupskih starešina“, zapisao sam Dudinu izjavu Košu.

Dve godine kasnije FIBA je odškri-nula vrata u Sofiji, Jugoslavija se provukla da bi u atinskom Marusiju 1995. na poznat način osvojila prvenstvo Evrope. Možda grešim, ali mi se čini da je to njegov najveći trijumf - veći i od još jedne klupske triple krune (Olimpijakos 1997) - iz jednostavnog razloga što je više od tri godine negovao kult reprezentacije ne dozvolivši da se izgubi, nestane, zauvek potone; sačuvao je formulu opojne hemije, magiju patriotizma. Tako reći mrtve, ili bar prežaljene, „plave“ je vratio direktno na pobjednički pijedestal.

Verovatno sam već odužio i zato ulazim u „poslednji minut“. Dušan-Duda Ivković je jaka ličnost, autoritet u svom poslu, apsolutista, čovek burnih emocija, eksplozivan, teškog karaktera, prijatan, nepoverljiv, krajnje uzdržan, nasmejan češće nego što se misli, prilagodljiv na terenu, sumnjičav van njega... Hoću samo da kažem da je za mene zagonetka pod uspravno i horizontalno i zato neću prestat i da mu se divim.

Slobodanka Tuvic - KK Pečuj

Samopouzdanjem do uspeha

Slobodankina ljubav prema košarci datira još iz detinjstva kada je donela odluku da će, kada odraste, stati na teren koji život znači, jer je visinom odskakala od vršnjaka. Vođena željom da u tome uspe i da u životu radi samo ono što voli i što bi je učinilo srećnom i ispunjenom, pre petnaestak godina ušla je u svet košarke. Postala je član KK Vojvodina u pionirskoj kategoriji. Ipak i u ovoj profesiji kao i u svakoj drugoj ne treba zaboraviti da samo odabrani pređu čitav put stignu do cilja.

S obzirom na to da je bila početnica i da joj je predstojao naporan rad kako bi izrazila svoj košarkaški talenat i oslobodila se unutrašnjih strahova, veliku pomoć pružio joj je njen tadašnji i sadašnji trener Ladislav Radgeber. Tada mladi trener, a danas iskusni stručnjak, učenik doajena jugoslovenske ženske košarke Miodraga Veskovića.

- U početku mi je bilo jako teško, nije išlo sve kako sam mislila. Trener je bio strog što meni nije odgovaralo, ali kasnije sam shvatila da radna disciplina proizilazi iz strogoće. Sećam se noći provedenih u suzama. Imala sam jedanaest godina i očajavala sam što na treningu neke zadatke nisam dobro uradila. Roditelji su mi objasnili da je to težak sport i da ću sve tehnike vremenom savladati. Sa loptom sam i spavala. Vreme i trud učinili su svoje. Ladgeber je primetio talenat, dao joj šansu i oslobodio treme. Kroz šalu, kaže Slobodanka, od prolivenog znoja na individualnim treninzima mogao bi se napuniti čitav bazen.

Strah je sastavni deo svakog početka i misli šta će biti dalje. Ali stručnjaci su tu da ga odagnaju, a tu energiju usmere u drugom pravcu. Ladgeber je usmerio Slobodanku i naučio je da je i lopta kao živo biće i da sve razume.

- Objasnio mi je da kada dođem do lopte moram je iskoristiti na pravi način, a da ću to uraditi ako se skoncentrišem. U početku je bila malo tvrda, nije se dala, a kasnije je rekao nešto što i dan-danas pamtim: „Kada nešto želiš da oplemeniš ti mu unesi dušu, tako je isto sa loptom. Ona je kao živo biće, osetiće to i govoriće kroz tebe. Strah će te odvojiti od nje, a ja znam da ti to ne želiš. „Baš tako sam je i ukrotila, obožavajući je i misleći na nju. Davala sam joj deo po deo sebe. Skok smo zajedničkim snagama doveli do prave granice. Slobodanka je saradnju sa Ladgeberom nastavila i danas, kada je iz Vojvodine prešla u mađarski Pečuj i već tri godine zaredom osvajaju prvenstva i kupove i naravno prve su na tabeli. U njihovoj ekipi igra najviše reprezentativki. Tu je takođe on potvrdio svoj kvalitet. Sami smo svesni činjenice kako se treneri brzo smenjuju, a najbolji ipak ostaju. On je to pokazao. U klub je ugradio svoj život i svoj duh, stvorivši prepoznatljiv stil igre kluba, ističe Tuvičeva i dodaje:

- Uvek je bio za kompromis, vođen idejom slobode gotovo uvek postiže ono što želi. Ume da se izdigne iznad svoje sujete i trenutnog stava. U stanju je sve da žrtvuje za klub, jer smatra da je ko-

šarka nešto istinsko i duboko u njemu. Košarka je vrlo specifična, pogotovo ženska. Trener mora da pokreće igračice, da pravi koncept igre, a sve to dolazi iz srca. Skrenuo je pažnju na sebe svojom skromnošću i nenametljivošću, pustivši da dela govore umesto nje. Takav je on Ladislav Radgeber, moj trener - rekla je za Trener Slobodanka Tuvic jedan od oslonaca naše državne reprezentacije.

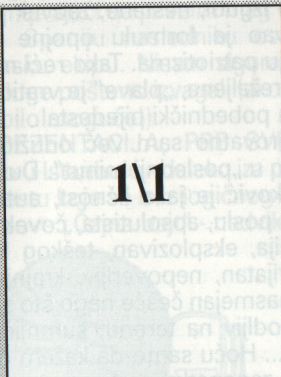
B. Ostojić

TRENER: Cenovnik oglasnog prostora

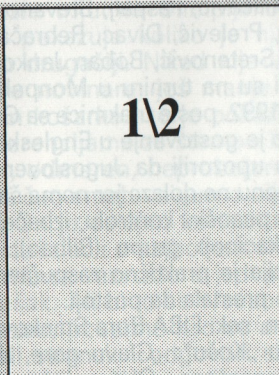
crno-bele strane 6.000 dinara

3.000 dinara

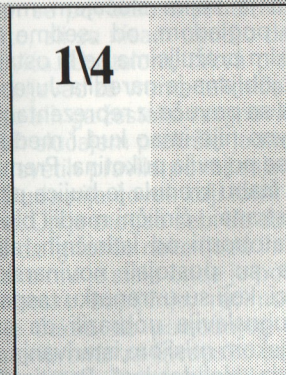
1.500 dinara

9.000 dinara

4.500 dinara

3.000 dinara kolor-strane

Dušan Vukčević - KK Real Madrid

Ivković mi je pokazao put

Vukčević se u Grčku pre šest godina poput mnogih mladih, sposobnih i pametnih, uputio iz Radničkog sa Crvenog krsta. U ovom klubu je proveo samo nekoliko nedelja i videvši da finansijska situacija na Crvenom krstu nije dobra, a prilike u Jugoslaviji još gore, otišao je u Patru, prihvatio ponudu Apolona da primi grčko državljanstvo i zaigra kao domaći igrač.

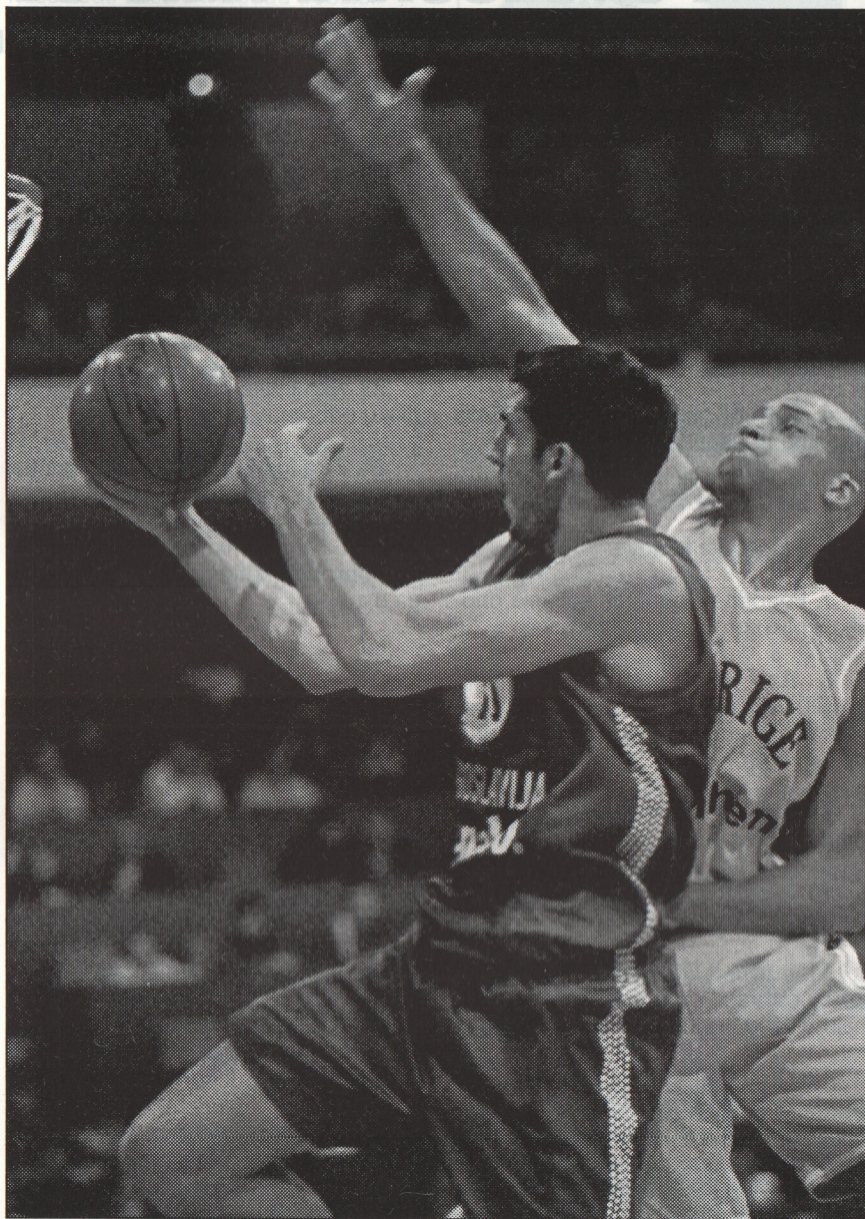
Odlučne igre ovog beka bile su preporuka za Olimpijakos, odakle je došao do madridskog kraljevskog kluba, gde trenutno igra. Bio je kandidat za reprezentaciju i u vreme dok su na čelu „plavih“ bili Dušan Ivković i Željko Obradović, ali zbog administrativnih problema debitovao je tek u pripremnim utakmicama protiv Švedana kod Svetislava Pešića.

- Za to je najviše u mojoj karijeri doprišla saradnja sa legendom jugoslovenske košarke Dušanom Ivkovićem. On je Olimpijakos vodio do trona kao u partiji šaha. Sa kraljem, topovima, lovcima i skakačima, ostavljao je evropsku košarkašku elitu za sobom da bi ih u završnom činu - matirao. Kakvi su velikani pred njegovom „crvenobelom“ furijom, ostali bez poteza! Jugoslavija ga je slavila.

Vukčević je u Grčku došao malo zbunjeno, zbog svih problema koje je imao u klubovima u Jugoslaviji, Zvezdi i Radničkom. Ali u Olimpijakosu je bilo sve drugačije, pored Duda Ivkovića bio je tu i kondicioni trener Minić, kao i klupski drug - Dragan Tarlać.

- Bio sam rešen da uspem. Sa Dudom sam imao izuzetno korektan odnos i mnogo toga sam naučio, kako tehnički tako i taktički. U pripremnom periodu je posvećivao pažnju individualnim treninzima, tačno je znao šta treba da ispravim i kako, a kada sezona krene svi smo imali isti status. Shvatio sam da u tom momentu želim da gradim svoj stil igre. Njegovi treninzi nisu bili šablonski što mi se najviše dopalo. Svakoga dana bilo je nešto novo a sve u cilju bolje pripreme utakmice.

Autoritet se gradi na snazi ličnosti, znanju, redu, radu i disciplini. Od organizacije treninga i priprema do ručka i vremena za odmor. Podrazumeva se i ukazivanje na greške, ali ne izdiranjem, teranjem na po-

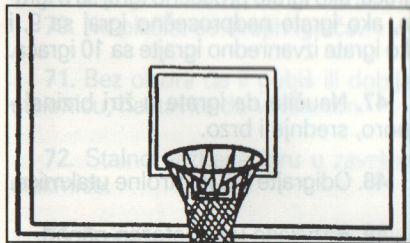
vlađivanje ili rečima „ti si nula od igrača“ što se dešava. Bilo je i ružnih situacija, ali sve u cilju da se popravi igra tima. Povišen ton, ali ne u smislu vređanja, već da bi se igra poboljšala i igrači „probudili“.

- Naučio me je da budem srčan borac i sportmen da svu energiju potrošim na treningu. Njegova uloga bila je u tome velika jer je tačno znao da mi dozira trening za svaki dan. Nisam odmah eksplodirao, već sam napredovao korak po korak. U pamćenju mi je ostao gradski derbi između nas i Panatenaikosa, nešto kao derbi između Zvezde i Partizana, većitih gradskih rivala, utakmica je počela, imao

sam veliku tremu od čitave te euforije, mislio sam da ništa neću uraditi na terenu. On je to primetio i rekao: „Ako hoćeš da postaneš veliki igrač uđi u „ring“ i bori se, onaj ko se preda pre nego što ude izgubio je sve bitke“.

Lakoća, jednostavnost, visoka profesionalnost, osoben i jedinstven šarm, sve sklopljeno u jednom čoveku, to je Dušan Ivković. Uspeo je da nađe balans između sebe i igrača prikazujući i jedno i drugo u punom sjaju. To je moj trener Duda Ivković - zaključio je Dušan Vukčević priču o svom treneru.

B. Ostojić

101 SAVET ZA TRENERE, KAKO DA POBOLJŠATE IGRU SVOG TIMA

(Preuzeto od nacionalnog udruženja košarkapkih trenera SAD)

1. Osvojite loptu u podbacivanju (naterajte protivničkog trenera da od prvog vašeg napada postavlja taktiku.)

2. Od prvog vašeg napada, spuštajte loptu što bliže protivničkom košu (Pokušajte da protivničkog visokog centra što pre dovedete u probleme sa faulovima.)

3. Igrajte zonu kod svih izvodjenja lopte protivnika ispod vasesg kosa

4. Uzmite tajm-aut kada protivnik poentira tri napada uzastopno.

5. Dodajte prvi do bonusa.

6. Ne pravite faulove.

7. Pogodite slobodnih bacanja onoliko, koliko protivnik ima pokušaja.

8. Ako igrač zaradi drugu ličnu grešku već u prvoj četvrtini, zameni ga, i vrati ga u igru 6 minuta pre isteka druge četvrtine.

9. 45 sekundi ili manje, sačuvajte za poslednji šut u četvrtini.

10. Menjajte igru u odbrani, u svakom tajmoutu.

11. Imajte 3 OSNOVNA PRAVILA za igru u odbrani, i u napadu, koja se uklapaju u vašu filozofiju igre.

12. Organizujte dobar napad kao odgovor za svaki protivnički poen. (osigurajte sebi dobru poziciju za sut).

13. Nakon pogodjenog šuta iz polja, igrajte žmeki' presing.

14. Nakon promašenog šuta iz polja, igrajte presing čovek-na-čoveka po celom terenu.

15. Posle izgubljene lopte koristite postavku 1-3-1.

16. Nakon pogodjenog slobodnog bacanja, igrajte presing 1-2-1-1

17. Nakon promašenog slobodnog bacanja igrajte presing 2-2-1

18. Saznajte koju stranu protivnički POST više koriste.

19. Saznajte koja je žslaba' ruka protivničkim bekovima.

20. Saznajte koje sklonosti protivnik ima u napadu.

21. Saznajte koje slabosti protivnik ima u odbrani.

22. Iz tajmauta izadjite sa brzom akcijom.

23. Ako imate dobre bebove, igrajte plitku odbranu ili proširenu zonu.

24. Ako igrate protiv dobrog centra, čuvajte ga pokretljivim igračem ili zonom.

25. Sa atraktivnim igračem igrajte zonu i obrnuto. (Zbunite protivnika i time ga usporite.)

26. Kad igrate sa divljom ekipom igrajte rezervisano-bez jurnjave po terenu. Osigurajte miran prilaz igri.

27. Budi orijentisan na igru pod košem. To možeš raditi igrom posta, ulazima pod koš, dodavanjima i utrcavanjima, ofanzivnim skokovima i pick-and-roll-om.

28. Trudite se da udvostrucite osvojene lopte i prodore. Onaj ko polaže loptu, odmah igra presing na loptu.

29. Kad protivnik ide sa 5 igrača na skok u napadu, obezbedite jednog koji ce brzo istrčavati u kontranapad.

30. Koristi match-up zonu da zbuniš protivnika.

31. Loptu u napadu prebacuj na drugu stranu sa jasnom namerom. Ne prebacuj je bez dobrog razloga.

32. Rascisti situaciju protiv presinga i brze igre protivnika. Mozda i visoki igrač može da prenese loptu na protivničku polovinu terena

33. Namestite igru za: polaganje, skok-šut, utrčavanja iza ledja, ulaze.

34. Postavi uslove igre. Dobićeš situaciju da kontrolišeš igru bez tajmauta:

- crveno - opasnost, pojačati tempo igre

- belo - normalan stil igre (tvoja filozofija)

- plavo - Normalna igra, bez faula, bez šuteva za 3, ograničiti na jedan šut

35. Neka tajmout bude jednostavan. Odredite 1 ideju za igru u napadu i 2 za igru u odbrani.

36. Zacrtaaj u igri:
- poentiraj prvi u svakoj četvrtini
- tajmout situacija, žda li oni poentiraju ili mi'

- da li efikasno poentiramo u napadu iz prekida i da li efikasno branimo takve situacije

37. Stvorite poteze i situacije za igrače i radite na njima tokom treninga.

38. Stvorite organizovan sistem skoka u napadu.

39. Skok, skok, SKOK !!!

40. U situacijama kada protivnik izvodi slobodna bacanja, imajte svih pet igrača na liniji.

41. U situaciji kada vaš tim izvodi slobodna bacanja, neka najmanje 2 igrača stoje pozadi.

42. Ako prilikom ofanzivnog skoka igrač ne može da uhvati loptu sa obe ruke, neka je izbije u polje.

43. Neka igrači nadju svoju poziciju na kojoj će ga saigrač prilikom dodavanja lopte iz skoka sigurno pronaći.

44. Probajte da ostvarite MISS-MATCH duele, i da ih iskoristite.

45. Menjajte igrače i taktiku, kod izvodjenja slobodnih bacanja.

46. Ako igrate ispod proseka igray sa 7 igrača, ako igrate prosečno igray sa 8 igrača, ako igrate nadprosečno igray sa 9, i ako igrate izvanredno igray sa 10 igrača.

47. Naučite da igrate u žtri brzine' - sporo, srednje i brzo.

48. Odigrajte 2-3 kontrolne utakmice.

49. Razvijajte uravnotežen napad.

50. Šut za tri poena treba da usledi posle dodavanja pasa (povratnog pasa.)

51. Na početku sezone ustanovi pravilo 6-dodavanja.

52. Šutnite dvaput iz igre na svaki protivnikov postignut koš.

53. Igrajte fanatičnu odbranu.

54. Pravite faulove u penal-završnici da biste dobili u vremenu.

55. Pravite izmene u odbrani i napadu po isteku napada.

56. Ubacite sva slobodna bacanja.

57. Najbolje poteze sačuvajte za kraj.

58. Razvijajte hijerarhiju strelaca vašeg tima.

59. Razvijajte ulogu 'šestog čoveka'. (Imajte igrača za kratku odbranu i kratak napad.)

60. Vaš plejmejker treba da vodi tim u svim prekidima igre.

61. Koristite neusmenu komunikaciju.

62. Slušajte svoje igrače. (Vaše učenje nikad ne prestaje.)

63. Ne pravite tehničke greške. Ostavite sudiju na miru i vodite svoju ekipu.

64. Uvek razmišljajte unapred.

65. Igraj poen za poenom, učini četvrtine slične onima u CBA-ju.

66. Snažno faulirajte protivničke ulaze i igrače na poziciji centra, da biste dali ton igri.

67. Budite psihički i fizički jači, izguraj te igrače iz reketa i bacaj se za svaku loptu.

68. Kad čuvate zvezdu: ne dajte mu da primi loptu, prevarite ga da ne primi loptu, budi pametan i napadni ga u napadu, naterajte ga da trči oko mnogo blokova, navedite ga na faul u napadu.

69. Budite pozitivno jaik i suočite se sa svojim timom.

70. Ne plašite se svojih igrača.

71. Bez obzira da li gubiš ili dobijaš utakmicu, nastavite da vodite tim.

72. Stalno vežbajte igru u završnici utakmice.

73. Dajte svom timu šansu da pobe-

di svaki put, bez obzira kojim stilom.

74. Ne pričaj pre utakmice, učini stvari lakim.

75. Sačuvaj jake adute za jake utakmice kada te stvarno budu trebale.

76. Kod svake izmene igrač koji ulazi u igru treba da uruči peškir onome ko izlazi a ovaj treba da mu saopšti ime igrača kojeg čuva

77. Odredite kapitena na klupi.

78. Na poluvremenu pričajte o:

- šutu
- hvatanju lopte (skoku)
- izgubljenim loptama
- odlascima na liniju penala
- ispunjavanju zadataka
- greškama

79. Tri najvažnija trenutka utakmice su:

- prva dva minuta utakmice
- poslednja dva minuta poluvremena
- prva dva minuta treće četvrtine

80. Saznaj koji protivnički igrači su slabi izvođači slobodnih bacanja.

81. Saznajte koji vaši tvoji igrači loše izvode slobodna bacanja.

82. Upoznajte se sa stanjem parketa i koševa.

83. Kada ste autsajder što više skratiti (opstruiši) igru

84. Saznajte kvalitete i slabosti protivničkog trenera.

85. Imajte četvorominutni plan za četvrtu četvrtinu.

86. Imajte dvominutni plan za četvrtu četvrtinu.

87. Vaš post-košgeter treba da bude u kontaktu sa loptom svaki put u akciji na protivničkoj polovini.

88. Neka vaš pomoćnik gleda slabe strane napada i odbrane.

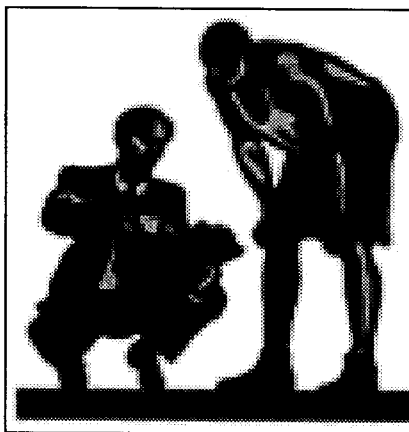
89. Koristite meki presing da kontrolišete tempo igre.

90. Vodite evidenciju šuta za vreme utakmice..

91. No odustajte od polaganja.

92. Istorajte protivnika iz zone kada si u vodstvu.

93. Utakmice se dobijaju ili gube mini-serijama 6-0, 6-2, 4-0. Ozbiljno ih

shvatite i objasnite njihov značaj za konačan rezultat utakmice.

94. Zapamtite, ovo je samo igra.

95. Učinite igru zabavnom zbog dece. Motivirajte ih da rade naporno i da shvate način na koji se dolazi do uspeha, ali ne dozvolite da se previše igraju.

96. Vežbajte slobodna bacanja, situacije u napadu i odbrani.

97. 15 minuta dnevno vežbajte napad pod opterećenjem, 5 minuta za igru protiv zonskog presinga po celom terenu, 5 minuta igru protiv zonskog presinga na 3/4 terena i 5 minuta za igru protiv odbrane sa udvajanjima i zamkama na polovini terena.

98. Jednog od pomoćnika odredite da prati promene igre protivnika u odbrani

99. Kad niste iskoristili bonus u 4. četvrtini, koristite ga tako da mnogo ne usporavate vreme.

100. Posebne situacije:

1. Pri vođstvu svoje ekipe više od 3 poena, osam sekundi pre kraja praviti faul. Verovati svojim igračima u mogućnost skoka posle slobodnih bacanja i to uvežbati.

2. U bilo kojoj situaciji gde ove ekipe imaju po jedan napad, zahtevati brz završetak napada; napasti koš skokom i ne praviti faul. Nastavak sledi sa brzim tajmautom.

3. Kad si u plusu ili minusu u poslednja dva minuta, preuzimaj kod svakog bloka; kad je rezultat nerešen igrati bez naglašene filozofije.

4. U gostima gubite sa dva poena razlike, a dva najbolja napadača su na klupi- idite na pobedu.

101. I analizirajte protivnikove poslednje tri utakmice i registrujte sve pozicije sa kojih šutira.

Marina Maljković - KK Ušće - Beograd

Putem (svojim) slavnog oca

Marina Maljković (21), ambiciozni košarkaški trener, samo potvrđuje činjenicu da geni u svakom, pa i u ovom poslu igraju značajnu ulogu. Od oca Božidara, jednog od najtrofejnijih evropskih stručnjaka, nasledila je ljubav prema naranđastoj lopti, pa je igrački put započela u Grčkoj, a nastavila u Francuskoj. Marina je, baš kao i celokupna porodica, pratila očevu karijeru, igrala u Parizu dve godine za ekipu „Pčelice“, da bi po povratku u Beograd nastavila sa samo rekreativnim rešetanjem mrežica. Već sezonu i po Maljkovićeva je trener kadetske ekipe Ušća, gde vodi godište 1986., kluba u kojem je sa klupe prema zvezdama upravo krenuo nekadašnji trofejnik kormilar splitske Jugoplastike, Patainaikosa, Limaža...

- Moj otac nije uticao na moj razvojni

put i opredeljenje onoga što ću raditi u životu - pojašnjava Marina. - Brat i ja smo imali slobodu da radimo šta hoćemo, što znači da me otac nije gurao, čak je bio i protiv mog angažmana te vrste u košarkaškim vodama. Kada sam iskazala veliku želju da krenem u njegovoj branši, onda sam dobila podršku, ali u suštini ne volim da me prati ta „senka“ i prepoznavanje u stilu „to je Božina ćerka“.

Iz njene ekipe Ušća, proisteklo je nekoliko kadetskih reprezentativki, što znači da se pravi dobra selekcija igrača.

- Ušće je u prošlosti u orbitu izbacilo Berića, Benčića, Koprivicu, Čabarkapu, zatim trenere Toromana, Šakotu, što znači da postoje svi preduslovi da klub nastavi sa stvaranjem asova. Dosta sam strpljiva, želim da se obezbede

adekvatni uslovi, kako bi napravili plan po kojem bismo u dužem periodu stvarali zdrav duh igrača. Dakle nije basket samo u prvom planu, pre svega to treba da budu zdravi ljudi, koji će u školama košarke napredovati u svim segmentima. O uzoru u budućem trenerskom životu, Marina kaže:

- Slušam savete iskusnijih i zrelijih kolega, ali na kraju radim svoj posao i opredelim se za ono što mislim da je najbolje. Ambiciozna sam imam želju da strpljivim radom dođem do visina. Ne pratim mnogo utakmice seniorskih liga, gledala sam samo jednu ove sezone. Jednostavno, usmerena sam na rad u svom klubu.

Marina često voli da „pobegne“ od neizbežnog porodičnog pratioca, slavnog imena.

- Često mi je u ovom poslu teško što sam ćerka Božidara Maljkovića. Veliki je to teret, koji sam ipak spremna da izdržim, ali je u većini slučajeva otežavajuća okolnost. Čak u 80 odsto slučajeva. Teško mi je, nisam navikla da me hvale, pogotovu što je Boža skroman na rečima - rekla je na kraju Marina Maljković, mladi košarkaški trener, koji ne krije da ide putem za sada, mnogo poznatijeg oca Božidara.

Obojena u „crno-belo“

Uprkos činjenici da je Božidar Maljković osvedočeni navijač Crvene zvezde, u kojoj je i radio, Marina nije krenula njegovim putem.

- U vreme sankcija, kada smo živeli u Francuskoj, 1993. godine je u Limož došla ekipa Partizana, koja je bila prvi sportski kolektiv iz Jugoslavije koji je za vreme blokade otišao u inostranstvo. Druženje sa Čankom, Drobnjakom, Čubrilom, Glintićem i ostalima mi je osvojilo srce, pa sam od tada veliki navijač Partizana, što se ocu baš i ne sviđa - kaže Marina.

Košarkaška liga studenata Beogradskog univerziteta

Masovno, kvalitetno, zabavno...

Već gotovo pedeset godina studenti Beogradskog univerziteta imaju svoje košarkaško tamičenje u organizaciji Univerzitetskog sportskog saveza Beograda. Ove sezone, više od 420 košarkašica i košarkaša, među kojima ima i profesionalaca.

O kvalitetima i uspesima jugoslovenske košarke, govori se, i piše na svakom koraku. Malo se, međutim, pažnje poklanja činjenici, da su najveće vedete jednog od naših najtrofejnijih sportova, borbu za „mesto pod suncem“, započele igrajući, za nižerazredne ili školske timove svojih gradova.

Podstaknuti upravo tim saznanjem, radnici Beogradskog univerziteta osnovali su u toku školske 1952-'53. godine, Univerzitetski sportski savez našeg glavnog grada, u okviru kog je, iste godine formirana košarkaška liga studenata najvećeg univerziteta u nas.

Za nešto manje od pola veka drugovanja sa studentima, liga je prerasla u masovno nadmetanje, čiju organizaciju svesrdno pomaže, i Košarkaški savez Srbije, (mečeve sude arbitri sa liste KSS-a), a u koje je ove sezone, uključeno više od 420 košarkaša i košarkašica (svi oni su aktivni studenti BU), a među njima, ima i profesionalnih igrača.

Ono što upada u oči, prilikom posmatranja utakmica, koje se igraju svakog vikenda, jeste činjenica da u sali Više poslovne škole u Beogradu, (Ulica 27. marta 149), nema nijednog košarkaškog trenera!

Dosadašnja iskustva rukovodilaca ovog takmičenja, pokazuju da u sastavu 30 muških (12 u prvoj i 18 u drugoj ligi), i 12 ženskih timova (koji igraju samo prvu ligu), ima i onih koji svojim kvalitetom zavređuju pažnju nekog od klubova republičkog ranga. Tačnost ove

tvrdnje, najbolje ilustruje podatak, da ekipa Studenskog rada (inače člana Druge srpske lige), sa promenljivim uspehom nastupa u jednoj od tri grupe Druge lige muškaraca.

Sve gore iznete konstatacije, će verujemo, zainteresovati mnoge košarkaške radnike, da se malo aktivnije uključe u zbivanja na sportskim manifestacijama studenata, i svojim iskustvom nesebično pomognu, u daljem prosperitetu univerzitetske košarkaške lige, jer, ona to dosadašnjom organizacijom i rezultatima nesumnjivo zaslužuje.

Na samom kraju, da vas obavestimo da sve informacije o terminima i parovima narednih utakmica, možete dobiti na telefon 011-688-641 ili lično u Univerzitetskom sportskom savezu Beograda, koji se nalazi na prvom spratu zgrade u Balkanskoj ulici broj 4.

Nenad Kiš

NBA kroz prizmu statistike

Promene pravila i uticaj na strategiju

Uvod

NBA je u sezoni 2001-2002 uveo neke drastične promene u pravilima igre. Nova pravila u principu:

- poništavaju pravila ilegalne odbrane,
- pooštravaju primenu pravila 3 sekunde u odbrani,
- daju timovima samo 8 sekundi za prenos lopte preko pola terena,
- redefinišu slučajan nenameran kontakt

Ove promene su izraženije u poslednjim godinama i imaju za cilj da isprave ono što u NBA nije bilo u redu. Ove promene koje su gotovo jednoglasno prihvaćene od strane uprave lige nisu naišle na istu takvu saglasnost među sledbenicima NBA a posebno kada je u pitanju eliminacija pravila ilegalne odbrane. Igrači koji su karijeru NBA igrača stvorili na uspešnoj igri jedan na jedan posebno su se uplašili da bi njihov učinak u igri značajno opao protiv zonske odbrane. Bez produženja trajanja napada postoji bojazan da bi ekipa u napadu mogla biti prisiljena na veliki broj isforsiranih šuteva pri isteku vremena predviđenog za napad. Ipak ostaje nejasno da li će ove promene zaista uticati da se ispravi ono što u današnjoj NBA nije kako valja. U stvari nije jasno definisano ni šta je to što ne valja.

Šta ne valja u NBA

Prema nekima ne valja mnogo toga počevši od seksa preko droge do rock-n-rolla (misli se na preglasnu muziku za vreme time-outa) i odlaska Majka Džordana (ipak se vratio).

Ono što tišti ligu i njene obožavatelje (one koji prihvataju da bolesti društva ne mogu u potpunosti da zaobiđu i ovu predivnu igru) jeste stil igre u NBA. Ona je spora i uprkos pravilu Carlsa Barklija (ili Mark Džeksona) koje zabranjuje predugo postavljanje centra u poziciji leđima ka košu prečesto se zaglavljuje u predvidljivim duelima jedan na jedan. Ovo se događalo jer su pojedini pametni trenori pronašli načine da iskoriste pravila u cilju pobeđe svoga tima. Nakon toga, trenori koji nisu tako pametni, jednostavno su imitirali one druge.

Za stil igre u NBA možemo da optužimo igrače sa lošim shvatanjima igre ili one koji nisu išli na koledž ili one koji samo hoće da zakucaju ili da šutnu za tri poena. Ukoliko su zaista oni krivci NBA liga tu ne može mnogo da učini. Ono što liga stvarno može da uradi jeste da promeni pravila igre i da na taj način utiče da trenersku strategiju, što kasnije može da promeni stil igre i stil igrača u NBA.

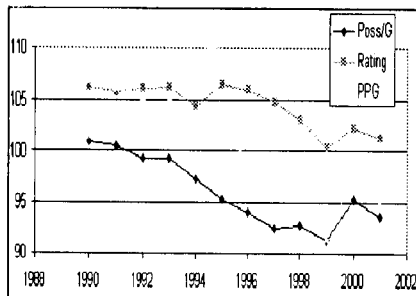
Trenerske strategije koje su imale najveći uticaj na stvaranje stila igre u NBA

1. Decenijama su trenori svojim igračima govorili da brzo rotiraju u odbrani. U poslednjih deset godina igrači su naučili da to čine veoma dobro.

Ovo je korektno podučavanje na svim nivoima gde se uči kako da se igrači kreću u odbrani i kako da rotiraju. Posle 50 godina ovakvog podučavanja imamo situacije u kojima igrači to sada rade bolje nego ikada. Danas je mnogo značajnije i cenjenije biti poznat kao dobar odbrambeni igrač nego pre 20 godina kada je to bio eufemizam za igrača koji ne zna da šutira.

Renesansa odbrane u NBA počinje kasnih osamdesetih i ranih devedesetih godina verovatno sa Detroit Pistonsima koji su konačno primirili atraktivne Lejkers, ili sa Pat Rajlijevim Niksima koji su rotirali neprestano, ili možda sa Majkl Džordanom i Skot Pipenom koji su umirivali protivničke šutere na svom putu ka višestrukim titulama NBA lige. Brzina odbrambenih igrača postala je prioritet u devedesetim godinama posebno u NBA gde u zonskoj odbrani nije mogao da se sakrije spori odbrambeni igrač. Spori igrači koji su bili dobri šuteri nisu uvek bili draftovani dok su dobri skakači sa sjajnim atletskim sposobnostima postali „vruća roba“ bez obzira što im šuterske sposobnosti nisu jača strana.

Bolja odbrana je na jednoj strani usporila igru a na drugoj smanjila šutersku efikasnost. Timovima je trebalo više vremena da dođu u dobru poziciju za šut a i kada je izgrade to nikako nije više onako dobra pozicija kao što je nekada bila. Dijagram 1. grafički prikazuje navedene konstatacije. Ritam igre, reprezentovan brojem poseda po utakmici po ekipi, usporio se za 6-8% u poslednjih 10 godina. Šuterska efikasnost, predstavljena postignutim poenima na svakih 100 poseda lopte (označeno na dijagramu kao „Rating“), smanjila se 4-6%. Ovo su razlozi zbog kojih se broj poena na utakmicama smanjio za 12-14%.

dijagram 1.

2. Treneri, predvođeni Pat Rajlijem (od kada je preuzeo Njujork Nikse), prosledivali su zapovest „polaganje nije dozvoljeno“ (kod nas „nema lakih poena“) i to se sada sprovodi gotovo religiozno.

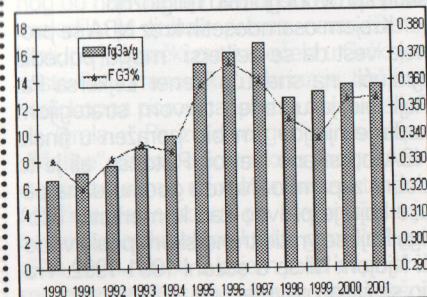
Krajem osamdesetih kroz NBA se provela vest da se Lejkersi mogu pobediti igrajući „na snagu“. Trener Lejkersa Pat Rajli bio je uvređen takvom strategijom kada je njegov tim bio poražen u finalu NBA od strane Detroit Pistonsa, ali je to dobro zapamtio. Nakon godinu dana pauze koju je proveo kao komentator NBA lige Rajli se vratio trenerskom poslu vodeći Njujork Nikse u sezoni 1991-1992. Vratio se željan osвете.

Rajlieva prva sezona sa Niksima bila je nadahnuta kroz 12 pobeđa više u odnosu na prethodnu sezonu. Još više je trenerima zapadalo za oko ono što se događalo u playoffs-u. U prethodnoj sezoni Niksi nisu ni bili blizu pobeđe protiv Balsa u toku regularne sezone što je rezultiralo skorom od 3:0. U sezoni 1992. Rajlijevim promenama, Niksi su pobedili Pistonse u prvom krugu takmičenja igrajući na snagu i „prljavije“ od najprljavijih „Loših Momaka“ (Detroit Pistonsa). Strategiju su sledili i u toku serije od 7 utakmica u završnici takmičenja gde su izgubili od šampiona Bulls-a.

Rajli je unapredio igru Niksa pre svega kroz igru u odbrani. Naučio ih je da brzo rotiraju i da ne dopuste lake poene. Rajli je uočio da liga postaje sve grublja i zavisna od snage igrača te je odlučio da i njegov tim krene tim putem. Založio se maksimalno za zloglasnu frazu: „polaganje nisu dopuštena“. Brojčano gledano, napredak Niksa od 1991. do 1992. godine bio je jedan poen više datih i tri poena manje primljenih. Niksi su povećali broj datih poena sa 105,4 na 106,4 na svakih 100 poseda lopte u napadu a smanjili sa 105,6 na 102,3 u odbrani. To su postigli povećanjem broja faulova, za dva u proseku po svakom meču, odnosno terajući protivnike da šutiraju prosečno za tri pokušaja više sa linije slobodnih bacanja. Procenat realizacije šuta protivničkih ekipa pao je sa 47,6% na 45,8%. Igrači protivničkih ekipa su počeli da šutiraju više iza linije za tri poena jer su ispod table stalno bili udvajani i gubili duele. Rajli je shvatio da ne može da bude pobeđen šutevima sa odstojanja.

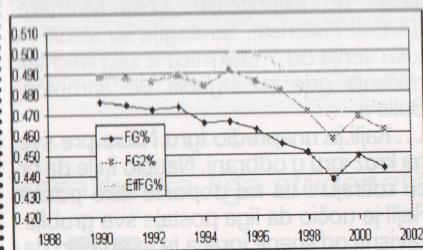
To su i ostali vrlo brzo shvatili. U NBA se svake naredne godine sve više šutiralo iza linije za tri poena a nagli skok je nastao 1993. godine i posebno 1995. (dijagram 2.) Veliki skok u broju šuteva za tri poena nastao je pre svega zbog odluke

rukovodilaca lige da približe liniju tri poena košu kao rezultat Rajlijevog stila brutalnosti ispod koša. Pravilo se održalo do sezone 1997. kada je NBA odlučio da ponovo vrati liniju na pređašnje rastojanje jer je šut za tri poena dobio previše na značaju. Nakon početnog skoka 1995. godine procenat realizacije šuta za dva poena u NBA spiralno se spustio nadole kao aspekt analiza koja najviše uznemirava.

dijagram 2

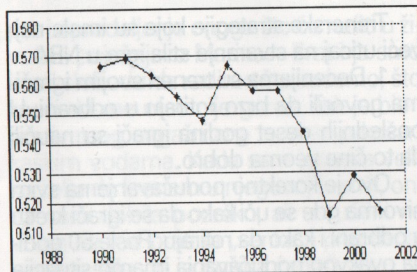
Dijagram 3 pokazuje kako je procenat realizacije šuta za dva poena bio stalan do 1995. godine kada počinje da pada. Efektivni procenat realizacije iz igre koji se uskladio sa dodatnim poenima postignutim iza linije za tri poena isto tako je u opadanju uprkos činjenici da je procenat realizacije za tri poena ostao visok.

dijagram 3

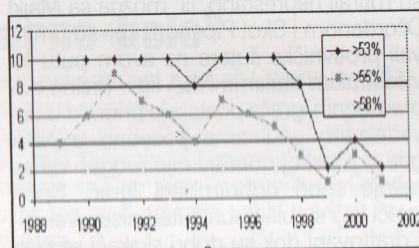
Pad bi mogao da bude prouzrokovano nedostatkom šutera sa srednjih udaljenosti o čemu bi moglo da se diskutuje ali je verovatan uzrok princip „nema laganih poena“. Ukoliko se podsetimo osamdesetih godina kada su gotovo svi timovi imali igrače poput Mark Vesta, Stiva Džonsona ili Baka Vilijamsa koji su znali jednostavno da realizuju situacije nakon ostvarenog skoka za loptom u napadu sve će nam biti jasnije. Setimo se da je Denis Rodman šutirao gotovo 60% iz takvih situacija. Vremenom su timovi shvatili da on ne šutira baš najbolje sa linije penala te su ga zato često faulirali u čistim situacijama. U sezoni 1991-1992. Rodmanov procenat uspešnosti šuta iz igre iznosio je 54% pri čemu je izveo samo 140 slobodnih bacanja. U sledećoj sezoni Rodman je šutirao 23 slobodna bacanja više (sa 53% uspešnosti) ali za 1000 minuta manje provedenih u igri da bi mu ukupan procenat realizacije iz igre iznosio svega

43%. Rodman je svakako ekstreman primer ali i najbolji šuteri lige pokazuju veoma slične tendencije. Dijagram 4 pokazuje prosečan procenat realizacije iz igre deset najboljih šutera lige od 1990. godine.

dijagram 4

Kao što se vidi, deset najboljih šutera lige umeli su da šutiraju sa prosekom od 57% iz igre. Danas se taj procenat kreće oko 52%. U 2001. godini jedino vodeći strelac lige Šakil O'Nil ostvaruje 57%. Dijagram 5 pokazuje kako sve manje igrača šutira na nivou koji je nekada bio.

dijagram 5

Lista od deset najboljih šutera iz igre je gotovo uvek popunjena visokim momcima koji svoje poene postižu iz neposredne blizine koša. Činjenica da ovi momci šutiraju sve gore i gore jeste optužnica za odbranu unutar reketa. Bilo da je odbrana postala bolja ili da se mnogo manje faulova dosuđuje u svakom slučaju nema više laganih polaganja koja su doprinosila većem procentu realizovanih šuteva.

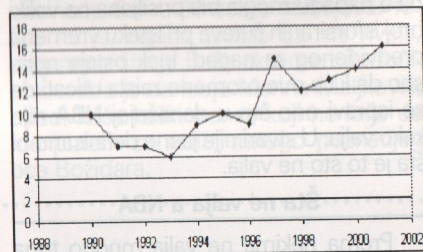
3. Treneri su obučavali svoje igrače da dodaju loptu najboljem igraču kada im je neophodan koš i na taj način došlo se do igre gde tim konstantno stvara situacije („isolation play“) za otvoren šut svojim najboljim šuterima.

Uticao je playoff razigravanja na tok regularne sezone pomogao je u primeni pravila „nema lakih poena“ ali je isto tako dao inspiraciju ovoj strategiji što je kako se čini ono što najviše zabrinjava NBA. „Isolation play“ nije interesantna košarka. „Motion offenses“ iz starih dobrih dana jednostavno ne postoji više u NBA. Jedini značajan napad u NBA koji ima cenjenu strukturu jeste „The Triangle“ (trougao) koji je uveo Phil Jackson odnosno Tim Floyd po nalogu generalnog menadžera Balsa Džerija Krausa čak i ovaj napad je postavljen tako

da stvori izolovanu situaciju za realizaciju svojim najboljim igračima.

Timovi koriste svoje najbolje igrače za šut ka košu više nego ikada. Izgleda da su baš Bulsi ti koji imaju najmanje izblansiran napad. Ali danas svi tako igraju. Allen Iverson je šutirao 28% svih šuteva Filadelfije ove sezone. Džeri Stokhauz je šutirao 28% svih šuteva Detroita. 25% svih šuteva Orlando i Golden Stejta izveo je samo jedan igrač. Radi poređenja Džordan je šutnuo 27% svih šuteva Bulls-a tokom devedesetih. Za Seltikse su 50% svih šuteva izvršili dvojica igrača a kruna je bila famozna utakmica odigrana 7. marta kada su dvojica igrača Seltiksa (Pol Pirs i Antoan Voker) postigli 66 poena iz 51 pokušaja dok je ostatak startera postigao 0 poena iz 8 pokušaja. Taj meč nije uopšte bio lep za gledanje. Boston je, naravno, opravdano izgubio.

Ukoliko pogledamo broj poseda korišćen od strane pojedinaca u odnosu na njihove timove priča je vrlo slična. U sezonama od 1991. do 1995. godine broj klubova gde je jedan igrač koristio više od 20% svih poseda tima bio je između 4 i 6. Od 1997. godine ovaj broj je bio samo jedanput ispod 10 a dostizao je i do 15.

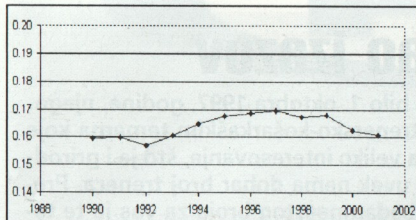
dijagram 6

4. Treneri su vikali na plejmejkeru nakon osvojene lopte da uspore napad umesto da završavaju kontru.

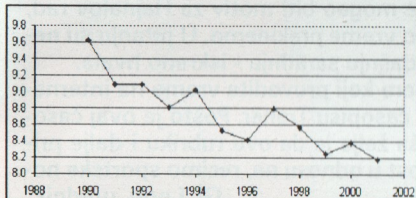
„Uspori, uspori“ najomiljenije je trenerovo uputstvo koje ima da saopšti u toku otvaranja napada. To daje protivničkom treneru prostora da organizuje odbranu, igra svoju sopstvenu igru i uopšteno kontroliše igru. Ovo se događa kako u NBA tako i na nižim nivoima a što ima za posledicu mali broj bekova koji su voljni da razviju brzi kontranapad zbog straha da im trener za to ne prebaci.

Ovo je jedan od razloga za pad od 6-8% u ritmu u poslednjih 10 godina. Ali to ne mora da bude pravi razlog. Procenat izgubljenih lopti po broju poseda ostao je isti (ili je čak neznatno porastao) uz smanjenje tempa igre kao što se može videti na dijagramu 7. Broj asistencija najboljih plejmejkeru lige opalo je za 15% dakle više nego što je opao nivo poseda lopte (dijagram 8.). Za to bi mogao da bude razlog dobra odbrana ili manjak agresivnosti zahvaljujući stalnim pozivima trenera za usporenje napada.

dijagram 7

dijagram 8

Šta će promeniti nova pravila?

Nesporno je da je teško predvideti uticaj izmenjenih pravila posebno kada su u pitanju promene u dužem vremenskom periodu. Promene koje će brzo ili odmah nastati mnogo su predvidljivije.

Kako stvari stoje sve promene pravila, osim jedne, momentalno pomažu odbrani. Pravilo 3 sekunde u odbrani je izuzetak. Ovo implicira da će inicijalni uticaj promene pravila učiniti odbranu još jačom smanjujući nadalje procenat realizacije. Efekti koji će se javiti u dužem vremenskom periodu mogu otići u drugom pravcu zahvaljujući principijelno inoviranoj ofanzivnoj strategiji i evoluciji tipova igrača. Ipak je ovo teže predvideti i sigurno je predmet budućih promena pravila igre i stila igre trenera.

Zonska odbrana

Timovi će koristiti promene u pravilima samo ako u njima vide neke prednosti. Veliku promenu u kojoj vide potencijalnu prednost jeste eliminacija ilegalne odbrane. NBA je već imala prilike da vidi selektivnu adaptaciju na nova pravila kada je uvedena linija za tri poena 1979-80. godine. Timovi koji su od samog početka koristili ovu promenu bili su oni koji su imali u sastavu šutere koji su igrali ABA ligu (gde je postojala takva linija) kao što su Rik Beri, Brajan Tejlor i Džon Roš. Uvođenje ove linije samo je neznatno unapredilo ofanzivnu efikasnost NBA lige jer se vrlo malo timova priklonilo promeni.

Međutim, danas su NBA treneri mnogo spremniji da se preorijentišu na zonsku odbranu nego što su to bili prilikom uvođenja linije za tri poena. Mnogi NBA treneri imaju iskustva sa zonom kroz svoje karijere ili imaju skaute i asistente sa takvim iskustvima. Svi igrači iz univerzitetskih ekipa su videli ili igrali zonsku odbranu. To znači da zona neće biti tako strana kao što je bila linija za tri poena 1979. godine. Može se očekivati u ovoj sezoni njena češća upotreba ali ne činje-

nica da će biti opšte prihvaćena i svakodnevna.

Još uvek se može iskoristiti istorija NBA lige kada je u pitanju linija za tri poena da bi se pomoglo u predviđanju efekta zonske odbrane uprkos gore navedenim razlikama. Ono što se desilo nakon prve godine uvođenja linije za tri poena jeste zatišje u njenoj upotrebi. Za par godina momci iz ABA lige su nestali i bilo je potrebno neko vreme da se pojave klinici sa koledža koji su imali afiniteta i talenta za šut sa tih pozicija. Kao nekada šut za tri poena nova pravila, a naročito zonsku odbranu, najpre će koristiti najslabiji timovi jer sa starijim pravilima nisu baš imali mnogo uspeha. Timovi će morati da zaustavljaju Šakila i Ajversona ne bi li dobili šansu za pobjedu a zona će sigurno biti korištena u tu svrhu. Najslabije odbrambene ekipe NBA lige - Vašington, Čikago i Golden St. Morali bi da usvoje strategiju zonske odbrane ne bi li se zaštitili koš zbog slabih odbrambenih igrača koje imaju u svom sastavu u odbrani čovek na čoveka. U slučaju Vašingtona i Čikago nova strategija omogućuje njihovim visokim i mladim momcima da više vremena provedu u reketu a da ne budu pobeđeni ili prebrzo opterećeni brojnim faulovima. Najlogičnije je da će timovi iskoristiti prednosti koje nova pravila pružaju da opuste i pomere svoju odbranu na slabij strani ne bi li na taj način brže i lakše udvajali na strani lopte.

Korišćenje dalekometnih šuteva bilo je prilično ravnomerno sve do 1983-84. godine, otprilike 3-4 godine nakon usvajanja novih pravila. Nakon toga počeo je nagli skok i to dolaskom igrača sa četvorogodišnjim koledž iskustvom i izgrađenim šutom. Takvi igrači bili su Bajron Skot i Dejli Elis. Isto tako biće neophodno nekoliko godina da se upotreba zonske odbrane u potpunosti primeni (ukoliko se pravilo brzo ne ukine što i nije nemoguće). Timovi neće baš žuriti sa uvođenjem novima kada je zona u pitanju. Niko nije apsolutno siguran kako da najbolje primeni zonu protiv veoma obučanih i kvalitetnih NBA igrača. U narednih tri do četiri godine neko će i to osmisлити.

Ono što se očekuje od popuštanja u pravilima ilegalne odbrane jeste korekcija nekoliko stvari koje nisu valjale. Najdirektnije promene treba da se očekuju u minimizaciji „izolacione igre“. Ovo bi trebalo da proradi kada jednog dana NBA prihvati primenu zonske odbrane kao ravnopravne odbrane. Ono na šta NBA ozbiljno računa jesu neke indirektnije promene.

1. Koristeći zonu timovima neće biti neophodni slabi šuteri izuzetnih atletskih sposobnosti koji mogu izvanredno da igraju odbranu čovek na čoveka, već mogu imati i dobre šutere koji uspešno šutiraju protiv zone ali su slabiji odbrambeni igrači.

2. Imajući zonsku odbranu ispred sebe

napadači će morati generalno da poprave kretanje unapređujući i efikasnost.

3. Tipično za zonu jeste da pruža veće mogućnosti za šut iza linije za tri poena kao i za veći broj skokova u napadu a to su elementi koji pospešuju napad.

U osnovi, NBA želi da unapredi napad umanjujući ograničenja u načinu odbrane. To bi moglo da bude veliko kockanje koje bi dalo efekte tek za nekoliko godina. Toliko vremena će trebati da timovi popune svoje sastave igračima koji su specijalisti za zone. Takođe će biti potrebno vreme da timovi shvate kako koledž timovi kao što je Djuk univerzitet uspešno napadaju zonu ubacujući skakače u napadu za odbijenim loptama i postavljajući šutere sa spoljašnjih pozicija na odgovarajuća mesta. Dok se to ne desi odbrana će biti još jača nego što je bila.

Pravilo tri sekunde u odbrani

Pravilo tri sekunde u odbrani u osnovi ograničava odbrambenom igraču duži boravak od tri sekunde u reketu a da nikoga blisko ne čuva. Ovo pravilo je bilo odavno na listi za primenu i to kao deo pravila o ilegalnoj odbrani ali je tek sada uvedeno. Pominjalo se kao pravilo koje će onemogućiti princip (ili pravilo) „nema lakih poena“ držeći odbranu van reketa. Ovakvo razmišljanje je u najmanju ruku za diskusiju.

Opšti uticaj ovog pravila na igru je diskutabilan. Treneri neće u suštini kreirati odbrane koje će biti bazirane na ovom pravilu (na kraju krajeva to nisu radili ni ranije). Najvažnije će biti kakav će kriterijum sudije da zauzmu po ovom pitanju. Kao primer može se razmotriti utakmica San Antonija protiv Lejkersa. Spursi su želeli da imaju obojicu centara u igri i to verovatno jednog da igra odbranu ispred drugog iza Šakila. Da li će to biti dozvoljeno? Ako to bude tako daće se veoma moćno oružje odbrani da zaustavi najopasnije napadače. Ukoliko to ne bude onda je samo jedno dosadno pravilo ilegalne odbrane zamenjeno drugim.

Ukoliko NBA zaista želi da smanji broj faulova ispod obruča moraće da preispita neke druge radikalne promene u pravilima igre. Moglo bi da se razmotri uvođenje tri slobodna bacanja za faulove napravljene neposredno ispod obruča (na rastojanju od 1m). U principu igra pod koševima je postala veoma gruba i rukovodioci lige morali bi tome da stanu na put odgovarajućim promenama pravila igre.

Pravilo osam sekundi

Ova promena pravila nije bila predmet velikih diskusija implicirajući da će efekat ove promene biti iskazan tokom vremena. Namera ove promene jeste da se ubrza igra, da se onemogući uticaj trenera na usporenje igre i da se ohrabri presing odbrane na celom terenu.

Ono što daje veliki potencijal ovom pravilu jeste kombinacija sa zonskom odbranom. Presing na celom terenu može imati određene efekte na plejmej-kere koji će imati manje vremena da prenesu loptu preko pola terena. Nema nagoveštaja da će se ova strategija odmah koristiti intenzivno. NBA timovi su neprilagođeni da igraju takvu vrstu odbrane tako da ne znaju kako da to reše bez velikog broja polaganja u čemu ih pravilo „nema lakih poena“ sprečava. Verovatno će biti potrebno nekoliko godina da asistenti glavnog trenera osmisle dobru odbranu koja je više nego modifikovana presing odbrana. Biće potrebno isto toliko vremena da treneri prihvate činjenicu da je primanje nekoliko lakih koševa više po utakmici dobra stvar u zamenu za efikasnu odbranu u celini.

Dugoročno ovo pravilo nije loše. Ovo je prilično neškodljivo pravilo ali eliminiše pristup u kome se favorizuje usporeni napad koji omogućuje trenerima da daju uputstva igračima u toku otvaranja i postavljanja napada. To će početi da izjednačava uslove tako da će odbrana na celom terenu imati šanse protiv dobrih driblera te ohrabriti otvaranje i igru na kontranapade kao kontrastrategiju.

Ublažavanje pravila upotrebe ruku u kontroli igrača

Nije razjašnjeno da li ovo originalno čvrsto pravilo stvara neku veliku razliku u trenerovim strateškim razmišljanjima. Takođe je nejasno da li će ublažavanje ovog pravila napraviti neku razliku. Najverovatnije ovo pravilo samo menja faktor dosa-

Internet kao izazov

Od prvog broja ovog časopisa, a to je bilo 1. oktobra 1997. godine, njegove poslednje stranice bile su posvećene trenersko-košarkaškim temama koje su po našem saznanju nailazile kod vas na veliko interesovanje, što je i prirodno i utoliko pre što pristup internetu još uvek nema dobar broj trenera. Prepreka je i engleski. Od prvog, pa evo do sedamnaestog broja za vas je te me birao i prevodio Ivan Hajnal, viši košarkaški trener iz Novog Sada. Činjenica je da je ovo jedina rubrika koju je pripremao jedan trener, a da smo je honorisali. Međutim, znamo da honorar nije mogao biti motiv za Hajnalov rad, koji nas je zamolio da saradnju, bar u neko vreme prekinemo. U pitanju su neke druge obaveze. Ivanu Hajnalu za dosadašnju saradnju - iskreno hvala.

Međutim, evo izazova za sve vas trenere koji provodite vreme na internetu. Javite se i postanite saradnik u svom časopisu Trener. Pošto je ovaj časopis namenjen košarkaškim trenerima naša želja je da ovu rubriku i dalje priprema neko od trenera ko će imati prednost u odnosu na, recimo sportske novinare i druge. Javite se.

Gl. i odg. urednik

de kod nekonzistentnih sudijskih odluka što je verovatno i bio cilj.

Zaključak

NBA se suočava sa brojnim problemima u poslednjih deset godina što je rezultiralo uvođenjem novih pravila. Spor i predvidljiv stil u napadu poslednjih godina iskoristili su inventivni treneri da svoju strategiju prilagode pravilima i da iz njih izvuku koristi za svoje ekipe. Najveće stratezijsko prilagođavanje verovatno je bila „izolaciona igra“ koja je izvlačila maksimalne koristi iz obavezne igre čovek na čoveka. Dopuštanjem zonske odbrane NBA namerava da smanji zastupljenost ovakve strategije te afirmisanje napada kao timske igre. Gleđajući na taj način izmena pravila deluje sasvim korisno.

Međutim sa druge strane, dopuštajući mnogo slobode u odbrani, NBA je zaista zaokružila napredak u odbrani u poslednjih deset godina. Brzi odbrambeni igrači će još uvek biti prisutni kao i čvrsta odbrana čovek na čoveka. Zona će se koristiti pomalo i najpre u situacijama kada obezbeđuje neku odbrambenu korist za tim. Ritam igre biće i dalje spor ili čak i sporiji i to barem narednih nekoliko godina dok ne pristignu drugačiji tipovi igrača ili dok pravilo osam sekundi ne dobije veći značaj.

Dugoročni efekti ovih promena mogu biti veoma korisni ukoliko liga dopusti da se pravila zadrže nekoliko godina. Nakon nekoliko godina tipovi igrača osposobljenih za igru protiv zone koji umeju dobro da šutiraju a koji imaju slabiju pokretljivost biće sve zastupljeniji u ligi čineći napad jačim a odbranu slabijom. Timovi će možda probati da otvaraju brz kontranapad pokušavajući na taj način da spreče postavljanje zonske odbrane. Ovo se neće desiti dok god zona ne postane uobičajena odbrana za NBA timove.

Nije jasno kako će se uspostaviti kriterijum za dosuđivanje tri sekunde u odbrani. Ukoliko to postane samo još jedno dosadno pravilo u okviru ilegalne odbrane pri udvajanju šutera na pozicijama ispod table može neutralisati neke varijante kojima se ohrabruje uvođenje zonske odbrane.

Na kraju, izgleda da je jedan od najvećih problema NBA lige pad u realizaciji iz neposredne blizine zahvaljujući pre svega principu „nema lakih koševa“ koji primenjuje većina trenera. Već ovo limitira duple pasove i utrčavanja ispod table kao i kontranapade jer će igrači u tim pozicijama najverovatnije biti grubo faulirani i kao prirodna konsekvenca dolaziće do većeg broja promašaja bilo kao posledica straha od grubog faula ili od povećanog broja nedosuđenih prekršaja. Nijedno od novih pravila ne bavi se ovim problemom.

Priredio i preveo: Ivan Hajnal
viši košarkaški trener

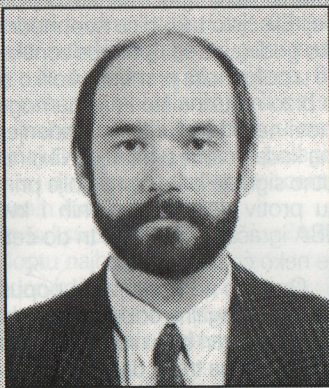
Poruka autora

Poštovane kolege treneri,

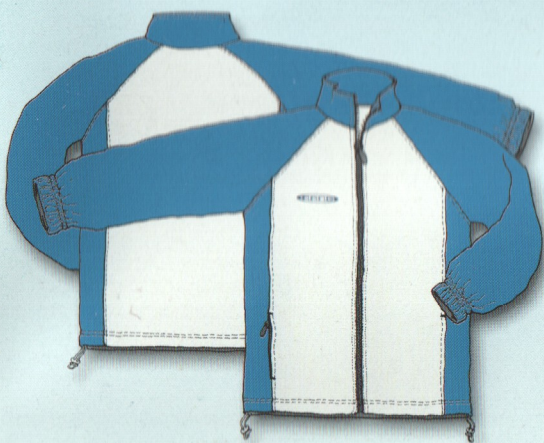
ovim brojem našeg časopisa završava se serija tekstova koju sam pripremao u okviru stalne rubrike „INTERNET“. Raznovrsnim temama pokušao sam pre svega da predstavim velike mogućnosti koje vam internet i savremene komunikacije pružaju u sakupljanju i obradi informacija svih vrsta a posebno onih koje se tiču vašeg posla. Svet je zahvaljujući računarima i savremenim komunikacijama postao „globalno selo“. Da li ćete biti njegov stanovnik ili ne zavisi samo od vaše kompjuterske pismenosti. Osećaj da vam je ceo svet na dohvat računarske tastature malo se sa čim može porediti. Naši su košarkaški treneri avangarda u svom poslu. Ako je to tako onda će upotreba računara i interneta biti neophodna da se taj status zadrži. Verujte mi, uz nešto znanja engleskog jezika, mnogo je lakše naučiti raditi na računaru nego napisati dobar program treninga.

S toga bih iskoristio ovu priliku da pozovem trenere da uložite malo napora u tom pravcu. Želeo bih takođe da se zahvalim na izvanrednoj saradnji kolegama iz redakcije časopisa a posebno gospodinu Mirku Polovini koji je vrhunski profesionalac. Na kraju bih pozvao nove snage koje bi pisale o ovoj ili sličnim temama da se jave redakciji da pomognu da naš časopis bude još bolji.

Do nekog sledećeg čitanja

RANG

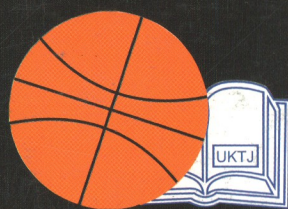

Košarkaški kompleti:

- Dresovi
- Trenerke
- Čarape

RANG TEAM - PRODAJA SPORTSKE OPREME ZA KLUBOVE

ITM Company, Omladinskih brigada 86, 11070 Beograd • Tel: +381 (0)11 3107-518 • Fax: +381 (0)11 3107-493
kontakt: Željko Korać • Tel: +381 (0)11 3107-435

DOBITE, MI SMO KOD KUĆE